

DARBININKAS

Vol. LX, Nr. 38

Rugsėjis - September 19, 1975 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

20 centų

Savaitės Ivykiai

NAUJOJI ŠVENTOJI K. BAŽNYČIOJ — IŠ NEW YORKO

Andrei Amalrik, sovietų disidentas istorikas ir rašytojas, rugsėjo 13 vėl buvo areštuotas savo bute penkių policininkų. Policijos kapitonas rašytojo žmonai paaiškines, kad areštas vykdomas dėl to, kad Amalrik neturėjęs leidimo gyventi Maskvoj. Rašytojas, Vakaruose ypač žinomas dėl savo knygos "Will the USSR Survive Until 1984?", buvo areštuotas 1970, nuteistas ir kalintas iki š.m. gegužės mėnesio.

Bepasmisėmis žudynėmis Kalifornijoje išgarsėjusio Charles M. Manson pasekėja Lynette Alice Fromme Sacramento, Ca., bandė nušauti prez. Fordą ir buvo ten pat saugumo organų sulaukta.

Išėjus iš įtakingų postų gen. Vasco Goncalves, Portugalija pasuko į demokratinį kelią. Dar deramasi dėl naujo ministerių kabineto sudarymo. Jį sudarys visos trys stambesnės partijos: socialdemokratai, populiarūs demokratai ir komunistai. Ginkluotų pajėgų parlamentai taip pat persitvarko, kad geriau atitiktų faktinę būklę.

Libane kovos tarp krikščionių ir musulmonų paaštrėjo. Prezidentas, pakeitė kariuomenės vadą ir bandys kariaujančias šalis išskirti.

Į Portugalijos aukštąją revoliucijos tarybą buvo grąžinti iš jos pašalinti antikomunistai majoras Ernesto Melo Antunes ir maj. Vitor Alves. Dabar taryba turi 23 narius ir antikomunistinę daugumą.

Darbo unijos vienam mėnesiui sustabdė sovietų pirktų javų pakrovimo į laivus boikotą, o prez. Fordas pažadėjo derėtis su Sov. S-ga, kad ji javų užpirkimus darytų iš anksto ir palaipsniui.

JAV palaido į erdves antrą Viking 2 satelitą Marsui tirti. Kaip ir pirmasis, jis skris apie Marsą ir nuleis į jį specialų vežimą Marso aplinkai tirti.

Princas Norodom Sihanouk iškilmingai grįžo į Kambodiją, bet čia ilgai nepasiliks, nes numato būti keliaujančiu ambasadoriumi.

Nors Filipinų prez. Marcos paskelbė paliaubas su Mindanao salos sukilusiais mahometonais, bet sukilėlių vadai tvirtina, kad jie kovos tol, kol jiems bus suteikta autonomija.

Prez. Fordas nutarė prašyti kongresą atnaujinti karinės pagalbos teikimą Graikijai.

Kolumbijos armijos gen. inžektorius gen. Ramon Quinones teroristų buvo užmuštas gatvėje.

JAV lanko Kinijos prekybos delegacija, kuri buvo susitikusi su prez. Fordu ir kongreso vadais. Atsakiusi pirkti kviečius, Kinija yra suinteresuota JAV technologiniais gaminiais.

Izraelio min. pirm. Yitzhak Rabin neturi vilčių greitai susitarti su Sirija. Šiuo klausimu tarp JAV ir Izraelio yra didelių nuomonių skirtumų.

Ekvadoro vyriausybė numato teisti 14 vyr. karininkų už nesėkmingo perversmo surengimą.

V. Vokietijos, Britanijos, Švedijos, Olandijos ir Prancūzijos socialistai sutarė remti Portugalijos socialistus ir jų vadą Mario Soares.

Laos min. pirm. Suvanna Phuma, išrinkus naują parlamentą, pavasarį numato pasitraukti iš politinio gyvenimo.

Sudano kariuomenės daliniai bandė nuversti prez. Gaafar al Nimeyri vyriausybę, bet jiems nepavyko. Sukilimo vadas sužeistas pateko į nelaisvę.

Romos Katalikų Bažnyčios popiežius Paulius VI rugsėjo 14, sekmadienį, Romoj paskelbė naują šventąją Elzbietą Bayley-Seton. Ji buvo gimusi New Yorke ir yra pirmoji amerikietė, pakelta į altorių garbę.

Iškilmės vyko Šv. Petro bazilikos aikštėje. Dalyvavo 120,000 maldininkų su viršum. Tarp jų buvo apie 16,000 amerikiečių.

Elzbieta Seton gimė 1774 rugpjūčio 28 New Yorke. Jos tėvai — dr. R. Bayley ir K. Charlton.

Būdamą trejų metų amžiaus, neteko motinos, augo pamotės globoje.

Užaugusi išteko už W. Seton ir užaugino penkis vaikus. Vyrai susirgus džiova, 1803 su juo išvyko į Italiją. Čia mirė jos vyras. Liko našlė.

Livorno mieste susipažino su labai turtinga Filicchi šeima, kuri ją priglaudė ir globojo. Šioj religingoj šeimoj buvo supažindinta su katalikų tikėjimu. Filicchi šeima ją vedė prie atsišventimo.

1804 milijonieriaus Filicchi lydimą, grįžo į Ameriką ir apsigyveno New Yorke. Giminės ir draugai, sužinoję apie jos ryžtą pereiti į katalikų tikėjimą, ją paliko. Liko viena, be jokios pagalbos, su penkiais vaikais, kuriuos reikėjo leisti į mokyklą ir išmaitinti.

Turtuolis Filicchi, tikėdamasis ją atsiversiant, atėjo jai į pagalbą, padėdamas į banką 100,000 dol. jos ir vaikų išlaikymui. Jis pasiūlo Amerikoj, globodamas tą šeimą porą metų.

1805 kovo 4 Elzbieta perėjo į katalikų religiją. Tai įvyko Šv. Petro bažnyčioj, Barclay Street, New York. Tai buvo pirmoji ir vienintelė katalikų bažnyčia tuo metu šiame mieste, pastatyta dvidešimt trijų katalikų 1785. Vėliau ta bažnyčia sudegė. Jos vietoj 1839 buvo pastatyta nauja, mūrinė, kuri dar ir šiandien tebestovi.

Elzbieta Seton kurį laiką mokytojavo New Yorke. Turėjo sunkumų dėl savo religijos, buvo persekiojama. Persikėlė į Maryland valstiją, kur katalikų padėtis buvo daug geresnė. Elzbieta apsisusto Baltimorėj ir čia atidarė pirmąją katalikų mokyklą Amerikoj.

Sumanė įsteigti moterų vienuolyną. Toks vienuolynas buvo atidarytas Emmitsburge, Md. Vienuolių seselių tikslas buvo mokytojauti. Vėliau atidarė du

universitetus: Seton Hill College, Greensburge, Pa., ir Seton Hall University, South Orange, N.J. Prie pastarojo universiteto steigimo prisidėjo James Roosevelt Hayley, jos vaikai, kuris tapo vyskupu.

Elzbieta Seton mirė 1821 sausio 4 Emmitsburge, Md. Kardinolas Francis Spellman 1963 sakė: "Seton nebuvo mistinė asmenybė, bet buvo moteris, kuri grūmėsi su gyvenimo sunkumais, kovojo energingai ir tikru amerikietišku entuziazmu."

Iš pirmojo jos vienuolyno išaugo kiti šeši vienuolynai. Penki Amerikoj ir vienas Kanadoj. Turi apie devynis tūkstančius seserų.

Jau dabar jų yra Europoj ir Pietų Amerikoj.

Elzbieta Seton užtarimu yra įvykę trys stebuklai: 1935 pasveiko vienuolė Gertrūda, sirgusi vėžiu; 1952 pasveiko ketverių metų mergaitė, sirgusi leukemija; trečias stebuklas įvyko 1963, kada Karolis Kalin, liuteronas švedas, staiga išsigelbėjo iš meningito, smegenų uždegimo. Bažnyčia pastarąjį stebuklą priskiria jo katalikės žmonos maldom ir Motinos Elzbieta Seton relikvijos pridėjimui prie jo galvos.

Popiežius Jonas XXIII ją paskelbė palaimintąja.

T. Barnabas

Šv. Elzbieta Seton.

IR LIGONINĖSE VAROMA ATEISTINĖ PROPAGANDA

IŠ LIET. KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 16

KRETINGA

1975 vasario 18 naktį buvo išplėsta Tubausių bažnyčia (Kretingos raj.). Piktadariai, įlindę pro langą, išplėšė tabernakulį, išbarstė ir sumundžiojo švenčiausiąjį, išplėšė zakristiją, sudraskė vėliavas ir sudaužė kryžių. Žmonės su ašaromis pasakoja apie šį įvykį. Štai kokių niekšybių gimdo akiai skiepia-

ma mokyklose neapykanta tikėjimui.

PLUNGĖ

1975 vasario mėnesį Plungės rajone "Keturių komunarių" kolūkyje mirė sena partietė, buvusi ateistė Lušinskaitė. Prieš mirtį ji pasikvietė kunigą, priėmė šv. Sakramentus ir mirė kaip katalikė. Kolūkio partinis aktyvas, sužinojęs apie šį įvykį, užpuolė velionės dukterį, kultūros namų direktorę, kaip jį galėjusi leisti, kad jos motina, išbuvusi partijoje daugiau nei 20 metų, galėjusi pasikviesti kunigą.

Tai negirdėtas dalykas, tai partijos įžeidimas, — šaukė aktyvistai. Duktė paaiškino, kad motina pati apsisprendė, kaip pasielgti prieš mirtį, ir dukros patarimo neklausė.

KULIAI

1974 rudenį mirė Kulių parapijos klebono Ivanausko motina. Parapičiai norėjo per rajoninį laikraštį pareikšti savo klebonui užuojautą. Redakcijos darbuotojai atsakė savo laikraštyje į dėti užuojautą klebonui:

— Mes klebonui galime duoti plaktuką per galvą, o ne jį užjausti. Tarybinėje spaudoje kunigams vietos nėra.

— Kaip keista, — kalbėjo tikintieji, — kunigui apšmeižti

SOVIETUOSE NESĄ POLITINIŲ KALINIŲ: JIE ESĄ KRIMINALINIAI

Eltoj gauti du "A Chronicle of Human Rights in the USSR" numeriai: Nr. 14 — kovo-balandžio mėn. ir Nr. 15 — gegužės-birželio mėn. Žurnalas leidžiamas Khronika Press (505 8th Ave., New York, NY 10018). Vyr. redaktorius yra Valery Chalidze.

Iš žurnale išspausdintų žinių matyti, kad sovietų koncentracinėse stovyklose padaugėjo bado streikai ir bausmės už juos. Anoniminis dokumentas iš Permės stovyklos pateikia eilę faktų. Minimos dvi lietuviškos pavardės — Meškainis ir Matusėvičius. Apie Meškainį pranešama, kad jis miręs "keturių bado streiko" metu. Invalidui Matusėvičiui (Jonas Matusėvičius, gimęs 1930, nuteistas 25 m., laikomas Permės srities stovykloje. E.) buvusi atimta teisė naudotis kantonos privilegijomis ir gauti siuntinius. Kai Matusėvičius pasakęs kapitonui Poliakov, jog pasiskūsiąs prokurorui, tas jam atsakęs: "Spiaut man į tavo prokurorą".

Antras įdomus reiškiny: sovietų stovyklose politiniai kaliniai kovoja, kad jie nebūtų klasifikuojami kaip kriminaliniai nusikaltėliai. Šiuo metu oficiali sovietų pažiūra esanti, kad Sovietų Sąjungoj nesą politinių kalinių. Už religinius ar kitokius įsitikinimus nubautieji laikomi paprastais kriminalistais.

Neseniai, rašo "Chronicle of Human Rights in the USSR" Nr. 15, kai kurie politiniai kaliniai pasiuntė laisvojo pasaulio Interparliamentary Union valdybai tokio turinio pareiškimą:

"Mes, Sovietų Sąjungos politiniai kaliniai, pakartotinai kreipėmės į Sovietų Sąjungos vyriausio sovieto prezidiumą, reikalaujame, kad mum būtų pripažintas politinių kalinių statusas su visomis su tuo susijusiomis pasekmėmis.

"Nežiūrint visų Sovietų užtikrinimų, kad jų krašte nesą politinių kalinių, Sovietų Sąjungoj yra didelis skaičius žmonių, nuveiktų kalėti ilgus metus už tai, kad jų pažiūros skiriasi nuo oficialiųjų pažiūrų, ar už tai, kad jie mėgino pasinaudoti savo (žmogaus) teisėmis, kurios Sovietų Sąjungoj egzistuoja vien tik popieriuje.

skiriami ištisi puslapiai, o užjausti bijo parašyti kelių eilučių.

ŠILALĖ

Šio miesto laiškanėšys St. Jakštas keletą kartų per laiduves nešė kryžių. Šilalės kompartijos sekretorius Bartašius įsakė pašto viršininkui Kubeckui uždrausti laiškininkui nešti kryžių. Kubeckas įsakymą tuojuo įvykdė.

Šilalės Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Jankus uždraudė Šilalės klebonui Valaičiui remontuoti bažnyčios laikrodį. Negalima, kad bažnyčios laikrodis muštų valandas ir parodytų laiką... 1975 kovo 23 ateistinės propagandos vadovas Širvydas įlipo net į bažnyčios bokštą patikrinti, ar nemano laikrodis pradėti rodyti valandas. Tai ko gero pakenktų ateistinei propagandai...

Šilalės bažnytinis komitetas š. m. balandžio mėnesį elektros laidus pakeitė kabeliu, einančiu nuo gatvės per šventorių. Tuoju prisistatė uolusis Širvydas ir uždraudė prijungti kabelį.

PANEVŽYS

1975 kovo 28 (Didįjį Penktadienį) nežinomi piktadariai nuskaubė Panevėžio senamiesčio kapus. Buvo nuverstai 28 kryžiai. Tarp jų gulėjo ir Švč. Mergelės Marijos aukšta ir daili skulptūra, nustumta nuo pjedestalo. Sunkūs akmeniniai kryžiai liudijo, kad juos vertė ir rovē ne vienos rankos.

Žmonės mano, kad tai ne chuliganų, o organizuotų ateistų darbas. Tikėtai ateistai galėjo su-

"I visus pareiskimus nebuvo kreipta jokio dėmesio.

"Laikotarpy nuo 1974 gruodžio 10 iki 1975 sausio 10 visose Sovietų Sąjungos stovyklose prasidėjo mūsų kovos už politinių kalinių statuso pripažinimą naujoji fazė, pasireiškianti gausiais protestais ir masiniais bado streikais.

"Mes apeliuojam į jus, tikėdamiesi, kad galėsit paremti mūsų kovą, įtaigodami, kad vienas jūsų narys dalyvautų Sovietų Sąjungos parlamentarinėje grupėje."

(Elta)

galvoti kryžių išniekinimą Kristaus kančios ir Kryžiaus išaukštinimo dieną — Didįjį Penktadienį.

UTENA

Utenos rajono Vyr. gydytojo įsakymas NR. 5
Utena, 1975 m. sausio 24 d.

"Dėl tvarkos, išskviečiant kulto tarnus ligonių pageidavimu".

Utenos rajono centrinėje ligoninėje pasitaiko atvejų, kad pažeidžiama nustatyta tvarka, išskviečiant ligonių pageidavimu kulto tarnus. Ligoninėje lankosi kulto tarnai be ligoninės administracijos leidimo.

Siekiant nustatyti vieningą tvarką, išskviečiant ligonių pageidavimu kulto tarnus, įsakau:

1. Kulto tarnus pas ligonius įleisti tik jiems patiems prašant. Apie tokį ligonio pageidavimą painformuos skyrių vedėjai ar giminės vyr. gydytoją arba jo pavaduotoją, kurie išduoda raštiškus leidimus kulto tarnams atvykti į ligoninę.

2. Sudaryti sąlygas, kad, atvykus kulto tarnui, ligonis palatoje būtų vienas. Negalint ligonio atskirti nuo kitų ligonių, lovą izoliuoti širma. Visada atsiklausti kitų toje palatoje gulinčių ligonių, ar jie neprieštarauja. Vaikščiojančius, jiems sutinkant, išprašyti iš palatos iki bus atliekamos religinės apeigos.

3. Kontroluoti, kad ligoninės darbuotojai patys neiškvietintų kulto tarnų, nedalyvautų atliekant religines apeigas.

4. Visiems skyrių vedėjams iki š. m. vasario 15 d. supažindinti skyrių darbuotojus su šiuo įsakymu ir TSRS Konstitucijos 124 str.

5. Šio įsakymo vykdymą kontroliuoti pats.

Utenos raj. vyr. gydytojas
G. Lazdauskas

-o-
Ištrauka iš Utenos raj. centrinės ligoninės sienlaikraščio "Tiesos žodis" 1975 m.

"Utenos rajone dirba 90 gydytojų, iš jų 79 rajono centrinėje ligoninėje, 310 vidurinio medicinos personalo.

Utenos medicinos darbuotojų darbas, vykdam mokslinę materialinę pasaulėžiūrą, įvertintas patenkinamai. Rajono centrinės ligoninės ateistinės propagandos komisija aktyvesnio darbo per 1974 metus neišvystė.

Medicinos darbuotojai labai dažnai susitinka su ligoniu — žmogumi sunkiose gyvenimo situacijose: ligos, skausmo, kančių būklėje. Tokiose situacijose žmogus daug ką mąsto, į daug ką pažiūri kitomis akimis. Šios būklės ypač yra palankios materialistinei pasaulėžiūrai formuoti. Deja, tos situacijos retai išnaudojamos socialistinės ideologijos ugdymui. Individualiam darbu dar neskiriam dėmesio.

Individualus ateistinis darbas turi būti vedamas atsižvelgiant į tikinčiojo amžių, sveikatos būklę, neturi kenkti profesiniams uždaviniais. Mūsų gydytojai individualų ateistinį darbą veda dar labai nedrąsiai. Šį darbą turi vesti ir vidurinis medicinos personalas. Tuo tarpu dar daugelis darbuotojų primityviai galvoja apie religiją, nepakankamos materialinės pasaulėžiūros žinios. Ateistinės propagandos komisija — ateistinė taryba turi supažindinti gydytojus, vidurinį medicinos personalą su ateisti-

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

(atkelta iš 1 psl.)

Maskva yra labai nepatenkinta Egipto ir Izraelio pasiūlytu susitarimu ir boikotavo susitarimo oficialų pasirašymą. Pataikaudamos ir JAV oficialiame susitarimo pasirašyme nedalyvavo.

Rytinėje Turkijoje per smarkų žemės drebėjimą žuvo per 2400 žmonių. Nukentėjusieji nepatenkinti lėtu pagalbos teikimu.

JAV pradėjo pasitarimus su Filipiniais dėl Clark aviacijos ir Subic Bay laivyno bazių ateišies. JAV pralaimėjus Vjetname, Filipinai nori susiaurinti bazių teises, nes nori prisiliesti prie neutraliųjų bloko. Bazės aprūpina darbu dešimtis tūkstančių filipiniečių.

Amnesty Intern. Maskvos skyriaus 2 narius Sergei Kovalev ir Andrei N. Tverdochlebov areštavo, skyrus veiklą ir toliau, nors ir rūpindamasis tik kitose valstybėse kalėjime laikomais politiniais kaliniais.

NATO valstybės, ypač V. Vokietija yra labai susirūpinusios Kissingerio siūlymu ištraukti iš V. Europos 1000 atominių sviedinių. Sov. S-gai sutikus atitraukti iš Europos vieną tankų armiją (1700 šarv. vežimų ir 68,000 karių), Kissingeris sutiktų atitraukti 1000 atom. sviedinių, tam tikrą skaičių lėktuvų bei raketų ir 29,000 karių.

Turtingieji žmonės net ir Švedijoje susiranda įstatyminių skylių mokesčių mokėjimui išvengti. Jos finansų ministeris, turėjęs 54,000 dol. pajamų, mokesčius sumokėjo tik už 7,800 dol.

JT paliaubų priežiūros organuose Sinajaus pusiasaly jau ir dabar dalyvauja 36 JAV karininkai, sekdami, kad nei viena pusė savavališkai nepakeistų užimtų pozicijų ir nepadidintų ginklavimosi.

Strateginių studijų institutas teigia, kad per paskutinius metus Saudi Arabijos ir Irano ginklavimosi išlaidos padidėjusios tris kartus.

V. Vokietijos metalo darbininkų unijos direktorius Heinz Duerbach buvo areštuotas už įtarimą, kad dirba R. Vokietijos saugumui.

Carnegie fondo tarptaut. t. kai studija teigia, kad apie 1988 Kinija pasidarys didžiausias aliejaus gamintojas pasauly. Prez. Fordas įspėjęs JAV aliejaus korporacijas nepulti į aliejaus grėžimo darbus tuose vandenyse, į kuriuos Kinija reiškia pretenzijų.

Egipto prez. Anwar el-Sadat apkaltino Sov. S-gą, kad ji, nepritardama Egipto ir Izraelio susitarimui, norinti suskaldyti arabų valstybes.

Federalinė prekybos komisija paskelbė savo nusistatymą priversti maisto pakaitalų gaminių pramonę paskelbti, kad jos gaminami proteinais daugumos žmonių sveikatai niekuo nepadedą.

IR LIGONINĖSE VAROMA ATEISTINĖ PROPAGANDA

(atkelta iš 1 psl.)

nio darbo metodikos principais. Dauguma medicinos darbuotojų gali ir turi įsijungti į materialistinės pasaulėžiūros propagavimą...

Ateistinės tarybos pirmininkas G. Lazdauskas

-0-

1972 birželio 18 Vilkablauzdės kaime (Utenos raj.) gyvenanti Paulina Grigaliūnaitė prie savo gyvenamojo namo pastatė ornamentais papuoštą 5 metrų aukščio medinį kryžį. Rajono

Luba Markish, prieš metus į šį kraštą atvykusi rusų emigrantė, tvirtina, kad Sov. S-goj ji ir daugelis kitų žmonių buvo prievarta panaudoti nuodingų dujų efektui studijuoti. Ji rašanti apie tai knygą, ir dėl to sovietų agentai ją visur persekioja.

Boris Spassky, buvęs pasaulio šachmatų meistras, sutarė lapkričio 11 vesti Prancūzijos atstovybės Maskvoj tarnautoją prancūzų pilietę Marina Stcherbatcheff, bet sovietų organai pasireikalavo, kad ji rugsėjo m. išvyktų, o vedybų biuras nesutinka vedybų datos keisti.

Respublikonų partijos priešrinkiminė konvencija įvyks Kansas City, Mo.

Paaikėjo, kad, eksportuojant javus, sukčiavo ne tik privatūs, bet ir federaliniai inspektoriai.

Sovietų matematikui Aleksandr Y. Lerner buvo leista dalyvauti tarptaut. kompiuterių technologijos seminare Tbilisi, kai vakarų mokslininkai pasiryžę protestuoti dėl jo nedalyvavimo.

Per š.m. šešis mėn. JAV komerciniai bankai prarado 71.3 mil. dol. dėl tarnautojų manipuliacijų, arba 5 kartus daugiau, kaip per jų apipilėjimą.

JAV atstovų rūmai priėmė įstatymą, kad nuo 1978 veteranų diena būtų švenčiama lapkričio 11.

Nauju vidaus reik. sekr. prez. Fordas paskyrė smulkiosios prekybos administracijos direktorių Thomas Savid Kleppe. Jis buvo kaltinamas politinėmis protekcijomis.

V. Berlyno policija areštavo du kairiuosius, kurie praeitą žiemą buvo pagrobę krikšč. dem. partijos kandidatą į burmistrus Peter Lorenz.

Atstovų rūmai priėmė dviejų metų 2.87 bil. dol. užsienio pagalbos įstatymą, kuris draudžia pagalbą teikti tom valstybėm, kurios nuolat pažeidinėja žmogaus teises.

Kongreso komitetas, reformuodamas pajamų mokesčių įstatymą, nori užkaišioti visas įstatymines skyles, kuriomis pasinaudodami turtingieji gali išvengti mokesčių mokėjimo

Dėl mokytojų streikų 2 mil. vaikų negali lankyti mokyklų.

vadovybė liepė kryžių pašalinti. Grigaliūnaitė nepaklausė.

1972 rugpjūčio 7-8 d.d. naktį kryžius buvo nuplautos ir nuvežtas. Šiuo metu patyliukais kalbama, kad tai vietos partinio aktyvo darbas. Kad piauant niekas negirdėtų, buvo paleistas traktoriaus variklis.

NUTEISTŲJŲ LIKIMAS

"LKB Kronikos" 15-jame numeryje buvo parašyta apie Virgilijaus Jaugelio sumušimą Pravienskių lageryje. Papildome informaciją. Jis buvo sumuštas besimeldžiant. Savaitę laiko po sunkaus galvos sumušimo praleido Pravienskių lageryje be kvalifikuotos medicininės pagalbos ir tik po to buvo nugabentas į Vilnių, Lukiškių kalėjimo ligoninę. Pakeliui kriminalistai jį apipilė.

Vilniaus onkologinio dispenserio poliklinikos chirurgas Kasparūnas nustatė diagnozę, kad V. Jaugelio dalis žarnyno apimta vėžio (III-ji stadija) ir kad reikalinga skubi operacija. Po metų laiko, kai Jaugelis grįš iš lagerio į laisvę, operacija bus pavėluota. V. Jaugelis raštu atsisakė nuo operacijos.

-0-

LTSR PROKURORUI JAUGELIENĖS MONIKOS, GYV. KAUNE, KALNŲ G. 7-4

PAREIŠKIMAS

Mano sūnus, Virgilijus Jaugelis, buvo nuteistas už "LKB Kronikos" dauginimą ir rinkimą parašų po Memorandumu, tačiau atlikti bausmės buvo nukreiptas pas kriminalistus ir neseniai ten buvo sumuštas.

Aš protestuoju prieš mano sūnaus kalinimą su kriminalistais ir už visas pasekmes laikau atsakingais tuos, kurie mano sūnų ten nukreipė.

Prašau Prokurorą taip patvarai, kad mano sūnui, sugrįžus iš Vilniaus kalėjimo ligoninės, nereikėtų gyventi su žmogžudžiais, prievartautojais ir vagimis. Priešingų atvejų neteisėtą sūnaus kalinimą su kriminalistais laikysiu sąmoningu prokuratūros noru visiškai susidoroti su mano sūnumi, palaužti ir taip silpną jo sveikatą arba klasingai nužudyti.

1975 kovo 7.

M. Jaugelienė

LTSR Prokuroro pavaduotojas bausmės atlikimo vietų priežiūrai I. Šiškovas kovo 30-ąją atsakė, kad bausmės atlikimo režimas yra nustatomas teismo ir nėra pagrindo užprotestuoti V. Jaugeliui paskirtą bausmės atlikimo režimą.

-0-

TSRS Generaliniam Prokurorui Pil. V. Jaugelio, s. Vinco nutelsto pagal LTSR BK 1991 str. laisvės atėmimu dvejais metams bendro režimo kolonijoje,

Skundas

Aš, Virgilijus Jaugelis, 1975 vasario 16 dėl stipraus galvos

sumušimo ir sulaužyto žandikaulio buvau išvežtas iš oš 12/8 į Respublikinę Vilniaus ligoninę (oš. 12/II). Sargybos poste, prieš išvežant kratos metu iš manęs buvo paimti religiniai daiktai (Škaplierius ir juostelė). Nors TSRS Konstitucija visiems piliečiams garantuoja tikėjimo laisvę, bet iš manęs ir šių daiktų grubiai tyčiotasi. Tai įvyko 1975 vasario 16 7:30 val. sargybos poste oš 12/8. Šį įvykį matė ir girdėjo dar 4 nuteistieji, kurie tą dieną irgi buvo išsiųsti į ligoninę. Paimtieji daiktai atrodė šitaip: 1) Škaplierius — du medžiagos gabaliukai (10x15 cm) surišti siūlu; 2) Juostelė — dviguba virvelė (95 cm) surišta mazgais.

Kai aš po teismo iš saugumo komiteto vykau į lagerį šiuos daiktus, kaip nepavojingus, man sugrąžino. Kolonijos administracija taip pat leido juos laikyti pas save. Prižiūrėtojai įžeidė mane ir mano tikėjimą, savo poelgiu teisinio, kad aš šiais daiktais galįs pasikarti. Tačiau nėra čia jokios logikos. Pirma, mano tikėjimas neleidžia tai padaryti, o antra, man liko diržas ir batai su raiščiais... Taigi jų logika labiau negu kvaila ir juokinga. Taip gali galvoti tik visiškai bukaprotis žmogus, o juk jie buvo su žvaigždutėmis. Tai buvo eilinis neprotingas žodžiais pridengtas tyčiojimas. Kadangi šių uniformuotų pareigūnų poelgi aš laikau ne tik savęs ir savo tikėjimo, bet ir TSRS Konstitucijos įžeidimu, reikalauju, kad atimti daiktai man būtų sugrąžinti, o tie asmenys, kurie taip chamiškai su manim elgėsi, kad būtų nubausti ir kad kolonijoje oš 12/8 panašių įvykių neatsitiktų ne tik su manim, bet ir su kitais asmenimis.

Jeigu praėjus mėnesiui nuo skundo pasiuntimo nebus imtasi reikalingų priemonių, kad aš atgaucčiau iš manęs atimtus religinius daiktus ir kad būtų perkeltas į politinių kalinių lagerį, tuojau pradėsiu bado streiką ir nieko nedirbsiu. Šito aš reikalauju todėl, kad nelaikau savęs kriminalistu.

Savo veiksmų laisvėje, už kuriuos buvau nuteistas, aš nelaukau nusikaltimais, o priešingai — kataliko, sąžiningo ir tiesą mylinčio žmogaus, pareiga.

Kaip mano Tėvynėje, taip ir visoje Sąjungoje visi vadovaujantys postai yra užimti ateistų, kurie turi didelę galią ir jėgą ir ją panaudoja piktam prieš katalikus, sąžinės laisvę ir tiesą mylinčius piliečius. Jie panaudoja tiek fizinę, tiek moralinę prievartą taip, kad mano areštas, tardymas ir šis fizinis sumušimas yra tik eilinis ateistinio teroro pavyzdys prieš katalikus ir apskritai prieš tikinčiuosius. Tam aš turiu pakankamai įrodymų. Tikiuosi, kad šis mano reikalavimas per mėnesį bus įvykdytas.

1975 kovo 28

Virgilijaus Jaugelio

PRIENAI

1974 rudenį Prienų rajono Vykdomojo komiteto administracinė komisija nubaudė Prienų parapijos vargoninką Gaučį 50 rub. bauda už tai, kad bažnytiniam chore giedojo mokiniui.

1975 kovo 26 Prienų rajono Vykdomojo komiteto pirmininkas gauti Alytaus raj. Vykdomojo komiteto sutikimą, o paskui — Prienų valdžios leidimą. Pavaduotojas Morkvėnas taip įsakė, kad kun. P. Lingys pašalintų nuo vidinių bažnyčios sienų tautinės dekoracijas — Gedimino stulpus.

-0-

Per 1975 Velykas Prienų bažnyčioje dalyvavo didžiulės minios žmonių. Valdžios pareigūnai užrašinėjo privačių automobilių numerius.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — Iletuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FURNAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244..

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Rūpinas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

BUYER FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax, užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Re to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai; Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — inf. parduotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikite ir įstikinsite!

LIETUVIŲ R.C. SUSIVIENIJIMAS pigiai, greitai, lietuviškojo dvasioj patarnauja apdrausdamas gyvybės netekimo ar ligos atveju. Duoda paskolas su žemu procentu, moka dividendus apsidraudusiems. Kreiptis: direktorius Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. MI 7-6637.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. (Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. (212) 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmd. 1-1:30. S. Mikus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmd. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

Geriausios medžiagos — gaunamos pigia kaina ypač siuntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50, Arnel Jersey yardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kamps)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ AGENTŪRA
VYTIS
Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose: Specialios nuolaidos:

LĖKTUVAI	INDIVIDAMS
VIEŠBUČIAI	(ekskursiniais bilietais)
LAIVAI (Cruises)	GRUPĖMS
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas	JAUNIMUI
TRAUKINIAI	ŠEIMOMS

Dainavoj rugpjūčio 2-10 vyko Detroito skautų-skaucų stovykla. Dalis stovyklos vadovybės iš k. berniukų stovyklos viršininkas — Juozas Orentas, mergaičių — Marytė Alkevičiūtė, tuntininkė Liuda Rugienienė, adjutantės — Irena Sventickaitė ir Zita Žalkauskaitė. Nuotr. Jono Urbano

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$10.00. Single Copy 20 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS org. DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numeris metams \$10.00 • Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuolaidas •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Solidarumo įnašai

Lietuvių Bendruomenė savo mėnesiu pasirinko rugsėjį. Tą mėnesį ji skleidžia savo idėjas, visiem aiškina savo artimiausius uždavinius, skatina įsijungti į šią tautinę organizaciją. Taip pat tą mėnesį ji skatina sumokėti ir solidarumo įnašus.

Tiesą pasakius, laikas kiek ir nepatogus. Rugsėjo pradžią remiasi į vasaros atostogas, kada dienos dar karštos ir nepalan- kios organizaciniam darbui. Kol orai pasidaro švelnūs, žiūrėk, jau ir persiritai per rugsėjo vidurį. Taip tas rugsėjo mėnuo labai sutrumpėja. Nebėra kada nei bendruomeninių reikalų skar- denti spaudoje. Maža laiko ir so- litarumo įnašam rinkti. Tuoj at- siduri spalio mėnesyje, kada jau turi baigti bendruomeninio mėnesio programą.

Būtų geriau, jei Liet. Bend- ruomenė šiam kilniam tikslui būtų pasirinkusi kitą patogesnį mėnesį, ne taip arti prie vasa- ros. Tada būtų lengviau panau- doti visą pilną mėnesį Liet. Bendruomenės reikalui ir jos tikslų propagavimui.

Bet šiomet jau niekas nepa- keis. Rugsėjis pasiliks pažymė- tas kaip Lietuvių Bendruome- nės mėnuo, kada apylinkės, apy- gardos suaktyvina savo veiklą ir renka solidarumo mokesčius. Šio mėnesio svarbiausias tikslas — surinkti kuo daugiau solida- rumo įnašų.

Tas solidarumo įnašas Bend- ruomenei yra labai svarbus. Lie- tuvių Bendruomenė turi daug naštų, daug reikalų. Visa tai rei- kalauja nemažo pinigų.

LB Krašto valdybos nariai kiek kartų važiuoja į Washing- toną, ieško kontaktų su JAV kongreso nariais, informuoja spaudą, radiją, televiziją, kad Lietuvos klausimas liktų neuž- mirštas. Ir tai jiems sekasi. Jei pagyvinio ir praplėtė mūsų veik- lą. Tad tik pagalvokime, kas bū- tų, jei nebūtų Lietuvių Bend- ruomenės. Kokia tai būtų tuštū- ma.

Liet. Bendruomenė niekada nepaveržė jokio darbo. Ji pa- skatino kitus dirbti, o kai kiti nedirbo, ji tada įsijungė į dar- bą. Kai kas L. Bendruomenei prikašioja, kad ji braunasi ne į savo sritis. Tėvynės vadavimo darbe niekada nebus per daug talkininkų. Gali dirbti daugybė organizacijų, asmenų, visiems darbo užteks.

Kad Bendruomenė pakeltų savo naštą, kad galėtų ji veikti, reikia ją paremti auka, savo so- litarumo įnašu. Tas įnašas tikrai mažas, 3 ar 5 dol., visai nesun- ku jį atiduoti, tik mes uždelsia- me ir nesiryztame. Visi sku- bame, skubame, nėra laiko kada susikaupti, susipažinti su lietu- viškom knygom, laikraščiais, nėra laiko ir solidarumo mokes- čiui pasiūsti.

O vis dėlto reikia surasti laiko tai padaryti. Tai tikrai svar- bu, nes toji auka įgalins toli- mesnius organizacinius LB dar- bus. Prisiminkime kitas Ameri- koje gyvenančias etnines gru- pes. Ar jos nesiremia aukom, kurias sudeda jų tautiečiai? Taip. Kokiais mokesčiais yra ap- krauti žydų bendruomenės na- riai, kad sustiprintų Izraelį. Jiem tai savaime suprantama, kad turi mokėti savo "pagalvinę" tauti- nei bendruomenei. Ir tie mokes- čiai nėra maži.

Mum atrodo, kad Liet. Bend- ruomenė turi kažkur šaltinius, iš kur gali pasisemti pinigų. Deja, nėra tų pasakos šaltinių, iš kurių galėtum pinigų semti kibirais. Yra tik auka, visų mū- sų auka, kad Lietuvių Bendruo- menė būtų ir didesnė ir stip- resnė.

Tad kiekvienas atsiminkime šį mėnesį. Tuoj veikime ir pa- siųskime savo auką. Tai nėra taip sunku, tik reikia truputį laiko.

Šis simpoziumas, mano nuo- mone, yra tikrai mūsų lietuvių tautos išeivijoje išlaikymo termometras. Nejaučiu, kad savo žodžiais aš ką nors paveikiu ar- ba pakeisiu, nes neturiu formu- lės mišrių šeimų išvengimui, ir nepateiksiu išsamaus plano, pa- gal kurį būtų galima išlaikyti lie- tuvių mišriosiose šeimose. Aš te- galiu ir tenoriu apibūdinti jaunimo galvoseną mišrių šeimų tema.

Aš pati esu gimęs mišrioje šeimoje: mano motina yra aukš- taitė, o tėvas — žemaitis. Bet, manau, visiems yra aišku, kad čia kalbama apie išeivijos šei- mas, kuriose vienas iš tėvų yra lietuvis, o kitas, plačiau pasakius, yra nelietuvis arba nelietuvė.

-0-

Mišrios šeimos savo pagrinde yra dvejopos.

Vienokias mišrias šeimas su- kuria jaunimas, praradęs savo lietuvišką sąmoningumą jau prieš vedybas. Dažniausiai šie jaunuoliai iškrinta iš lietuvių tautos būdami pradžios mokyk- loje arba gimnazijoje. Jie už- miršta arba uždušina savo lietu- viškumą — tai jų šeimos yra es- mėje nemišrios, tuo pačiu neap- gailestautinos ir, žinoma, ne- pakeičiamos.

Antras mišrias šeimas galime diskutuoti, nes jas sukuria są- moningi lietuviai. Šios mišrios šeimos yra apgailestinos, bet neturi būti smerkiamos. Apgai- lėtinos, nes yra pavojus, kad per šias mišrias šeimas lietuvių tau-

MIŠRIŲ ŠEIMŲ TEMA

ONILĖ VAITKUTĖ

ta gali prarasti gerų lietuvių; nenusipelnos smerkimo arba kri- tikos, nes per dažnai nėra kitos išeities.

Žinoma, jaunimo tarpe lietu- viško sąmoningumo laipsnis nėra vienoks. Lietuviškumo laipsniai priklauso nuo išauk- lėjimo ir jaunulio sugebėjimų; bet ypatingai jaunuoliui lietuvi- bė turi būti vertybė.

Pirmas lietuviškumo laipsnis liečia jaunimą, kuris silpnai kal- ba lietuviškai, mažai skaito, rašo dar mažiau. Jo lietuviškumas yra vien bendravimas su kitais lietu- viais: susirinkimai lietuvių už- eigose, vadinamuose lietuvių namuose, važinėjimai į piktikus, dalyvavimai Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimuose, gal ir šokimas tautinių šokių grupėse.

Antras ir aukštesnis lietuviško jaunimo laipsnis išlaiko lietuvių kultūrą. Šis gerai kalba lietu- viškai, dalyvauja stovyklose, kursuose, prenumeruoja kokį lietuvišką laikraštį ar žurnalą, pasiklauso lietuviškų paskaitų, domisi lietuviškais reikalais.

Trečiasis ir aukščiausias lie- tuviško jaunimo laipsnis ugdo lietuvių. Šis jaunimas kuria lietuviškai, rengia stovyklas, ra- šo į laikraščius, redaguoja žur- nalus, rūpinasi lietuviškais rei- kalais.

Lietuvių Fronto Bičiulių studijų savaitėje Kennebunk-
porte, Maine, liepos 12 buvo surengtas simpoziumas jau-
nimo klausimais. Buvo nagrinėta aktualūs lietuviško jau-
nimo klausimai, kaip išlaikyti ir pagilinti lietuviškumą.
Onilė Vaitkutė, jauna studentė, iš Worcester, Mass., kal-
bėjo mišrių šeimų tema. Šijos darbas čia ir spausdiname.

Svarbiausia, visas čia paminė- tas jaunimas, visų trijų lietuviš- kumo laipsnių, jaučiasi ir vadi- nasi lietuviais; jis labai stengia- si savo rateliuose — tuose pik- nikuose, stovyklose ir kursuose — susieškoti lietuvių vyrų arba žmonų.

Lietuvių stiprus noras susi- tuokti su lietuviu-e yra išryš- kintas pavyzdžiais. Kai kurios lietuviškos draugystės įveikia milžiniškus geografinius atstu- mus. Draugystė su lietuviu, ku- ris gyvena tolimame mieste, rei- kalauja pasiryžimo, ištvermės ir nemaža benzino.

Šeimos sukūrimas nepriklau- so nuo vieno žmogaus. Reikia dviejų sutapimo. Ir labai dažnai antrasis lietuvis neišaiškinamai neatsiranda. Ateina laikas, kai pakanka stovyklų ir parengimų. Toliau ieškoti ar laukti lietuviš- kos poros atrodo beviltiška, o jaunuolis ar jaunuolė turi su kuo nors dalintis savo meile ir gyve- nimu: kai neranda lietuvių, dali- nasi su amerikiečiu. Aš užtik- rinu, kad lietuvių jaunimas labai stengiasi susituokti su savo tau- ne.

tiečiais, kad, neradęs lietuvių, tik pakaitalu renkasi amerikietį ir kad tai daro su skaudančia širdim.

Net ir stengiantis yra sunku sukurti lietuvišką šeimą. Tad iš tikrųjų nereikia nieko smerkti už mišrias šeimas. Bet lengviau yra suprasti mišrių šeimų sukū- rimą lietuvių atveju negu lietuvių vyro. Dėl dviejų prie- zasčių.

Pirmoji priežastis: lie- tuviai auklėja savo vaikus kon- servatyviai. Moters-vyro drau- gystėje vyras ima iniciatyvą. Juk vaikinai tebedainuoja:

Jei tu būtum žuvytėlė ir plau-
kiotum ežere,

Tai aš būčiau žvejo sūnus ir vis
gaudyčiau tave.

Mergaitėi tenka laukti ir tikėtis, kaip toj dainoj:

Kad taip nors kartą jis palydėtų
Per lauką lig namų,

Kad apkabintų, kad pabučiuotų—
Būtų tada ramu.

Jei mergaitė išteka už kitataučio, tai gal dėl to, kad joks lietuvis aplink ją neapsisuko. Jei vyras veda kitatautę, yra galimybė, kad jis savo iniciatyvą nukreipė ne į tą pusę.

Antroji priežastis: lietuvis, vedęs amerikietę, padaro dides- nį nuostolį lietuvių tautai negu lietuvių, ištekęs už ameri- kiečio. Vaikų auklėjimas pri- klauso daugiausia nuo motinos. Lietuvei motinai yra lengviau išauginti lietuviukus negu lietu- viui tėvui. Yra lietuvių kultū- rininkų, kurie yra vedę kitatau- tes ir jų vaikai nesugeba daly- vauti tėvų lietuviškame gyve- nime.

Po mišrių šeimų sukūrimo lie- ka klausimas: kaip reikia lietu- viui elgtis susituokus su kitatau- čiu asmeniu.

Teigiama, kad ideali mišri šei- ma yra ne vienakalbė, bet dvi- kalbė, kad ideali mišri šeima yra ta, kurioje ir antroji pusė yra "sulietuvinta". Pavyzdžiais ga- lėtų būti profesoriai Eretas, Sen- nas ir Sealey — tai lietuvių bei laimėti asmenys, laimėti per mišrias šeimas. Susidaro įspū- dis, kad lietuviai stokoja tobulų mišrių šeimų, kad mūsų vadina- mosios mišrios šeimos yra iš tikrųjų nutautėjusios šeimos,

(nukelta į 6 psl.)

Lietuvos vyčių 62-me seime dalis vyčių su garbės svečiais Kultūros Židinio posėdžių menėje. I-e eilėje iš k. Simas Kudirka, Mrs. Barbara Hanrahan, Genė Kudirkienė, Robert Hanrahan, stovi dr. Jokūbas Stukas, Bernardas Skripata, Marian Skabeikis, Kazys Šipaila, Antanas Mažeika, Aleksandras Wesey, Susana Mažeika, kun. Kazimieras Pugevičius, Philip Skabeikis. Nuotr. R. Kisieliūnas

JIS TVARKĖ BALTŲJŲ RŪMŲ
REIKALUS JŲ KRIZES METU

DR. P. MAČIULIS

2.

Jis jautė pareigą tai pa- sakyti prezidentui, kuris tokiais naujienai nebuvo imlus; aiškiai žinojo, kokios iš to pasekmės, kokia tragiška susidarė būklė, nors tuo pat metu aiškiai supra- to, kad prezidentas su tokia būkle nesutiks. Kaip Haigas sugebėjo įtikinti Richard Nixo- ną, kad jis privalo atsistatydinti? Mano įsitikinimu, tai buvo iš- mintingai apgalvotas, taktiškas, puikiai diplomatiškas ir jau- triusias veiksmas Amerikos istorijai.

Toliau Burhardas tęsia: "Ne- žinau kito asmens, su kuriuo te- ko darbuotis, kuris būtų atlikęs tokį nesavanaudišką uždavinį, reikalingą savam kraštui, kokį atliko gen. Haigas. Laimė buvo kraštui, kad jis tuomet ėjo pa- reigas. Tai yra nepalyginamo dorovingumo ir nepaprastų ga- bumų asmuo. Jis laikė valstybės vairą septynias kritiškiausias dienas, suprasdamas, kad jis turi įtaigoti prezidentą, ir gerai nu- jausdamas, kad pastarasis in- stinktyviai laikysis savo nusista- tymo.

Nixonas visą gyvenimą buvo kovotojas. Kai kada jis įsipai- niotavo į pinkles, bet visada kovodavo.

Gyvenimo taisyklė

Jo motina, dievota kvakerė, jam pakartotinai sakydavo: "Ne- pasiduok, niekada nepasiduok". Ir savo politinės karjeros kely Nixonas niekada nenusileido. Net ir tada, kai 1962 Pat Brown jį nurūgė rinkimuose į Kalifo- rnijos gubernatoriaus postą. Ta- da Nixonas buvo pasakęs, kad iš- eina iš politikos arenos. Bet tai tebuvo jo laikinis pasitrauki- mas. Jis ir toliau tęsė savo kovą už prezidento kėdę.

Nixonas geidė valdžios, jis ja žavėjosi, dėl jos tiesiog buvo pamišęs; naudojosi ja ir išnaudo- jo ją, stengėsi ją išplėsti, fanatiš- kai saugodamasis prarasti bent vieną jos kibirkštėlę. Kai patyrė, kad Fred Burhardas, jo paties advokatas gynėjas, yra įsitikinęs, kad byla jau pralaimėta, Nixo- nas atsisakė su juo kalbėtis.

Jis buvo griežtai nusistatęs neatsisakyti prezidento posto. Tuo metu Haigas gerai žinojo, kad prezidentas privalo atsi- statydinti. Jis žinojo, kad, jei at- stovų rūmai Nixoną pakaltintų ir jo klausimas atsidurtų senate ga- lutiniam sprendimui, Nixonas netektų ne tik pensijos, bet ir kitų pirmenybių, kurias gauna

pasitraukęs prezidentas. Bet kas galėjo išaiškinti, kaip Nixono kanceliarijos štabo viršininkas turėtų įtikinti griežtai priešiš- gai galvojančią prezidentą.

Gynėjo patarimas

Gen. Haigas labiausiai pa- veikė prezidentą atsistatydinti per Kalifornijos kongresmaną Charles Wiggins, Nixono namų kaimyną. Kongresinė teisų ko- misijoj Wiggins iškalbingai gynė prezidentą. Toliau į tą žaidimą jis pasitelkė senatorių Robert Griffiną iš Michigano valstijos, pasakiusį dvi kalbas, kurios pa- tiko prezidentui, kuklų Ray Price ir reaktionierių Pat Buchananą. Pastarieji įtikino prezidentą, kad jis turėtų atsi- statydinti. Nors abi Nixono dukros stengėsi Buchananą įti- kinti, kad jis tėvas galėtų išsi- paimioti iš tos būklės, tačiau Bu- chananas tuo paabejojo.

Nixonas tuo tarpu abejojo, ar jis turėtų atsistatydinti. Ne, jis nepasiduos, kaip niekada nepa- sidavė. Pagaliau gen. Haigas pa- galvojo apie senatorių Barry Goldwaterį, kietą konservaty- vių respublikonų atstovą parti- joj; jam buvo parūpintas į juos- teles įkalbėto turinio nuora- šas. Bet ir tai nepadėjo. Paskuti- niam kabinetui posėdy, kurio pu- sė narių laukė ir tikėjosi, kad prezidentas atsistatydins, Nixonas neaiškiai kalbėjo apie infliaciją, pareikšdamas, kad jis pasiliks savo pareigose.

Skaičiuoja patikimuosius

Haigas pasikeitė žvilgsniais su Kissingeriu. Kai kabineto posėdis pasibaigė, Kissingeris labai švelniai patarė presiden- tui atsistatydinti. Kissingeriu pasekė William Timmons, Nixono ryšininkas su kongresu. Nixonas teiravosi, kiek atstovų bus už "impeachmentą", jei by- la atsidurtų senate, kiek senato- rių, su kuriais jis darbavosi, būtų jam patikimų. Timmons liūdnei pranešė, kad tokio skaičiaus ne- pakaktų teigiamam sprendimui.

Tačiau Nixonas vis tiek dar buvo nusistatęs neatsistatydinti. Jis, girdi, dar pagalvosias; dar nesąs apsisprendęs; per Haigą pavedė Ray Priceui paruošti to- kiam atvejui kalbą. Kitą dieną jis pasiuntė abu savo žentus — David Eisenhowerį ir Eddie Cox — pas Pat Buchananą. Jų tikslas buvo įtikinti Buchananą vesti konstitucinio proceso gy- nybą taip, kad abejuose kongre- so rūmuose Nixono byla būtų neginčijamai išaiškinta. Bet Buchananas pareiškė, kad tuo keliu jis nemato prasmės bylą tęsti.

Rugpj. 7, trečiadienio popie- tę, gen. Haigas "sulošė paskuti- nę kortą". Pas prezidentą apsi- lankė trys žymiausi respubli- konai: senatorius Hugh Scott, Arizonos Barry Goldwater ir senato mažumos lyderis John Rhodes, taip pat iš Arizonos. Visų trijų vardu kalbėjo Goldwa- teris. Susitikimas tęsėsi trum-

čiau kaip valandą. Savo kalboj Goldwateris išryškino, kad Nixoną palaikiusių skaičius se- nate ištirpo...

Po pasikalbėjimo su Haigu ir Kissingeriu tą naktį Nixonas nu- tarė atsistatydinti. Jis telefonavo Ray Price, paaiškindamas, kaip paruošti atsistatydinimo kalbą. 1974 rugpjūčio 8, ketvirtadienį, jis pareiškė tautai: Atsistatydinu iš prezidento posto. Nuo rytdie- nos popiečio atsistatydinimas įsigalios.

Likiminis apsisprendimas

Po to, kai Gerar Fordas per- ėmė prezidento postą, trim mėnesiam praėjus, generolas A. Haigas buvo paskirtas Atlanto Santarvės ir Amerikos ginkluotų jėgų Europoj vyriausiu vadu.

Užkietėję Nixono priešai, ne- atsižvelgdami į tai, kiek be jokio išskaičiavimo gen. Haigas pris- dėjo prie Nixono atsistaty- dinimo, šį naująjį jo paskyrimą palaikė "politiniu atsilygini- mu". Be kitų, Wisconsinso kong- resmanas Les Aspin, dažnas mė- gėjas pasireklamuoti, kalbėjo, kad gen. Haigas palieps iš Frankfurto aerodromo pervežti kariškoj mašiną jo šūnytį Dun- kaną, kuris vėliau buvęs nu- skraidintas lėktuvu į Briuselį... Visai to nepastebėjęs, Haigas už- tą paslaugą turėjo sumokėti 46.92 dol.

Augalotas, gražios išvaizdos, nuosaikus, visuomet pasiruošęs išklausyti ir vykdyti kiekvieną

uždavinį, visuomet su humoru atsiertęs, Haigas dirba kasdien nuo 12 iki 6 val. vak., kaip koks darbo alkoholikas, sakydamas, kad maži įdreskimai jo nė kiek nejaudina.

Vyriausiam NATO ginkluotų jėgų vadui daugiausia rūpesčio sukelia vienybės išlaikymas Santarvės narių tarpe, ypač šiuo metu, kad Amerika pasitraukė iš Vietnamo, bendrai iš Indoki- nijos, ir jos aureolės išblėso.

Nedaugelis žmonių aiškiai žino, kad NATO Santarvės su- tartis yra patvirtinta JAV kong- reso, tačiau laiko tėkmėj pasi- darė veik rankų paspaudimo draugišku sutarimu tarp 15 tau- tų-narių. Jei kuris narys būtų užplutas, visi kiti turėtų eiti jam į pagalbą "toku mastu, kiek tai atrodytų reikalinga", laikantis savo konstitucinės teisės.

Trumpai tariant, tai susitarimas tarp džentelmenų rankos pa- spaudimu, o kaip tik šiuo metu šis rankų paspaudimas darosi vis silpnesnis.

Pavyzdžiui Didžioji Britanija, stipriausia Amerikos sąjungi- ninkė Europoj, pilnu žingsniu darosi silpnesnė negu bet kada. Ji nutarė atsakyti savo turimų jūrų bazių Viduržemio jūros srity, taip pat svarsto išimti savo orines jėgas iš NATO stra- teginės paskirties, o nuo 1979 atitraukti savo karinę misiją iš Maltos salos ir tokiu būdu palik- ti vieną Ameriką šio regijono ap- saugai.

(nukelta į 6 psl.)

NAUJĄ KANTATĄ PASITINKANT

JUOZAS STANKŪNAS

Kompozitorius **Bronius Budriūnas** pagal poeto **Kazio Bradūno** libretą sukūrė naują, trečią, kantatą — „Tu Vilnių pasilik, valdove“, mišriam chorui su naratorium, solistu bass-baritonu ir fortepijono palyda. (Reikia tikėtis, kad bus kada nors ir su orkestru.) Partitūrą sudaro 32 puslapiai. Kiek trumpesnė už pirmutinę dvi kantatas, nes 1-oji turi 44 pusl., 2-oji — 36 pusl. ir suglaustai, smulkesniu šriftu, išleistas. Trečioji, dabartinė, puikiai išspausdinta, ryškiais, stambiomis gaidomis, nesukimštai, ant gero popieriaus, standartinio 8 1/2x9 formato. Muzikos magistrui kun. Ladui Budreckui tarpininkaujant, parašymą ir išleidimą finansavo daugelio lietuviškų knygų mecenatas prel. Juozas Karalius.

Kantata skiriama atžymėti Gedimino 650 metų sukakčiai. Tik gaila, kad tokiame istoriniame kūrinyje įgraviruojant gaidas, įsibrovė daug klaidų. Tų klaidų visur būna, bet šiame leidinyje jos neatleistinos. Trūksta chromatių ženklių, fermatų, yra nebaigtų rašyti gaidų, klaidingų ritminių taktų, vienerių praleistas taktų skirsmuo. Keliose vietose pačios gaidos ne fokuse, trūksta sujungimų. Kai kur buvo galima išvengti taktų skaldymų; pvz. keturių ketvirtinių metre, netelpant visam taktui, paprastai reikėtų skelti jį per pusę, bet ne perkelti į kitą eilutę ketvirtinę su tašku arba tik aštuntinę ir pan., paliekant akompani-

mentą nesuderintą su dainavimu gaidų ilgio atžvilgiu. Taip pat reikėjo rūpestingiau patikrinti tekstą: kai kur raidės ne visai vietoj arba trūksta raidės; 11 puslapyje „medinė monstancija“ parašyta „medinė monstancija“.

Bronius Budriūnas yra rimtos reputacijos kompozitorius, stipriausias mūsų chorinių dainų kūrėjas. Tad ir jo naujoji kantata yra svarus, stambaus žanro meniškasis koncertinis kūrinys. Tai daugiau dramatinio pobūdžio veiklas, programinė muzika, nes libretas tuo keliu vedė ir labai dėkingai tarnavo, patekęs į tokio maestro rankas. Čia telpa dramatika, ekspresija, melancholija, triukšmas ir ramybė. Šios kantatos pasirodymas yra didelis plusas lietuvių kultūriniam gyvenime.

Pasidairius po kantatos partitūros puslapius pasirodo, kad kantata parašyta ištisine muzikos forma, kur jungiasi kontrastinės temos su skirtingomis nuotakomis, pavartojant tarpuose fermatą, pauzes arba fortepijono įtarpus.

Kantata prasideda trumpa, 16 taktų, allegro tempo, C dur tonacijos efektinga trimių garsų muzikos įžanga. Gal geriau būtų vietoj allegro pradėti maestos, išreiškiant pagarbą valdovui. Toliau naratorius deklamuoja su muzikos palyda. Po to — choras, andante, as dur tonacijos, ramioji nuotakoj. Tolimesnė muzikos eiga perima solistas, paskui choras, vietomis kartu dainuoja, ir taip pakaitomis tęsiama kantata. Pereina į giedrias kryželines tonacijas —

A dur, D dur, į saulėtos dienos pajutimą ir prieina vykusiai prie frazės „ir plaukia tolimas varpų gaudimas“. Varpų aidas, din, dan, pradėtas nuo f (forte), per 12 taktų diminuendo būdu sumažėja iki ppp (piano-pianissimo). Taip garsas dingsta horizonte, ir tuo baigiasi įžanginis muzikos periodas.

Nuo 11 iki 17 pusl., vidury kūrinio, su žodžiais „auga nauja karta“ išskyla svarbus choro vaidmuo. Čia kartu auga muzikinė įtampa, kol įeina į aukščiausią atomazgos tašką. Tragiškai dramatinė dalis pažadins ir lietuviškiems reikalingam apsnūdusius klausytojus. Šioji vieta parašyta labai išradingai; ji rodo menininko kūrybinę fantaziją, jo polėkius bei emocijų prasiveržimą. Šioji daly sopranai ir tenorai turi mažosios oktavos la; šią gaidą, kad ir unisonu, ne visi galės paimti, per žemą. Artėjant prie pabaigos, kur sakoma „mes einame į tremtį nesugrįžtamu keliu“, solistas su choru reiškiasi dialogine imitacijos forma, f moll tonu, lėta slinktim. Matyti, autorius tikrai pergyveno nostalgijos jausmą. Ši kantatos dalis yra tikras meno deimantukas.

Prieinama prie pabaigos, kuri yra imponantiškai efektinga, bet, mano nuomone, per trumpa, neproporcinga kitom kūrinio dalim. Muzikinė mintis prašosi dar toliau parafrzuoti. Lyg meteoras sušvito dangaus erdvėse ir pradingo... Kūrybinis svoris paprastai kantatose krinta ant pabaigos. Žinoma, čia ir libreto autorius K. Bradūnas turėjo išbalsuoti savo minčių puokštes.

Kompozitorius Bronius Budriūnas, kantatos „Tu Vilnių pasilik, Valdove“ autorius. Nuot. V. Fledžinsko

Kantatos pabaigoj, solisto partijoje, vienoj frazėje, moderato tempe, ant „i“ balsės yra aukštosios mi ir fa pusinės gaidos, sujungtos su aštuntine ir dar su fermata. Manau, mažą mes turim tokių bass-baritonų, kad galėtų laisvai šias gaidas padainuoti.

Pianino akompanimentas nesunkus, prieinamas ir vidutiniškai mokančiam skambinti pianinu. Daugiausia lydi dainavimą, išskyrus porą vietų, kur figūrinio būdu nukrypsta nuo melodinės linijos. Vietomis galėtų būti ilgesni intermezzo, nes šią kantatą būtina reikšti simfoniniam orkestrui instrumentuoti, tad savaime kompozitoriui priešais tokius epizodinius interludus daugiau išvystyti.

Bendrai, visur jaučiamas kruopštus techninis darbas ir geras formos pajutimas. Melodijose žiūrima išraiškos ir minties. Balsų faktūra vedama natūraliu keliu. Harmonija santūriai naujoviška, stilingai „budriūniška“, prisilaiko tonalumo, atspindi refleksai iš bėgamojo bendrinio gyvenimo. Tad kantata bus muzikų mėgstama, nors ne visi mėgėjų chorai pajėgs ją valdyti. Tinkamam šio kūrinio atlikimui reikia muzikoj išprususio meno vienetų ir profesionalo chorvedžio-dirigento.

Su šiuo kūrinio maestro Bronius Budriūnas papildė mūsų koncertinės vokalinės muzikos aruodą. Lauksim daugiau panašių veikalų.

SOLISTĖ GENOVAITĖ UGIANSKIENĖ

Solistė Genovaitė Antanaitė-Ugianskienė, gyvenanti Willingboro, N.J., šį rudenį per vieną mėnesį dainuoja net tris kartus. Rugsėjo 28 ji koncertuoja su Darium Lapinsku Jaunimo Centre Chicagoj. Koncertą rengia Lietuvių televizija. Spalio 4 dainuoja Philadelphiaj, kur koncertą rengia Lietuvių Tautinės Sąjungos Philadelphiaj skyrius. Spalio 18 ji dainuoja Balfo koncerte Baltimorej.

Taigi, per vieną mėnesį trys koncertai. Tai rodo jos entuziazmą ir pajėgumą bei veržlumą. Šiais metais ji dar koncertavo: sausio 26 Chicagoj Lietuvių televizijos programoj, vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime Elizabete.

Žvelgiant į 1974, prisiminimas jos sėkmingas pasirodymas su Perkūno choru Kultūros Židinyje (koncertas buvo su simfoniniu orkestru), lapkričio 17 dainavo Beverley Country Club tradiciniame Lietuvių televizijos balių Chicagoj; lapkričio 30 — Balfo koncerte Philadelphiaj.

Gimusi Lietuvoj, užaugusi ir išsimokslinusi Chicagoj, baigusi Chicago konservatoriją, dabar dirba su soliste Juze Augaityte. Reiškiasi ir savo gyvenamoj apylinkėj, ten vadovaudama vietos choram, giedodama solo, vargu nuodama.

RUDENINIS SEZONAS NEW YORKO CITY OPEROJ

Šalia Metropolitan Operos, prie tos pačios Lincoln Center aikštės yra prisiglaudusi ir New York City Opera. Ne taip garsi, tačiau atliekanti didelį įnašą New Yorko muzikiniame gyvenime.

New York City Opera šių metų sezoną pradėjo rugpjūčio 27 su R. Strauss opera „Salome“. Maralin Niska dainavo pagrindinį vaidmenį.

Šis rudens sezonas gana trumpas. Nors statoma 19 operų, bus tik 87 spektakliai. Sezonas baigiamas lapkričio 9 su „I Puritani“ pastatymu.

Štai operos, kurios bus statomos rudens sezono New York

IŠ MUZIKŲ VEIKLOS

— Kompozitorius **Pranas Ambrazas**, ilgametis Šv. Jurgio parapijos vargoninkas, sulaukęs 77 metų amžiaus, rugpjūčio 13 mirė Clevelande. Velionis buvo gimęs 1898 Katilių kaime, Griškabūdžio valsčiuje. 1928 baigė Klaipėdos konservatoriją ir mokytojavo Prienų Žiburio gimnazijoje. Atvykęs į JAV, apsigyveno Clevelande, kur vargoninkavo Šv. Jurgio parapijoj ir vadovavo bažnytiniam chorui. Buvo sukūręs keliasdešimt giesmių ir dainų choram, o taip pat lietuviškas ir lotyniškas mišias.

— Solistai **Nerija Linkevičiūtė** ir **Bernardas Prapuolenis** iš Chicago kartu su **Raimonda Apeikyte**, pianiste iš Los Angeles, Calif., grįžo iš kelionės po Pietų Ameriką, kur jie išbuvo visą mėnesį. Lietuvių kolonijose Venecueloj, Urugvajui, Argentinoj ir Brazilijoj jie suruošė 9 koncertus ir buvo šiltai sutikti. Juos siuntė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, tekdama lėšas III jaunimo kongresui.

— **M.K. Čiurlionio 100 metų** gimimo sukakties minėjimas Toronte įvyks rugsėjo 27. Specialioj programoj dalyvaus ir Čiurlionio ansamblis iš Clevelando. Po programos — pobūvis. Minėjamą rengia Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdyba, talkinama Anapilio.

— Solistas **A. Voketaitis**, dainavęs Basilio rolę Sevilijos kirpėjo operoj Los Angeles, Calif., Graikų teatre, rugsėjo 6 Los Angeles Times laikraščio kritiko buvo labai gerai įvertintas.

— Solistės **Genės Antanaitytės-Ugianskienės** rečitalis su Darium Lapinsku ruošiamas rugsėjo 28 Chicagoj, Jaunimo Centre. Rengia Lietuvių televizija.

— **Balio Chomskio**, muzikos kritiko, sveikata po širdies smūgio gerėja. Šv. Kryžiaus ligoninė iš intensyvios priežiūros skyriaus perkeltas į sveiktančiųjų kambarį.

— **Vokietijos LB valdybos** atstovė **Nordheim-Westfalijos** ir **Hageno** apylinkės valdyba rugsėjo 27 Hagene, Wartburgo sventainė ruošia tautos šventės minėjimą. Kartu bus minimas ir M.K. Čiurlionio šimtas gimtadienis. Tėv. dr. **Konst. Gulbinas**, OFM Cap., aukos mišias. Po pamaldų **Scharnhorsts Str. 40** įvyks minėjimas. Dail. **A. Krivickas** skaitys paskaitą apie M.K. Čiurlionį — dailininką ir suruoš jo paveikslų reprodukcijų parodą. **Vilija Odininė** aptars jubiiliato muzikinę kūrybą.

City Operoj (skaičiai prie operos pavadinimo reiškia kiek kartų veikalas statomas).

Salome — 5, **I Puritani** — 4, **Die Fledermaus** — 7, **Turandot** — 6, **La Traviata** — 5, **Carmen** — 7, **La Boheme** — 6, **The Daughter of the Regiment** — 5, **Les Contes d'Hoffmann** — 4, **Ariadne auf Naxos** — 2, **Madama Butterfly** — 6, **Die Tote Stadt** — 4, **H. M. S. Pinafore** — 5, **The Marriage of Figaro** — 3, **Manon Lescaut** — 3, **A. Village Romeo and Juliet** — 3, **Lucia di Lammermoor** — 3, **Die Meistersinger** — 7, **The Turn of the Screw** — 2.

Biliety kainos šiemet kiek pakilusios. Orkestro logy ir pirmam aukšte — 10.95 dol. Pigiausia — penktam aukšte — 2.50 dol.

Spektakliai vyksta nuo antradienio iki penktadienio kiekvieną vakarą po vieną kartą, šeštadieniais ir sekmadieniais po du kartus, o pirmadieniais poilsiaujama.

Šio sezono visai nauji pastatymai: **The Daughter of the Regiment** ir **Die Meistersinger**.

Po rudens sezono opera užleis rėmus baletui. **New York City baletas** savo sezoną pradės lapkričio 11 ir baigs vasario 8. Po to vėl grįš opera. — kbč.

IZ. VASYLIŪNO KVARTETAS

ATLIKO ČIURLIONĮ

Pranciškonų vasarvietėj **Kennebunkporte** rugpjūčio 9 įvyko Čiurlionio minėjimas, kurio koncertinę dalį atliko **Iz. Vasyliūno** tam įvykiui sudarytas kvartetas.

Čiurlionio sukurtas kvartetas **Iz. Vasyliūno** buvo žinomas dar Lietuvoj, kada kvartetas tebuvo tik muziejų. Besirūpinamas lietuviška instrumentaline kūryba, apie šį kvartetą Vasyliūnas sužinojo iš Čiurlionio seserų — **Valės Karužienės** — Čiurlionytės ir **Jadės Čiurlionytės**. Praleidęs daug valandų, jis tą kvartetą nukopijavo savo ranka. Kadangi buvo dingusi pirma smuiko dalis, jis pats tą dalį prirašė, taip, kad niekas jos neatpažino, o šiandieną ne jis pats jos neatpažįsta.

Šis kvartetas pirmą kartą buvo atliktas laisvoji Lietuvoj. Susilaukė didelio pasisekimo. Prieš porą metų gautomis privačiomis žiniomis patirta, kad Lietuvoj paliktoji Vasyliūno kopija,

kuri buvo įrašyta į knygutę, buvo panaudota išleisti dabartiniam kvartetui.

Kennebunkporto vasarvietėj buvo atliktos šios kvarteto dalys: **Allegro Moderato**, **Andante** (morbido), **Menuetto** (grazioso). Vietoj finalo, kuris yra dingęs kažkur gaisre, **Iz. Vasyliūnas** pakartojo I dalies reprizą. Klausytojai šiltai priėmė niekada negirdėtą dalyką ir džiaugėsi, gavę progos jį išgirsti.

Po koncertinės dalies buvo dailininko **Kazimiero Žoromskio** žodis apie Čiurlionio vaizdinį meną. Prelegentas jį didžiai vertina, turėdamas omeny, kad Čiurlionis piešė tik trumpą laiką. Priskiria ją prie surrealistų. Paskaita susilaukė susidomėjimo ir klausimų.

Tėvas **Leonardas Andriekus**, OFM, šiltu žodžiu pasveikino šį įvykį ir gražiu žodžiu jį uždarė. Pastabų apie Čiurlionį padarė **El. Vasyliūnienė**.

J.K.

Genovaitė Antanaitė-Ugianskienė

KONCERTAS IR BALIUS KULTŪROS ŽIDINY

Kai kurie iš mūsų jau esame iš arčiau susipažinę su solistu **Kazys Yakutis**, kurio dinamiška asmenybė užkrečia ir pagauna visus, kuriems tenka su juo dirbti. **Kazys Yakutis** dalyvavo Kultūros Židinio dedikacijos koncertinėje programoj, kur supažindino su lietuvių kultūros centru operų žvaigždę **Maralin Niską**. Užkrėsta Yakučio entuziazmu ir lietuvių publikos šiltumu, **ponia Niska-Mullen** su savo vyru gegužės mėn. davė įspūdingą koncertą, kurio visą pelną skyrė Kultūros Židinio labui. **Kazys Yakutis** ir tada su didele energija atliko svarbiausius to koncerto ruošos uždavinius.

Maralin Niska pavyzdžiu pasėkė kai kurie kiti mūsų dainos ir muzikos menininkai. Nėm kamai koncertuoti pradžioje pianistės **A. Kepalaitė**, **J. Rajauskaitė-Petrauskienė**, organistas **A. Prižgintas**, na, ir pats solistas **Kazys Yakutis**.

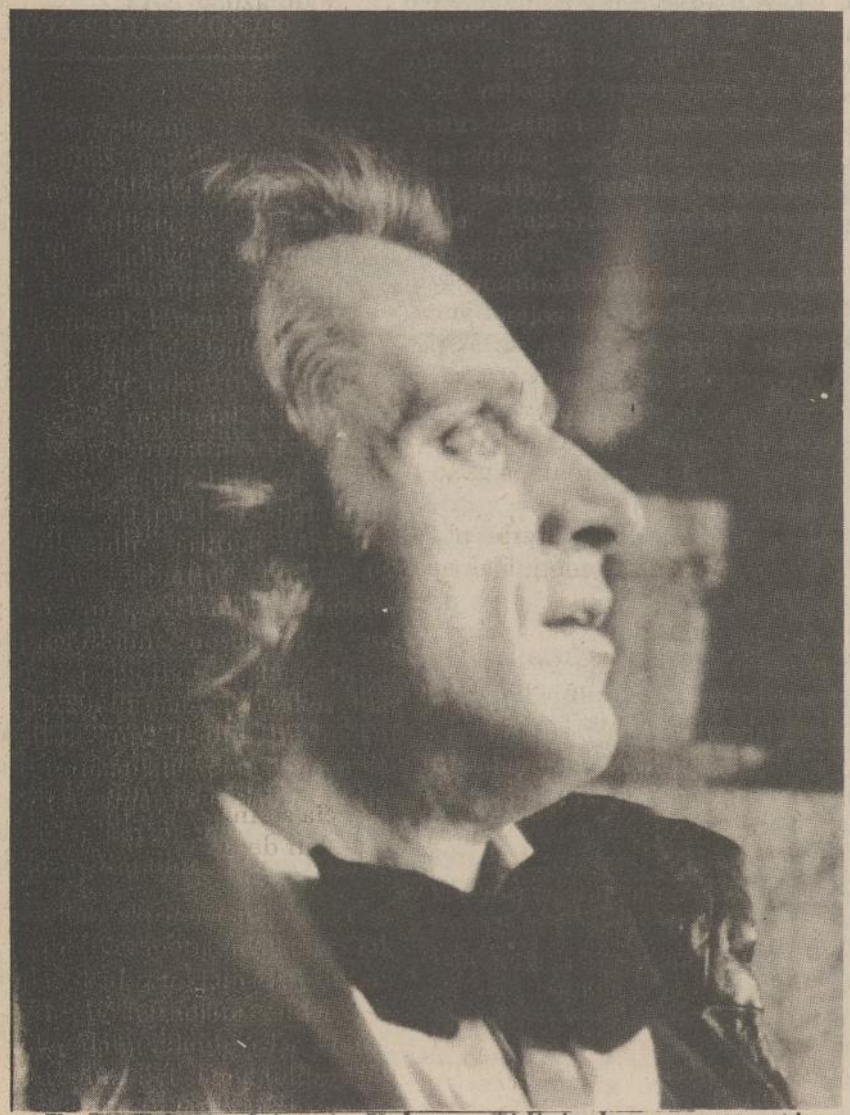
Baigiantis vasarai, Kultūros Židinio administracinis komitetas nutarė vėl surengti rudens balių su vaišėmis ir šokiais ir ta pačia proga pakviest **Kazį Yakutį** pirmajam rudens koncertui. Šis koncertas ir balius įvyks šeštadienį, rugsėjo 27 dieną, Kul-

tūros Židinyje. Mielasis Kultūros Židinio draugas, solistas **Kazys Yakutis** atliks turtingą dainų ir arijų programą, kurios neturėtų praleisti nei vienas dainos ir muzikos mylėtojas, nes Yakučio gyvybingas ir išraiškus dainavimo stilius savo lakia nuotaka patraukia kiekvieną klausytoją. Solistui pianinu pritarė **Jacquelyn Silver**, kurią visi taip mielai prisimena iš M. Niskos koncerto.

Po koncertinės programos Židinio didžiojo salėj vyks vaišės ir šokiai, grojant populiariam „Amour“ šokių orkestrui, kurį pajavins solistas **Juozas Nakas**. Biliety kaina į koncertą ir šokius tikrai 6 doleriai. Studentam ir jaunimui — 3 doleriai. Šokių metu bus galima įsigyti namie paruoštų valgių ir pasivaikinti gėrimais. Visas koncerto ir balius pelnas bus skiriamas nesenai įsigyto pianino apmokėjimui ir kitiem Kultūros Židinio reikalam.

Geradarijai, kurie M. Niskos koncerto proga paaukojo 100 dolerių, galės su šeima nemokamai dalyvauti šiame ir ateinančiuose šiam tikslui ruošiamuose

(nukelta į 11 psl.)

Kazys Yakutis dainuoja Kultūros Židinio koncerte rugsėjo 27.

LB visuomeninio darbo žinios

Kęstučio Česonio, LB Pietryčių apygardos pirmininko, laišką redakcijai rugpjūčio 4 išspausdino Baltimorės News-American dienraštis. Laiške pasisakoma prieš JAV administracijos Helsinky pasirašytą Europos saugumo konferencijos deklaraciją.

The Catholic Voice, Omaha leidžiamas katalikų savaitraštis, liepos 18 išspausdino pusės puslapio straipsnį, apžvelgiantį tikėjimo laisvės paneigimą pavergtoj Lietuvoj. Straipsny pažymima, kad jis paruoštas naudojantis JAV LB leidiniu "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — a Report for 1974" ir Kunigų Vienybės išleistu Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 9 numeriu.

Žibutės Masaitienės, Pietinės New Jersey LB Talkos Lietuvai komisijos narės, laišką redakcijai rugpjūčio 13 išspausdino Philadelphia Inquirer. Laiške prez. Fordas pakaltinamas lietuvių tautos apleidimu Helsinkio konferencijoje.

Algimantas Gečys, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, kreipėsi į Lituanistikos Instituto pirmininką dr. Jurgį Gimbutą, prašydamas, kad Institutas sudarytų mokslininkų komisiją, kuri, siekdama teisingai pristatyti Lietuvą ir lietuvių liečiančius faktus, patikrintų Amerikos mokyklom leidžiamus vadovėlius ir Etninių Studijų įstatymu finansuojamus leidinius. Dr. Gimbutas kreipimasi palankiai priėmė ir rūpinasi klausimo ištyrimu ir komisijos sudarymu.

Kun. Kaz. Puzevičius, LB visuomeninių reikalų tarybos narys, iš į kariuomenę išvykusio dr. Dennis Mažeikos yra perėmęs Lietuvos vyčių Lietuvos reikalų komisijos pirmininko pareigas. Veikdamas abiejose organizacijose, kun. Puzevičius padeda jom sėkmingai koordinuoti veiklą, keistis žiniomis. Pažymėtina, kad LB veikloj sėkmingai reiškėsi ir dr. Mažeika, būdamas LB apylinkės rėmuose veikiančio Buffalo Lietuvių Klubu pirmininku.

Aušros Zerr, JAV LB informacijos tarnybos vadovė, paprašyti, JAV atstovų rūmų nariai kongr. Henry J. Heinz III (resp. -Pa.) ir kongr. Joseph D. Early (dem.-Mass.) savo partijos nariam JAV kongrese išsiuntinėję JAV LB krašto valdybos leidinį "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — a Report for 1974". Leidinį

siųsdami, prijungė atitinkamą lydraštį, kuriame šiltai apie leidinį atsiliepiama ir patariama su lietuvių tautos tragedija susipažinti jį perskaitant.

Jonas Stelmokas, LB Philadelphia's apylinkės valdybos pirmininkas, Helsinkio konferencijos reikalu buvo suorganizavęs plačią laiškų ir telegramų siuntimo akciją ir asmeniškai su kaimyninės LB Pietinės New Jersey pirm. dr. Kaziu Gudėnu tai akcijai vadovavo. Apskaičiuojama, kad lietuviams nelabai gausios šios apylinkės yra išsiuntusios su viršum du tūkstančius laiškų bei telegramų.

Juozas Eigelis, Beverly Shores Lietuvių Klubu pirmininkas, palaiko artimus ryšius su JAV LB krašto valdyba ir įvairiomis progomis jai talkina. Ypač sėkmingai jis panaudoja LB informacijos tarnybos anglų kalba paruoštą informaciją pavergtos Lietuvos reikalu. Helsinkio konferencijos išvakarėse jo ilgą laišką redakcijai išspausdino Indianoj leidžiamas The News-Despatch.

Juozas Kojelis, LB Talkos Lietuvai komisijos pirmininkas Vakarų apygardoj, pagrįstai gali pasidžiaugti tos komisijos narių sėkmingomis reakcijomis į Helsinkio konferenciją. Komisijos nario amerikiečio Napoleono Nyerges laišką redakcijai išspausdino Kalifornijos The Evening Outlook liepos 29. Kito nario — Balio Grauzinio — net trys laiškai buvo išspausdinti Los Angeles Herald Examiner (rugs. 8), The Evening Outlook (rugs. 6) ir Los Angeles Times (rugs. 8).

The Evening Bulletin, Philadelphia's dienraštis, rugpjūčio 18 išspausdino JAV LB krašto valdybos vicepirm. Algimanto Gečio laišką redakcijai, ginantį JAV atstovų rūmų narį kongr. Joshua Eilberg nuo jam spaudos daromų nepagrįstų kaltinimų. Kongr. Eilberg LB visuomeninių reikalų tarybai daug talkino rūpinantis 1941 Lietuvos sukiliminės vyriausybės narių sėkmingu apgynimu nuo neteisėtų kai kurių sluoksnių kaltinimų.

— "Lietuvių Londonas" — tokiu pavadinimu ruošiamas lietuviškas vadovas po Londoną, kur bus trumpos informacijos apie lietuvišku požiūriu turistams įdomias vietas bei įstaigas Londone ir apylinkėse. Leidiny bus taip pat nurodyti adresai, kur turistai gali apsigyventi. Vasaros metu pro Londoną pravažiuoja nemaža lietuvių. Daug pravažiuojančių yra jaunesnės kartos žmonės, kurie pageidautų apsigyventi lietuviškose šeimose, jei tik žinotų, kur jas surasti.

M. K. Čiurlionis — Pavasario sonata, Scherzo

PAŽINKIME

M. K. Čiurlionis

26

PAVASARIO SONATA — SCHERZO

Trečioji sonatos dalis Scherzo. mum parodo pavasario išsiskleidimą ir jo didįjį klestėjimą. Čia viskas veržiasi gyventi, viskas dega ir juda. Tai pavasario pasaka. Tai pavasario stichija. Savo emocijom išreikšti Čiurlionis ir šiuo kartu surado naujų įvaizdžių, simbolių ir juos surikiavo į Scherzo dinaminę kompoziciją. Apačioje žemai matome lyg kokia sieną. Ta siena ativerčia pavasario linksmąją šalį. Ant sienos ornamentas turi pagrindinę pavasario temą — stilizuotas medis, primenant žvakidę, ir medžio žiedai pavirę liepsnom. Eilute surikiuotas kregždžių motyvus. Kregždžių galvos apsuptos šviesiom aureolėm, primena jos angelėlius. Tuo ir simbolizuoja, kad pavasario šalis — nuostabi ir angeliška.

Sienoje matome vartus. Jie ir kviečia užėti į pavasario šalį. Prieš įėjimą, dar žvelgiam į sienos tąsą. Pasinaudodamas muzikos stiliumi, jis ornamentu temą "apverčia", — kas buvo viršuje, tą nukelia į apačią. Vir-

šuje yra degęs medis, apačioje kregždė.

Vartai iš karto atidengia neręgtą, nepergyventą pavasario šalį. Šviesu ir gražu. Medeliai linksta nuo vėjo. Vartų stiebai patys virsta medžiais, ir jų šakos atrodo lyg kokios žvakidės. Kiekviena šakelė žydi, ir žiedas virsta liepsna. Liepsną neša pavasario srautai ir vėjai, neša ir viršų dešinėn. Į tą pusę lekia ir debesys, kurio kraštas išsivėngiuoja įstrižai paveikslu. Iškilmingai, išdidžiai vingiuojasi ta juosta ir nutolsta lyg upė.

Žemai prie vartų sienos matome žydinčias geles. Jos nejaucia to didžiojo srauto, jos žydi ir lyg žiburiai šviečia.

Paveikslu dešinė pagal tą vingiuotą upę yra fantastinis pasaulis — žydėjimo ir ugnies pasaulis, pilnas judesio ir įtampos. Kairėje už tos upės prasideda realusis pasaulis. Čia dominuoja mėlynas dangus ir baltas debesys. Čia į baltą debesį išskyla medelis, kurio net lapas nejudą. Tolimas ir net svetimas

Atsiųsta paminėti

Petras Urbaitis — KINIJA — AZIJOS MILŽINAS. Lietuvių Saleziečių leidinys. Roma. 1974. Tiražas 1000 egz. Didelio formato. Kietais viršeliais. Gausiai iliustruota. Yra ir spalvotų nuotraukų. Spalvotas apšviestas su įrašu: Tarp keturių okeanų visi mes broliai (Kinų posakis). 364 psl. Kaina 15 dol.

Apie šios knygos reikšmę rašo prof. Juozas Eretas knygos pradžioj išspausdintame straipsny, pavadintame "Įvado vietoje".

"Dar prieš pirmąjį Pasaulinį Karą paskutinis vokiečių kaizeris Wilhelmas II Kiniją vadino mums gresiančiu "Geltonuoju pavojumi". Nuo to laiko pasaulinė situacija yra tiek pasikeitusi, kad mes europiečiai, turime sakyti: jeigu nebūtų kiniečių, mes turėtume juos tuojau sukurti.

"Mūsų laimei — nereikės mums jų sukurti. Bėda tik, kad mes juos taip mažai pažįstame. Tinkamos literatūros apie juos, deja, mažai tėra, ir tai tik sveikintomis kalbomis. Dėl to esame dėkingi kun. Petrui Urbaičiui

pavasario srautui. Tačiau tas medis auga anapus tos upės, auga ugnies žemėje. Jo viršūnė siekia realųjį pasaulį, abu pasaulius sujungdama. Čiurlionis net tris kartus pakartoja šį medžio motyvą. Jie visi stovi prie tos fantastinės upės. Ramybe, iškilmingumu jie "skamba". Tai kontrastas tam siautėjimui.

Bet ir šioje dalyje yra dinaminis elementas — tai pavasario kregždės. Jos siuva, nardo melsvoje dangaus erdvėje ir nryra į dešinę, į fantastinį pasaulį. Taip ir kregždės sujungia realybę ir fantaziją.

Kregždės taip ryškiai įsirežia. Ir jos daug ką simbolizuoja. Jos neša tikrąjį šilumą, neša naujus laikus. Ir pats Čiurlionis juk buvo kregždė mūsų mene, pradėjęs naujus laikus.

Čia krinta į akis baltas debesys, to debesies ramybė. Jis tartum stebi pavasario linksmybes ir įspėja. Tame debesyje yra įpieštas pirštas — kairėje, kur baigiasi vienos šakelės viršūnė. Tas pirštas tartum ir įspėja, kad siautėjimas greitai praeis, greitai praeis ir viso gyvenimo linksmybės.

Scherzo savo dinamika ir savo jėga yra vienas iš įdomiausių Čiurlionio paveikslų. (p.j.)

S.D.B., nuo 1931 iki 1951 m. misijonieriškai veikusiam Kinijoje, kad jis pasiryžo užpildyti šią spragą. Ši jo knyga pasirodo visai laiku, nes Kinija, užėmusi tvirtą vietą pasaulio galiūnų tarpe, toliau nesulaikomai paveiks naujo pasaulio formaciją. Tad kas nepažįsta Kinijos, tas ir nesupras dabar užgimstančio pasaulio."

Žvelgdami į knygos turinį, matom šias dalis: Įvadinė dalis, Mitų ir legendų rėmuose, Keturių tūkstančių metų istorija, Formoza ir tautinė Kinija, Įvairenybių dalis, Misijos ir misininkai, Lietuviai Kinijoje ir Mandžiūrijos Charbine, Atsiminimų dalis. Knygos gale — Bibliografija ir Garbės prenumeratorių sąrašas. Iš tų dalių ilgiausia — Keturių tūkstančių metų istorija, prasidedanti trimis seniausiomis dinastijomis (2205-222 prieš Kristų) ir po tautinės respublikos laikmečio (1911-1949) liečianti mūsų laikų Mao Cetungą ir jo imperiją.

Knygos autorius, kunigas misijonierius, Kiniją užvaldžius komunistam, buvo kalinamas. ... Apie tai rašoma Atsiminimų dalies skyriuje "Po naujuoju režimu". Tame skyriuje (knygos gale) yra keliolika skyrelių, kurių antraštės yra tokios: Sukilimai, Suimtas kaip "sukilėlių gydytojas", "Amerikiečių šnipas", Veikla tarp trukdymų, "In carceribus" — dėdės Mao viešbučiuose, Nepasisekė apgauti, Katekizmo pamoka, Dainos ir "pamokslai", Į šiaurę ar į pietus?, Kelionė ir nežinia, Policijos stoties požemiuose, "Išpažintys ir nuodėmklausiai", Trečiame "viesbuty", Į laisvę!

Rimti baigiamieji žodžiai. Tokių, jau savo antraštėmis dominančių skaitytoją, skyrelių yra ir kitose knygos dalyse. Idomu, kad autorius, šį veikalą rašydamas, be kitų šaltinių, laisvai naudojosi ir Esperanto kalba parašytu veikalu, išleistu Kinijoje. Knygos pradžioj išspausdintame žemėlapy pateikiami esperantiškai geografiniai vardai.

— Česlovas Jukna, ok. Lietuvos Veterinarijos Akademijos specialiosios zootechnikos katedros vedėjas, Estijoje apgynė disertaciją ir gavo žemės ūkio mokslų daktaro laipsnį. Jis esąs pirmasis Lietuvoje galvininkijos mokslų daktaras. Jukna gimęs 1932 Švenčionių rajone. (E)

— St. Petersburg, Floridoj, įsisteigė naujas Balfo skyrius nr. 143. Skyriaus valdybą sudaro: Jonas Valauskas — pirm., Viktorija Kleivienė — sek. ir Ona Galvydienė — išd. Kontrolės komisija: Viktoras Baranauskas ir Natalija Navickienė.

APIE JŪRĄ, VASARĄ IR VĖJĄ

2

PAULIUS JURKUS

Didysis vienuolyno namas primena paukštį, lyg kokį erelį, kuris išsiskleidė savo plačius sparnus ir nutūpė tarp šių beržų ir eglių. Namas — simetringas. Pabrėžiamas centras, sparnai panašiai nutįsta į abi puses.

Visada miela pasidžiaugti šiuo skoningu namu, išlaikytu stiliumi. Tai buvo šio amžiaus pradžioje, kai architektai jį sukūrė, panaudodami geras ir tvirtas medžiagas. Prastovėjęs apie 70 metų, ir šiandien jis toks žvalus, toks patrauklus. Vijokliai keliai sienomis, liečia baltus langų rėmus, rudas lentas, kuriuos pereina įstrižai iš vieno kampo į kitą. Siekia net stogą. Tas stogas sunkus, skaldyto skalūno. Kaminiai priderinti, kad siluetas būtų karpytas.

Dešinėje prie namo prijungtas mažas priestatas su buvusiais tarnų kambariais. Dabar čia skalbykla. Prieš ją auga penkios eglės, tikros gražuolės. Aukštos, lieknos, jų spygliai žvilga. Jų viršūnėse girdi marių vėją. Kvepia sakai. Praskrenda paukštelis.

Čia pat šalimais yra takelis į vienuolyno virtuvę. Takas už-

gožtas keistu medžiu. To medžio lapai taip sudėti, kad po jo šakom pasidaro tikra palapinė. Ar ne nuostabi gamta? Pati padarė pastogės savo paukščiam ir žvėreliam, ir žmogui. Kai čia stovi, viršum yra viskas uždengta lapų. Nesiekia nei saulė, nei lietus. Šioj "palapinėj" nakčiai sustoja skrajūnai paukštukai, ir šuo (vilkinis Žaibas) guli išsitiesęs.

Už to medžio prasideda paprčiai, tankios žolės, krūmeliai. Žalvarinė didelė vaza, prisodinta žydinčių gėlių. Taku išdėstytos plytos. Kadaise ėjo čia žmonės, dabar vešlūs žolynai paglemžė taką.

Jau ir vienuolyno siena, apaugusi vijokliais. Sienoje du langai. Ant jų, lyg kokie antakiai, užgrūva šakų šakelių gausa. Žemai savotiškas gėlių puodas ar lovelis. Jo dvi kojos panašios į susuktas virves. Tame lovelyje žydi gelės raudonai.

Čia pat yra ir baltos durys. Dabar jos užkalts iš vidaus. Niekas jų nebevarsto. Bet anais laikais, kai čia buvo turtingi šeiminkai, pro šias duris grįždavo iš medžioklės. Sušlapę, nu-

čiūškę, žliurksinčiais botais ponuliai šlapsėjo vidun. Ten buvo įrengti du kambariai, kad medžiotojai persivilkty, nusiprausytų ir sušiltų. Vienas kambariukas kairėje buvo skirtas šlapiam medžiotojam. Čia grindys raudono žibanzio skalūno ar lygių keturkampių plytų. Ten jie numesdavo savo aprangą, pakabinavo skarda išmuštoje spintoje, nusiprausę pereidavo į kitą kambarį, kur jau kūrenosi židiny, Tarnai atnešdavo ant sidabrinų patiekalų ir kitokio kuro.

Dabar medžiotojų nebėra. Tie kambariai gavo kitas paskirtis. Didysis kambarys, kuris turi židinį, pavadintas mėlynuoju, nes turi mėlyną kilimą ir mėlynas duris. Antrasis kambariukas yra išmuštas ažuolo lentom, palubėje turi išpieštą raitytą ornamentą.

Čia esu praleidęs daug vasarų. Įėjęs kambarin, padėjęs lagaminą ir rašomąją mašinėlę, pirma paglostai sienas. Sienos šiltos, jaukios. Toks jau medis, tos ažuolinės lentos, jos gyvena kambario temperatūra. Visi modernieji baldai, padaryti iš plastikos, sintetinių medžiagų, nors ir spindi, nors ir gražiai atrodo, bet šalti. Čia gi, šiame kambarėlyje, paprasta, neišradinga, konservatyvu, bet šilta ir draugiška. Ir koks puikus darbas, kaip puikiai suleistos tos lentos. Kiekviena atskirai prikaltą, galų apmušimai tiksliai suleisti. Tai

būta meisterių, tai būta medžiagų.

Toks kambarys visam vienuolyno pastate yra tik vienas. Pasilikto nepakeistas iš anų medžiotojų laikų. Ir man atrodo, kad aš štai grįžtu iš medžioklių, grįžtu iš miestų bildesio pavargęs ir perslapes. Čia yra kambarys, kur gali visa numesti ir pradėti vasarą, pradėti atostogas. Čia išdžiovinsi save, atstatysi ir vėl išeisi, paglostęs sienas ir pasakęs: iki kitos vasaros.

Čia yra staliukas, kuklus ir paprastas. Ne medžiotojų laikų, bet iš vienuoliškų dirbtuvių. Pristumta paprasta kėdė. Ant staliuko padėti popierius, knygas, kurias pasikvietei drauge atostogauti. Priešais prie sienos yra savotiška knygų lentynėlė, spintelė ir komodelė drauge. Čia gali ją atidaryti, nuleisti du-reles, ir bus staliukas, kur gali rašyti. Viduje rasi bent kelis stalčiukus, lentynėles, atitvaras. Vakaraš čia gali įsikurti, skaityti ir rašyti. Patogu ir jauku.

Prie durų yra šio kambario puošmena — senoviška spinta. Ji išpauštyta, išdrožinėta. Ornamentų gausa apdengia dureles. Nudažyta juodai. Ji iš anų prabangių laikų. Nežinia, kur ji tarnavo, kokia jos buvo paskirtis. Dabar ji čia ilsis kampe, pri-glaudusi keletą nereikalingų daiktų, sudaužytą paveikslą stiklą.

Yra čia ir supamoji kėdė, kuri

baisiai girgžda, kai tik pajudini. Ją reikia priremti prie sienos, kad nejudėtų. Tada jai leidi drauge gyventi ir vasaroti.

Žinoma, kambaryje ir lova yra, ne iš tų laikų, kai trimitavo medžiotojai. Tai paprasta lova.

Kambarys kiek mažokas, bet jis turi savo nuotaiką. Čia gali dirbti. Čia gali pasidėti rašomąją mašinėlę ir ją "skambinti" kada tik nori. Niekas tavęs negirdi, niekam netrukdi. Niekas čia ir neužėina, tai gali paskleisti popierius, sudėti pasieniais ant grindų. Kaip patogų dirbti, eini aplinkui ir visa matai, kas parašyta, kaip iš lapo pereinama į kitą lapą. Kai baigi vieną perskyrimą, tuos lapus surenki ir padedi krūvelėje prie sienos. Prie ažuolų sienos prisėgi darbo planą ir gali tada atžymėti, kad jau baigta ir padėta.

Tad ir mielas šis kampas, nes čia palikai daugybę minčių ir daug čia sugalvojai, apmąstei. Čia atostogų kraštas susiliečia su tavo grynai personaliniu kraštu.

Praveręs duris, tuoj skubi įsikurti. O tai paprasta. Atsivežei tiek mažą daiktų. Juos sutalpini mažam tualetui kambari. Sudedi popierius ir pieštukus ant stalo, sustatai knygeles. Dar vieno čia trūksta. Ant palangės visada turi būti pajūrio akmenukų ir eglės šišų, kurias mes vadiname kankorėžiais. Ir tai greitai atsiranda, nes čia gamta viską

duoda žmogui, kò jis tik nori.

Taip ir pradedi savo atostogas kambari, kuris labai šviesus, artimas, su daugybe prisiminimų. Tada praveri duris į koridorių. Jis juodo ažuolo lentom išmuštas. Čia stiklinės durys į vienuolyno valgomąjį, bet jos uždarytos. Koridorius paliktas tik virtuvei ir koplyčiai pasiekti. Dešinėje virtuvė. Ten girdi brolio Povilo žingsnius. Jis tvarko ir prižiūri šį aukštą. Siekia net zakristiją ir koplyčią.

Kairėje durys į vienuolyno prieškambarį. Ten grindys tokios pat — akmeninės ar mūrinės. Sienos išmuštos brangia medžiaga. Čia tos sienos labai aukštos, eina net per du aukštus. Čia keliai ir lenkiasi ištaigūs platūs laiptai į antrą aukštą. Stovėdamas viduryje, matai keletą paveikslų, matai zakristiją su spalvingais vitražais. Ant sienos yra didelis išpūdingas Nukryžiuotasis, padarytas labai ekspresyviai ir pagaunančiai. Jis matomas pro visas duris.

Iš čia ateini į Šv. Antano šventovę, kur dega votyvinės žvakės. Durys visur praviros — į koplyčią, į biblioteką, kur iš tolo matai mėlyną japonišką vazą, orientališkus paveikslus ir rytietišką ikoną. Šioje šventovėje yra šv. Antano altorius. Šventovėje statulėlė baltą, iškilusį žydiame fone. Jis maloniai šypsosi visiem. (Bus daugiau)

IŠ MOTERŲ PASAULIO 3

S. VALIUKIENĖ

1972 pavasarį visuotiniame LMKF narių suvažiavime buvo išrinkta dabartinė valdyba. Pareigomis buvo pasiskirstyta šiaip: Irena Banaitienė — pirmininkė, Viktorija Četėtienė ir dr. Marija Kregždienė — vicepirmininkės, Malvina Klivečienė ir Aldona Čekienė — sekretorės, Elena Legeckienė — išdininkė, Sofija Skobeikienė ir Salomėja Valiukienė — narės visuomeniniam ir spaudos reikalui, Margarita Samatienė — delegacijos pirmininkė į Baltijos Moterų Tarybą (po metų, jai nuo šių pareigų atsisakius, delegacijai pirmininkauti buvo pakviesta Regina Rūta Žymantaitė).

-0-

Kiekvienos kadencijos metu didžiausia atsakomybė ir darbo našta tenka pirmininkei, kuri savo vadovavimo metais neabejotinai turi įtakos organizacijos stiliui ir veikimo kryptčiai. Ankstesnės LMKF pirmininkės buvo moterys, kurios sugebėjo vadovauti ir gerai jautėsi būdamos dėsio centre. Dabartinė pirmininkė Irena Banaitienė yra naujo tipo mūsų organizacijos vadovė. Ji yra gabi ir ypač darbšti organizatorė, lengvai valdanti plunksną, didelės dvasinės ir fizinės išvermės žmogus, savo giedriu, taikiu būdu atnešusi daug darnos į mūsų organizacijos darbą. Bet tai yra vadovė, kuri ne tik kad nesiekia, bet ir nemėgsta jai rodomo asmeniškumo dėmesio. Jos tikslas yra išstumti į priekį jaunesnes moteris, paruošiant naujas vadoves LMKF ateitčiai.

Į General Federation of Women's Clubs metinius suvažiavimus Irena Banaitienė nuolat siunčia jaunas LMKF oficialias atstoves. Dėl ekonominių priežasčių dabar šie suvažiavimai tetrunka vos tris dienas; todėl ir kalbų skaičius yra labai ribotas. Pirmininkės nuolat raginamos, organizacijos narės juose dalyvauja gausiu būriu; pasi-puošusios tautiniais drabužiais, asmeniškais kontaktais ir propagandine literatūra jos atkreipia suvažiavimo dalyvių dėmesį į Lietuvos bylą.

-0-

Pasikeitus JAV politikai ir kraštui pergyvenant socialinius ir materialinius sunkumus, teko

keisti mum ir kovos priemones. Anksčiau buvusios efektingos baltų demonstracijos, kuriose LMKF ypač aktyviai dalyvaudavo, šiais laikais nesulauktų teigiamo dėmesio: amerikiečiam yra nusibodę įvairių grupių nuolatinių triukšmingi protestai. Pastaraisiais metais šio krašto viešoji opinija buvo palanki disidentų reikalui. Drauge su kitomis lietuvių organizacijomis LMKF šį momentą išnaudojo, organizuodama didžiulę laiškų rašymo kampaniją Simo Kudirkos, Jurgučių, Brazinskų ir Simokaičių šeimų reikalui.

Ankstesnių LMKF valdybų kadencijų metu memorandumai ir protesto laiškai buvo rašomi tik Federacijos vadovybės. Irena Banaitienė į laiškų rašymo darbą įtraukė visus klubus ir ji energingai koordinavo, nuolat ragindama, siuntinėdama laiškų pavyzdžius ir sąrašus asmenų, į kuriuos įvairiais atvejais reikėdavo kreiptis. Per pastutinius trejus metus Federacijos vadovybė ir klubai yra parašę šimtus laiškų ir gavę į juos daugybę teigiamų atsakymų.

Iškilus Radio Free Europe ir Radio Liberty transliacijų biudžeto patvirtinimo problemai, Federacijos valdyba ir visi klubai prašė senatorius palaikyti minėtų radio programų biudžeto patvirtinimą.

LMKF vadovybė kreipėsi į Jungtinių Tautų generalinį sekretorių Kurt Waldheim, prašydama, kad Jungtinių Tautų forumu būtų leista prabilti laisvojo pasaulio lietuvių atstovam, remiantis žmogaus Teisių Deklaracijos 10 punktu, kuriame sakoma, kad "kiekvienas turi teisę kalbėti ir pareikšti savo nuomonę prieš daromą kriminalą".

Kai Australijos ir Naujosios Zelandijos vyriausybės pripažino Baltijos kraštus Sovietam, Federacija reagavo protesto raštais tų kraštų pareigūnam ir Australijos parlamentui.

1973 rudenį nuvykusi į Stuttgartą dalyvauti Vokietijos regionalinės valdybos suruoštame Lietuvių Moterų Klubų suvažiavime, Irena Banaitienė savo kalboj visų lietuvių moterų vardu kreipėsi į laisvąjį pasaulį, primindama, kad taika su Sovietais, kurios šiandien bet kuria kaina siekia valstybių galvos, taika,

kuri nėra paremta teisėtumu ir elementarių žmogaus teisių respektu, niekada negalės būti pastovi. Šioji kalba, drauge su kita informacine medžiaga apie Lietuvą, buvo išspausdinta įtakingame Vokietijos dienrašty Stuttgartar Zeitung. LMKF vardu pirmininkė yra rašiusi eilę laiškų į amerikiečių spaudą; New Yorko dienraštis Daily News palankiai reagavo į jos pareikštas mintis.

Daugybę laiškų Federacijos vadovybė ir klubai yra parašę Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, JAV prezidentui ir valstybės sekretoriui bei daugybei įstatymų leidėjų, prašant, kad Europos saugumo konferencijoj Helsinky laisvasis pasaulis nepripažintų Sovietam antrojo pasaulinio karo metu jų okupuotų kraštų. Deja, ši visų baltų organizacijų koordinuota pastanga neatnešė trokštamų rezultatų. Pragmatinė šio krašto vyriausybės filosofija ir tuščios, apgaulingos viltys nugalėjo amerikiečių senas, garbingas laisvės gynimo tradicijas.

-0-

LMKF visos valdybos sten-gėsi remti pavienių klubų veiklą. Bet šios pirmininkės kadencijos metu, klubų vietos veikimą paliekanti jų pačių nuožūrai, kiekvieno jų vaidmuo Federacijos grandy buvo rūpestingai ir energingai koordinuojamas. Irenos Banaitienės raginimu ir pastangomis visa organizacija buvo įtraukta į Vasario 16 gimnazijos rėmimo darbą. Klubai patys virto rėmėjų rateliais arba juos suorganizavo savo gyvenvietėse. Kun. Hermano Šulco prašoma, LMKF pirmininkė kreipėsi į visus klubus, kurie sutelkė lėšas stipendijai vienam Brazilijos lietuviui studentui.

Pirmininkė ir valdybos narės palaiko glaudžius asmeniškų ryšių su Federacijos klubais, nuolat lankydamos jų renginius, nesigailėdamos laiko ir nebijodamos tolokų kelionių. Federacijos ryšiams palaikyti nuolat siuntinėjami bendrališkiai. Maža kam žinoma, kad visi jie ankstesniųjų ir dabartinės valdybos kadencijos metu buvo surašyti Irenos Banaitienės ir kitos ilgalaikės LMKF valdybos narės Magdalenos Ulėnienės. Tai didelis, nuolatinis ir nedėkingas darbas, turįs didelės svarbos organizacijos veikimui koordinuoti.

(Bus daugiau)

MIŠRIŲ ŠEIMŲ TEMA

(atkelta iš 3 psl.)

tiktai fiziškai, o ne visapusiškai mišrios, visai neturinčios lietuviškosios gyvybės.

Tiesiogiai reikalauti, kad kitatautis, vyras ar žmona, išmokyti lietuvių kalbą, nors ir meilės vardan, yra naivus ir sunkiai, jei iš viso, įstengiamas reikalavimas. Būtų labai ypatingas kitatautis, kuris pajėgtų išmokyti retai vartojamą ir sunkią lietuvių kalbą. Jis jau turėtų būti intelektualas, kuris įvertintų kalbą ir ja domėtusi iš mokslinio taško. Numatyti jį turėtų būti vedęs lietuviškai labai sąmoningą lietuvę. Daugumas kitataučių mišrioje šeimoje yra vidutinių sugebėjimų ir vidutinių siekimų. Džiaukimės, jei jie pramoksta mūsų kalbą; nenorėkim ir nesitikėkim, kad jie ją išmokyti.

Norėti, kad kitatautis net persiimtų lietuvių rūpesčiais ir veiktų lietuvių reikalais, yra savanaudiška. Nemanau, kad tai teisingas noras. Profesoriai Erečas, Sennas ir Sealey yra labai specialios išimties. Ereto ir Sennos pavyzdžiai netinka išieivijos mišrių šeimų aplinkybėm, nes jie pradėjo savo darbus Lietuvoje, pačiame lietuviybės šaltinyje. Be to, profesorius Eretas buvo laimėtas Lietuvos naudai ne žmonos, bet gero draugo.

Mišrioje šeimoje, iš antrosios pusės, galime reikalauti dviejų dalykų. Pirmas reikalavimas yra laisvė savo paties tolimesniam

Antanas Miceika, Baltimorės veikėjas, kalba prie lietuviško ažuolo rugsėjo 7 Annapoly, Md.

Prie lietuviško ažuolo Annapoly, Marylando valstybės sostinė. Nuotrauka Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos

Lietuviškas ažuolas Marylando sostinė

Marylando valstybės sostinė yra Annapolis. Ten kapitoliaus aikštėj 1936 buvo pasodintas ažuolas, atgabentas iš Lietuvos. Ažuolo atgabenimu rūpinosi Baltimorės lietuviai veikėjai. Šiomet tam ažuolui jau 39 metai.

Baltimorės Lietuvių Taryba kasmet prie ažuolo surengia šventę — minėjimą. Šiomet tokia šventė buvo rugsėjo 7. Vadovavo adv. dr. Elena Armanienė, Tarybos pirmininkė. Dalyvavo per 100 lietuvių ir kitų tautų žmonių. Kalbą pasakė Antanas

Miceika, vienas iš ažuolo atgabentojų ir sodintojų.

Lietuviška vėliava, perrišta juodu kaspiniu

Rugpiučio 22 Baltimorės Memorial sporto stadione vyko Baltimorės Colts ir Pittsburgho Steelers futbolo rungtynės. Salėje buvo 32 tūkstančiai žiūrovų. Rungtynės buvo rodomos per televiziją, ir šią programą stebėjo du su puse milijono žmonių.

Stadione buvo iškabinta ir lietuviška trispalvė, perrišta juodu kaspiniu. Baltimorės tautinių šokių grupė Kalvelis šoko tautinius šokių.

Lietuvių Kalvelio tautinių šokių grupė šoka Baltimorės Memorial sporto stadione rugpiučio 22 d. Nuotr. Petro Oko

VERŽLIOJI MARYTĖ JANONYTĖ

"The irrepressable Janonis" — tokiais žodžiais apibūdinama Marytė Janonytė, Clevelande gyvenančių Rimos ir Vytauto Janonių vyriausia dukra, Angelės ir Broniaus Kraučeliūnų, įsikūrusių Hot Springs, Arkansas, dukraitė.

Paskutiniaisiais mokslo metais Marytė lankė junjorų klasę Normandy aukštesniojo mokykloje, Clevelande. Ji buvo tos mo-

lietuviškam bendravimui ir veikimui. Pavyzdžiai būtų muzikos Faustas Strolia ir veikėja Aušra Zerr. Antra, galime susitarti išauklėti vaikus lietuviškai — išmokyti juos lietuvių kalbos, leisti į lietuviškas stovyklas, li-tuanistines mokyklas, tautinių šokių grupes, organizacijas.

-0-

Aišku, mišrioje šeimoje lietuviškumo kokybė priklausys nuo lietuviškosios pusės lietuviškumo laipsnio. Lengviausiai išlaikys lietuviybę tie jaunuoliai, kurie ne vien bendrauja su lietuviiais, bet ir kuria lietuviškai; tokių yra labai maža. Nežiūrint į jų lietuviškumo laipsnį, mišrių šeimų rūpestis yra ne atversti kitatautę pusę į lietuvių, bet išlaikyti lietuviškąją pusę ir vaikų lietuviams.

kyklos laikraščio Conquest redaktorė. Nors paprastai redaktorių parenkamas iš senjorų klases mokinių tarpo, bet Marytė šiam darbui buvo labiau kvalifikuota negu senjorai. Tame laikraštyje ji buvo apibūdinta kaip nepaprasta asmenybė, trykštanti net šešių žmonių energija.

Marytei perėmus Conquest redagavimą, laikraštis įgijo naują veidą. Jos jaunatviškas veržlumas ir kūrybingumas buvo lyg gaivinančio vėjelio pūstelėjimas.

Pereitą rudenį, susidarius pajamom, Marytės idėja buvo skirti jas knygų įsigijimui, papildant Normandy mokyklos biblioteką.

Pereitą vasarą man teko su Maryte susipažinti ir kartu praleisti laiką Ouachita ežero pakrantėse. Jos energija trykštė trykšta, o nedingstanti šypsena yra tiesiog užkrečianti. Dar ir dabar man ausyse tebeskamba jos žodžiai "Koks gražus yra pasaulis...", išsprūdę iš jos, žvelgiant į Hot Springs žvaigždėtą padangę. Dažnai prisimenu tuos jos žodžius ir pagalvoju: tikrai, kiek daug aplinkui grožio, kurio mes dažnai nebeįžiūrim ir nebeįvertinam.

Marytė yra gera plaukikė,

BALTIMORE. MD

Šventosios Motinos Elzbietos Seton kanonizacijos dieną, sekmadienį, rugsėjo 14, Šv. Alfonso bažnyčioj įvyko gražios iškilmės. Gausus būrys žmonių dalyvavo lietuviškose pamaldose 8:30 val. ryto. Kun. A. Dranginis tai progai pritaikė pamokslą. Baltimorės vyrų choras giedojo per mišias.

Prelatas L. Mendelis, kuris per 47 metus klebonavo Šv. Alfonso parapijoje, turėjo priepuolį beuokojant mišias Oakville, Connecticut, liepos 22. Šiomis dienomis jis sveiksta pas savo sesę Ievą Vasilauskienę. Didelius darbus nuveikė per tuos ilgus metus kunigaudamas Baltimorėj. Kaip susipratęs lietuvis, rėmė lietuvišką kultūrinį veikimą Baltimorėj. Gražiai atliko tradicines apeigas lietuviškai per didžias bažnyčios šventes. Nusiminė Baltimorės lietuvių koloniją sužinojus, kad jų mylimas ir gerbiamas klebonas nebegrįš. Šiomis dienomis parapijos reikalus tvarko kun. A. Dranginis.

Lilė Baker Bakerskienė, vyrų choro dirigentė, išskrido į Europą šeštadienį, rugsėjo 13. Grįžta į Ameriką spalio 7. Linkime jai malonių ir įdomių atostogų.

Šv. Alfonso suaugusiųjų klubas rengia "Shrimp vakarienę" rugsėjo 20, šeštadienį, Šv. Alfonso mokyklos salėj. Vakariene prasidės 8:30. Šokių gros geras orkestras. Klubų valdyba kviečia narius gausiai dalyvauti tame parengime.

Sodalietės, kurios taip energingai dirba Šv. Alfonso parapijos naudai, ruošia madų parodą spalio 7, antradienį, gražioj Martins West salėj. Jos čia kiekvienais metais suruošia tokius parengimus. Vakaras prasideda su vakariene. Po vakarienos yra moterų ir vyrų naujausių madų paroda. Sodalietės maloniai kviečia visus paremti jų parengimą savo dalyvavimu. Tai bus pirmas parapijos socialinis rudens sezono parengimas. Visas pelnas skiriamas parapijos reikalui. Bilietus raginama įsigyti iš anksto pas Evelyn Strazdauskas ir Janet Kearns.

Jonas Obelinis

LAWRENCE, MA. Šv. Pranciškaus parapijoje

Rugpiučio 10 Šv. Pranciškaus parapija turėjo savo metinį pikniką parapijos salėj ir bažnyčios pasieny (šventorių). Oras pasitaikė puikis. Gerai darbavosi virtuvė, prityrusios šeimininkės M. Philips vadovaujama. Pikniką suruošė ir daugiau pasidarbavo Albertas Blaževičius. Gauta gryo pelno 2267 dol.

Rugsėjo 1, Darbo dieną, parapietė M. Philips užsakė autobusą, suruošė ekskursiją į Brocktoną, į Jėzaus Nukryžiuotojo seserų metinį pikniką motiniškojo namo sodyboje. Oras buvo labai palankus. Žmonių buvo daug. Apsilankė ir lietuvių kunigai iš aplinkinių lietuviškų parapijų. Buvo proga susipažinti su naujuoju vienuolyne kapelionu kun. dr. Maneliu.

Rugsėjo 3 parapijos mokykla pradėjo devynioliktuosius mokslo metus. Mokytojų darbą dirba 8 Jėzaus Nukryž. seserys ir viena pasaulietė mokytoja. Mokyklos vedėja pasiliko pernyktę sesuo Martyna. Dvi seserys kaip ir naujai atvyko, prieš porą metų čia buvusios.

Šv. Vincento koplyčioje, Palangos vasarvietėje, nuo rugsėjo 1 sekmadieniais pamaldos nebelaikomos.

J. Sk.

sportininkė, aktorė, net ir puiki virėja. Mokosi ispanų ir lotynų kalbų. Su mokyklos dramos klubu yra buvusi du kartus New Yorke. Susipažinusi su Broadway teatru (mačiusi apie 20 vaidinimų). Su mokinių ekskursija važinėjoji Meksikoje, aplankydama Mexico City, Acapulco, Taxco, Cuernavaca miestus.

Sal. Šmaizienė

JIS TVARKE BALTŲJŲ RŪMŲ REIKALUS JŲ KRIZĖS METU

(atkelta iš 3 psl.)

Haigas taip pat pastatytas prieš įvykius tarp Graikijos ir Turkijos (abi yra NATO narės). Po ginkluoto susikirtimo Kipro saloj Graikija atitraukė iš NATO savo ginkluotą jėgą, o Turkija, laikinai sulaikiusi jai ginklų siuntas, pradėjo švilpti skersvėjais ir žada atsisakyti nuo amerikiečių bazių sutarties Vakariniame NATO pakraštyje, Portugalijoje, Haigui taip pat sudaro galvosūkį ar net tris. Ar ilgai Portugalija išliks NATO nare? Jeigu ji pasitrauks, kiek laiko praeis, kol NATO gynimosi planai bus jau pasiekę Maskvą? Nors ir ne skaičium, bet savo subversinėm machinacijom Portugalijoj įsigalėjo komunistai. Yra galimybė, kad Portugalija išprašys mus iš Azorų salų bazių ir mūsų vieton tas bazes paves Maskvai. Azorų salų bazių netekimas Amerikai užkrautų sunkią atsakomybę.

Poveikis Ispanijoj

Nemažą galvosūkį Haigui sudaro Ispanijos klausimas, kurį Amerika judina jau 15 metų. Norima, kad Ispanija taptų NATO nare, nepaisant to, kad kiti nariai tam yra priešingi. 1953 metų susitarimu Amerika Ispanijoj turi jūrų ir oro bazes. Terminas baigiasi rugsėjo mėnesį. Susitarimui atnaujinti radosi naujų sunkenybių. Tuo tikslu, lankydamasis Europoje, prezidentas G. Fordas sustojo ir Madride.

Per keliolika metų už teisę naudotis tomis bazėmis Amerika išmokėjo Ispanijai su viršum 3.2 bilijonų dolerių, neskačiuojant bazių pastatymo išlaidų. Bet ispanai nori daugiau finansinės paramos, o be to, dar sutarties, kuria Amerika įsipareigoję ginti Ispaniją, jei toks reikalas iškiltų.

Šiuo metu gen. Haigas skrandis iš vienos sąjungininkų vietos į kitą, tikrindamas jų stovį, sakydamas prakalbas, skaitydamas karo kolegijose paskaitas, atlikdamas ne vien kariškio, bet kartu ir valstybininko-ambasadoriaus rolę.

Mėgėjas žaisti tenisą Kai po darbo jis grįžta į Nimy pilį, kurią Belgijos vyriausybė pavedė jam su grakščia žmona, paprastai jis yra išvargęs, susirūpinęs, išsemta kantrybė. Stengiasi atgauti jėgas sekmdieniais 8 val. ryto žaisdamas tenisą. Bet jo ranka nėra tokia paranki, kaip kad turėtų būti.

Nors Haigas pakankamai išbandytas, aiškiai apsisprendęs savo pareigose, mėgsta daug ir kietai dirbti, tačiau, žinant, ką jis pastarųjų dvejų metų laikotarpį yra pakėlęs, galima suprasti, kad jam reikalingas poilsis tokio vietos, kur jo nepasiektų nė telefonas, kur tegalėtų susitikti pasitarti tik su valstybės sekretorium.

Turėdamas prieš akis pasaulinį sąmyšį, kuris, jo nuomone, yra nenugalimų klūdčių reizginys, Haigas atlieka daugybę atsakingų darbų.

JAUNIMO KONGRESO STUDIJŲ DIENŲ PROJEKTAS

VIKTORAS NAKAS

Be abejo, viso trečiojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso dalys bus jaunimui svarbios ir, jei gerai paruoštos, labai reikšmingos. Tačiau tai nereikia, kad viena dalis negali būti svarbesnė už kitą. Mano nuomone, studijų dienos turi būti jaunimo kongreso fokuso centras. Per tas dienas turi vykti pats intensyviausias jaunų vadų paruošimas ateities veiklai. Todėl su dideliu susidomėjimu skaičiau ir išstudijavau galutinį studijų dienų akademines programos dalies projektą, kuris paskutiniu laiku pasirodė Šiaurės Amerikoje.

Minėtos trečiojo PLJK studijų dienos įvyks sausio 1-6 Pietų Amerikoje. Jų akademines programos ruošia rūpinasi Živilės Juraitytės vadovaujama studijų dienų akademines dalies komisija. Prie komisijos, esančios Pietų Amerikoje, darbų prisidėjo tą kontinentą lankanti JAV gyventojų Marytė Saulaitytė ir Pasaulio lietuvių jaunimo Sąjungos Ryšių Centras Chicagoje. Pastarasis palaikė nuolatinį kontaktą su studijų dienų komisija, teikdamas savo pasiūlymus ir reaguodamas į pietų amerikiečių idėjas. Tačiau galutinis viso projekto sprendimas priklausė akademines dalies komisijai ir trečiojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjams Urugvajui, Brazilijai ir Argentinoje. Studijų dienų projektas, kuris mus pasiekė, turi jų pripažinimą.

Studijų dienų programos studijinė dalis tęsis keturias dienas — nuo sausio 2 iki 5. Čia ta programa sutrumpintai pateikiama.

-o-

Sausio 2 rytą: paskaita — „Lietuvių kultūros skleidimas“; diskusiniai būreliai — 1. Kultūros raida, aplinkos įtaka, savitumo išryškėjimas, 2. Ryšiai su aplinkos ir pasauline kultūra, 3. Lietuviško meno ir muzikinės kultūros įkvėpimas ir pobūdis, 4. Tautinių šokių charakteristika, raida ir svarba, 5. Dėmesys lietuvių kultūrai kitatautų tarpe, 6. Nemokančiųjų lietuviškai įjungimas į lietuviškąją kultūrinę veiklą.

Sausio 2 popietę: paskaita — „Tautinės veiklos dinamika: pasauliniai lietuviški centrai“; diskusiniai būreliai — 1. Bendrinės organizacijos, 2. Ideologinės organizacijos, 3. Kultūriniai rateilai, 4. Sporto vienetai, 5. Mažų ir didelių kolonijų tarpusavio ir vidaus ryšių ugdymas, 6. Lietuviškoji 'Taikos Tarnyba': mokytojų ir tautininkų pasikeitimai.

Sausio 2 pavykarę: diskusiniai būreliai — 1. Šeimos įnašas į lietuvių, 2. Mišrių šeimų įjungimas į bendruomeninį lietuvių gyvenimą, 3. Tautiškumo ryšys su religija, 4. Kunigai ir lietuviškų parapijų gyvenimas, 5. Įvairių kartų įnašas į šeimos tautinį gyvenimą, 6. Lietuviškos skatinimas kasdieniame gyvenime.

Sausio 3 rytą: paskaita — „Lituanistikos svarba“; diskusiniai būreliai — 1. Lituanistikos mokyklų padėtis ir jų ateities perspektyva, 2. Stovyklos, kursai ir suvažiavimai, 3. Lituanistikos galimybės aukštajame moksle, 4. Lietuvių knygynai, neakivaizdiniai kursai, archyvai, 5. Studijos Vilniaus universitete, 6. Vasario Šešioliktosios gimnazija Vakarų Vokietijoje.

Sausio 3 popietę: diskusiniai būreliai — Lietuviškojo lavinimo pareigos jausmas, 2. Lituanistinių studijų motyvavimas, 3. Lituanistinių studijų metodika ir galimybės, 4. Studijuotinos lituanistikos sritys, 5. Lituanistinių žinių trūkumai, 6. Kalbos testinumas kūryboje ir gyvenime.

Sausio 3 pavykarę: paskaita — „Egzilinės lietuvių literatūra: Pietų Amerikos rašytojų įnašas“; diskusiniai būreliai — 1. Kūryba lietuvių kalba, 2. Lietuvių literatūra kitose kalbose, 3. Periodika, 4. Lietuvos jaunieji rašytojai, 5. Beletristika, 6. Meni-

nis bendradarbiavimas tarp kraštų.

Sausio 4 rytą: paskaita — „Lietuvių tautos egzistencija, I“; diskusiniai būreliai — 1. Valstybingumo mintis ir nepriklausomybė, 2. Lietuvių tautos laisvės siekiai, 3. Lietuvos valstybės ateities galimybės, 4. Naujų kelių ieškojimas laisvinimo byloje, 5. Lietuvių tautos testinumas, 6. Lietuvių vaidmuo visuomenėje (gyvenamo krašto).

Sausio 4 popietę: diskusiniai būreliai — 1. Žmogaus teisių pažeidimas, 2. Lietuvių katalikų bažnyčios kronika, 3. Sovietinė Lietuvos eksploatacija, 4. Lietuvos demografija; rusų kolonizacija, 5. Lietuvos švietimas, 6. Bendradarbiavimas tarp sovietų valdomų tautų.

Sausio 4 pavykarę: paskaita — „Lietuvių tautos egzistencija, II“; diskusiniai būreliai — 1. Susižinojimo priemonės, 2. Pabaltiečių santykiai, 3. Santykiai tarp sovietų valdomų tautų išsivijoj, 4. Kritiški Lietuvos istorijos momentai, 5. Lietuvos padėtį pristatantieji leidiniai, 6. Leidiniai apie Lietuvą kitomis kalbomis.

Sausio 5 rytą: paskaita — „Pasaulio lietuvių jaunimo Sąjunga: jaunimo veiklos praplėtimas“; diskusiniai būreliai — 1. Ryšiai su lietuvių Bendruomene, 2. Jaunimo organizacijos ir Jaunimo Sąjunga, 3. Finansinis užnugaris, 4. PLJS Ryšių Centras, 5. Tarka vietinei veiklai, 6. Jaunimo kongreso ruošimas.

Sausio 5 popietę: paskaita — „Jaunimo Sąjungos uždaviniai“; diskusiniai būreliai — 1. Ryšiai tarp skirtingų emigracijų jaunimo, 2. Lietuviškos jaunimo savijautos šaknys, 3. Skirtingo luomo ar mokslinio lygio jaunimo santykiai, 4. Ryšiai su neorganizuotu jaunimu, 5. Kalba ir dalyvavimo būdas, 6. Jaunųjų vadovų pajėgumas.

Pastabos

Iš programos matoma, kad pirmas dvi dienas bus nagrinėjami išsivijojimo gyvenimo aspektai. Trečioji diena skiriama Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalui, o ketvirtoji — organizaciniam PLJS klausimui. Faktas, kad pusė akademines programos dalies skiriama išsivijojimo reikalui, rodo, jog išsivijojimo studijos turės pirmenybę.

Suprantu, kodėl jaunimo kongreso rengėjai, nori atgaivinti savo lietuvišką visuomenę Pietų Amerikoje, skiria tiek daug laiko išsivijojimo problemoms. Tačiau manau, jog Lietuvos valstybės klausimas yra svarbesnis vien dėl to, kad mūsų ateities vadai mažiau jį supranta. Būčiau pataręs, kad ir išsivijai, ir valstybei būtų skiriama po lygiai tiek pat laiko.

Kita pastaba apie laiko paskirstymą įvairiomis temomis yra ta, kad abejojau, ar keturių dienų tikrai užteks gerai išnagrinėti daugumą svarbių problemų. Priešingu atveju, šiaurės amerikiečių jaunimo suvažiavimą Londone, kur mes pusę nakties posėdžiavome, svarstydami organizacinius klausimus. Toks dalykas, kaip PLB ryšiai su PLJS, kuriam skirta tik viena sesija, galėtų lengvai užtrukti dieną su viršum.

Gal būtų, be reikalo priekaištauju, nes kongreso rengėjai žada sudaryti komisijas, kurios prieš kongresą pradės nagrinėti studijų dienų svarbiausias temas. Tom komisijoms priklausys išrinktieji jaunimo kongreso delegagai. Jei komisijos neturės imsis vykdyti joms skirtus uždavinius, tai studijų dienoms užteks keturių dienų, bet jei ne...

Studijų dienų atmosfera aiškiai bus diskusinė. Per keturias dienas tikrai aštuonios paskaitos, o vienuolika diskusinių sesijų. Kongreso ruošėjai, norėdami labai asmeniškai įtraukti visus atstovus į studijų dienų programą, žada kiekvienai sesijai sudaryti po šešis būrelius, prie ku-

rių priklausys ne daugiau kaip penkiolika žmonių. Šiuo metu ne visai aišku, kaip tai bus pasiekiama, nes su 125 atstovais į kiekvieną grupę turės būti paskirta bent po dvidešimt žmonių. Be to, kas atsitiks, jei šimtas žmonių pasirinktų vieną arba kitą būrelį, o kiti keturi būreliai liks pustuščiai? Ar tada žmogus bus per prievartą paskirtas į būrelį?

Diskusinio pobūdžio studijų dienosose galima rasti ir gero, ir blogo. Iš vienos pusės, tik retas paskaitininkas gali taip sukelti visų dėmesį, kaip sukelia gerai vedamos diskusijos. Sėkmingos diskusijos būna tada, kai ne vien paskaitininkas, bet ir visi klausytojai mankština smegenis. Be to, diskusijų metu išplaukia įvairiausių idėjų mišinį yra labai sunku, ir jei jo tikslas yra įtikinti, o ne provokuoti, tai diskusijos neatitinka jo siekių. Antra vertus, diskusijų būreliai be gerai paruoštų vedėjų ir dalyvių yra blogesni, negu gerai pasiruošę, nors ir nuobodžiausias, paskaitininkas. Pastarasis pasako ką nors naujo ir svarbaus, ko pirmieji — diskutantai — negali. Taigi grįžtam prie vienos pastabos, pareikštos anksčiau. Jei norima, kad diskusinės studijų dienos gerai pavyktų, dalyviai turi būtinai atvažiuoti pasiruošę.

Prieš kelis mėnesius viena panelė, kalbėdama apie trečiąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, pareiškė, kad ji iš jo laukia „praktiškų pasiūlymų“ veiklai. Prileidžiant, kad jaunimas nuvyks į Pietų Ameriką aktyviai dalyvavęs savo gyvenamojo krašto studijų dienų komisijose, ir prileidžiant, kad diskusijos bus visiškai nepaprastai vaisingos — pilnos „praktiškų pasiūlymų“, vis dėlto nėra tikra, kad diskusijų išvados bus įgyvendinamos. Įdomu, ar studijų dienų nutarimai bus inkorporuoti rezoliucijose, ar paskirti specialios pokongresinės komisijos dėmesui, ar koks kitas būdas bus vartojamas? Kongreso dalyvių ir ruošėjų priemonių parinkimas įgyvendinti studijų dienų nutarimus bus kritiškai svarbus, nes tikrai mažas procentas gerų minčių tampa gerais veiksmais.

-o-

Aplamai, studijų dienų projektas yra įdomus ir aktualus. Programos trūkumai ir įvairūs klausimai, kuriuos straipsny iškeliau, yra verti jaunimo dėmesio, nes JAV lietuvių jaunimo Sąjungos suvažiavimas įvyks rugsėjo 20-21 Clevelande. Tas savaitgalis yra skiriamas JAV jaunimo pasiruošimui į kongresą. Be abejo, teks visiems ten susirinkusiemis pagalvoti ir pasikalbėti apie studijų dieną programą. Tegu šis straipsnis būna tom diskusijom pradžia.

— Jaunimo kongreso Vokietijos lietuvių jaunimo atstovų ir Vokietijos LJ Sąjungos valdybos suvažiavimas vyko liepos 19-20 Huettenfelde, Romuvoje. Buvo diskutuojami finansų, keblionės, studijų dienų ir kiti klausimai.

— Vilniaus miesto telefonų tinklas buvęs įjungtas 70-tūkstantinis telefonas. Nuo 1971 mieste telefonų skaičius padidėjęs 26,500. (E)

Lilė Gedvilaitė ir sesuo Ignė Londono suvažiavime kalbasi jaunimo kongreso reikalais. Nuotr. Danutės Blauzdžiūnaitės

Jaunimo kongreso reikalais tariasi Londono suvažiavime. Iš k. "Kongresienų" red. E. Pakštaitė, JAV LJS pirm. D. Vaitkevičiūtė, kongreso inform. tarybos vadovas R. Sakadolskis ir PLJS ryšių centro radijo val. vadovė N. Spurgytė. Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės

DARBO UŽTEKS VISIEM

Suinteresuoto stebėtojo akimis pasekus spaudoj aprašytą Amerikos lietuvių Tautinės Sąjungos suaktyvinimo seimo eigą, negaliu nepasidžiaugti jo gera organizacija, jame vyraujantis rimti bei darbingeris nuotaika, seimo svariais sprendimais.

Turėjęs progą plačiau išsikalbėti su kai kuriais seimo dalyviais, atiduodu pagarbą seimo prezidentui, kurio tvirta ranka pajėgė apvaldyti tuos kelis asmenis, kurie siekė seimą atitraukti nuo jo pagrindinių tikslų ir įjungti į emocines Amerikos lietuvių Tarybos — JAV LB esamų skirtumų svarstības. Be abejo, tų svarstybų norėta siekiant savo asmenines ambicijas puoselėti, savo užsirašytą propaguoti ir savo padarytus netaktus seimo nutarimu pateisinti.

Malonu, kad seime vyravo tolerancija ir vienijimu pasižymintys nuotaikos, kuriomis pereitos kadencijos metu atstovavo p. E. Čekienės vadovaujama ALTS valdyba. Jos pareiškimas "Mato me tik vieną priešą — Lietuvos okupantą" tai liudija.

Vis dėlto seimo metu pasitaikė keletas LB atžvilgiu padarytų netikslų teigimų, dėl kurių ir noriu pasisakyti.

Seimo pagrindinis kalbėtojas inž. J. Jurekūnas savo kalboje pareiškė, kad "paskutinių keletų metų laikotarpyje Bendruomenė vadovaujantieji pasuko veiklą politine prasme taip, kad ALTos veikla būtų sunivelijuota ir pamažu pereitų Bendruomenėi" (Dirva, Nr. 42). Drįsčiau teigti, kad paskaitininko klystama, ir neabejoju savo kvalifikacijomis su p. Jurekūnu nesutikti. Nuo 1971 JAV LB tarybos nutarimo, formaliai įjungiančio JAV LB į laisvinimo darbo sritį, man tenka būti atsakingam už JAV LB politinę — visuomeninę veiklą.

Užtikrinu, kad nė viename LB krašto valdybos posėdyje, nė viename privačiame pokalbyje ar JAV LB tarybos sesijoje nekilo klausimas dėl ALTos reikalingumo, jos panaikinimo ar jėga pajungimo LB-nės žinion. Tiesa, ALTą kartais už neveiklą ar pasenusius veiklos metodus pakritikavome, bet tai jokiu būdu nesuplaktina su noru jos veiklą sunivelijuoti.

Ne vienu kartu esu teigęs,

kad JAV LB nesiekia monopolizuoti laisvinimo veiklos šiame krašte. Norime tik laisvai, niekieno nevaržomi, savais metodais laisvinimo darbą dirbti, siekdami to paties, kaip ir ALTa — laisvos Lietuvos. Savo veiklą esame linkę koordinuoti, dailintis planais, gautąja informacija. Tam, gal būt, geriausias įrodymas yra tai, kad savo veiklos maršrutuose niekur LB nesiekė kalbėti visų JAV lietuvių vardu. Visada pabrėždavome, kad kalbame tik JAV LB vardu, ir ne kaip jausdavomės, kai laikraščių redaktoriai mūsų komunikatam uždėdavo antraštę "... priėmė lietuvių delegaciją", o ne LB delegaciją.

Kiek tai liečia ALTą, jos darbuotojams linkime sėkmės, aktyvumo. Santykiuose su LB ALTą tačiau prašome prisilaikyti paprasčiausios etikos ir LB darbuotojam pakantos dėsnio. LB yra savarankiškas vienetas, ir jokia pašalinė organizacija jai negali diktuoti, ką ji gali ir ko ji negali daryti. Laikui bėgant, jos tikslai gali keistis, gali būti akcentuojamos kitos veiklos kryptys. Faktas yra, kad LB formalus išsijungimas į laisvinimo darbą ir jos tarybos pasisakymas už aukotojo laisvo apsisprendimo principą ALTos surenkamo aukų dydžio nenumažino. Priešingai, lietuvių išsivijai matė svarbą ne tik nuo ALTos nenutraukti, bet kasmet vis stipriai finansiskai paremti LB laisvinimo veiklą. Gal vienintelis realus ALTos vadovų skundas būtų tas, kad LB veikloje jų įžiūrėta konkurencija buvo jiems paskatas suaktyvinti savo veiklą. Tai tačiau laikytina palaima lietuviškam reikalui.

Vieno seimo dalyvio dėl laisvinimo veiklos duplikavimo išreikštas pasisakymas kažkaip rodė vietą seimo nutarimuose. Tai su JAV LB laisvinimo veikla nesusipažinusių jai skiriamas tradicinis priekaištas. Norisi paklausti, ar JAV LB veiklą duplikuoja kasmet išleisdama anglų kalba leidinį apie žmogaus teisių pažeidimus pavergtoji Lietuva? Ar LB veiklą duplikavo protestuodama prieš JAV konsulo vizitus Vilniuje, San Francisco orkestro viešnagė Lietuvoje, netinkamą Lietuvos žymėjimą (ar tiksliau išsireikškus, neatžymėjimą) JAV oficialiuose žemėlapiuose, dėl netinkamų valstybės departamento direktorių prašantiem egzilo teisių? Juk jokios kitas veiksnys nedrįso šių su JAV interesais nesutampantių klausimų kelti JAV administracijai. Pagaliau, juk Kudirkos incidento klausimu pirmiausia protestavo mūsų studentija, antroji — LB delegacija valstybės departamente, kai tuo tarpu vieno laisvinimo veiksnio pareigūnas aiškines, kad negalime dėl Kudirkos gerų santykių su JAV vyriausybe gadinti. Ar LB veiklą duplikavo ruošdama priėmimą JAV kongreso patalpose, ar išgaudama Maldos Dienos už Lietuvą paskelbimą iš JAV katalikų vyskupų tarybos pirmininko kardinolo Krol, ar iš AFL-CIO vado G. Meany pareiškimą mirti pasmerktų Si-

IS VISUR

— Ateitininkų Federacijai ėmus vadovauti dr. P. Kisieliui, buvo atgaivinta seniau įsteigta Stasio Šalkauskio kūrybinė premija. Šiais metais ši premija (1500 dol.) buvo paskirta kun. prof. Stasiui Ylai ir įteikta rugpjūčio 31 jubiliejinę stovyklą Dainavoje. Anksčiau šią premiją buvo gavę Juozas Girnius, Antanas Maceina, Simas Sužiedėlis. Šių metų premijos mėcenatai yra dr. A. Laučius, dr. V. Šaulys, dr. A. Razma, dr. Z. Brinkis, dr. O. Vaitas, dr. B. Valadka. Kun. Yla šią premiją paskyrė moksleivių veiklai stiprinti.

— Pirmoji Kanados lietuvių dainų ir šokių šventė įvyks spalio 11-12 Hamiltono. Programos dalyvių bus apie 600. Dalyvaus septyni chorai ir 370 tautinių šokių šokėjų. Bus meno ir lietuviškos spaudos parodos, krepšinio ir šachmatų varžybos, LB krašto tarybos suvažiavimas. Sveikinimus yra atsiuntę Kanados ministeris pirm., gen. gubernatorius, ministrai, provincijos ir miesto vadovai.

— Lietuvių pranciškonų visuotinis susirinkimas įvyko Kennebunkporto vienuolyne rugsėjo 8-11. Buvo spręstos šio meto problemos ir pasiruošta ateinančių metų kapitulai, kurios metu bus renkama nauja provincijos vadovybė. Po to bus skiriami vienuolynų ir įstaigų viršininkai ir kiti pareigūnai. Po šio visuotinio susirinkimo provincijolas su patarėjais padarė šiuos paskyrimus: T. Leonardas Andrieus paskirtas Aidų žurnalo apžvalginio skyriaus redaktorium, T. Rafaelis Šakalas — Kennebunkporto vasarvietės administratorių ir T. Juozapas Bacevičius — pašaukimų ir III Ordino direktorium.

— PLB valdyba praneša, kad išvyko į Pietų Ameriką lėktuve vietų dar yra. Prašom skubiai registruotis jaunimą ir vyresniuosius. Paskutinė registracijos data yra š.m. spalio 6. Po šios datos užsiregistruoti nebus galima. Dėl registracijos blankų skambinti (312) 476-0601.

— Petras Juodelis, literatūros ir meno tyrinėtojas, rugpjūčio 24 mirė Vilniuje. Velionis buvo gimęs 1909 Aukštadvario. Studijavo slavistiką Vytauto Didžiojo universitete, mokytojavo Virbalyje, Panevėžyje, Vilniuje. 1929-30 redagavo literatūros ir kritikos žurnalą "Piūvis". 1944-46 dėstė Vilniaus universitete. 1947 sumintas ir įkalintas. 1956 grįžo į Lietuvą.

— Pasaulio lietuvių Bendruomenės valdyba yra pasiryžusi surinkti adresus visų laisvojo pasaulio lietuvių, baigusį aukštąjį mokslą (universitetą, kolegiją ar institutą) ir prašo pavienius asmenis ir organizacijas siųsti tuos adresus J. Kavaliūnui, P.O. Box 438, Beverly Shores, IN 46301, U.S.A. Tokio adresų mums daugeliu atžvilgių reikia, ir su talka jį galima sudaryti.

— Ses. Ignė Marijošaitė iš Putnam, Conn., rugsėjo 2 išskrido į Pietų Ameriką pagelbėti ruošti Jaunimo Kongresui, kuris vyks šių metų pabaigoje ir ateinančių metų pradžioje. Ses. Ignė aplankys Venecuėlą, Braziliją, Urugvajį ir Argentina. Ten darbuosis keleta mėnesių.

mokaičių reikalui, ar imdamasi akcijos ir laimėdama Imigracijos Tarybos pareiškimą, jog 1941 metų Lietuvos sukiliminių vyriausybė su naciais nekoloboravo ir prie žydų naikavimo neprisidėjo. Tiesa, gal kartais LB darbuotojai Lietuvos klausimu kontaktavo tą patį kongreso narį ar valdžios pareigūną, kaip ir kitas veiksnys. Bet ar tai laikytina nusikaltimu? Juk tai tik parodo mūsų visuomenės gyvastinę.

Algimantas S. Gečys

JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas

Per skautybę — lietuvių bei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Režaguja:
ps. M. Kido, 94-08 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

ISPŪDŽIAI IŠ SKAUTŲ PASAULINĖS JAMBORĖS

Skautų Tarptautinio Biuro vadovybei susitarus, kas ketveri metai organizuojamos skautų pasaulinės jamborės skirtinguose kontinentuose. Po paskutinės jamborės, įvykusios 1971 metais Japonijoje, 14-ji skautų jamborė šiais metais vyks Norvegijoje, Lillehammer, 120 km nuo Oslo. Šią jamborę organizavo penkios Skandinavijos skautų sąjungos: Norvegijos, Švedijos, Danijos, Suomijos ir Islandijos. Jamborė buvo pavadinta — Nordjamb-75, ir parinktas jamborės šūkis — "Penki pirštai — viena ranka."

Jamborės ir tarptautinės skautų stovyklos yra organizuojamos tam tikslui, kad iš viso pasaulio skautų vadovai ir skautai, susirinkę į bendrą stovyklą, nežiūrindami rasės ir išsilavinimo, turėtų progos susipažinti ir užmegsti glaudesnius ryšius ateities ir brolybės ženkle gyventų kaip viena didelė skautiška šeima, siekianti tu pačių tikslų, pagrįstų skautišku šūkiu: Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Iš viso jamborėje dalyvavo 17,000 skautų iš 109 valstybių. Jamborė vyko liepos 29-rugpjūčio 7. Stovykla buvo suorganizuota labai puikiai ir gražioje vietoje.

LSB VS v.s. P. Moliui ir v.s. J. Maslauskui pasiekus Lillehammer geležinkelio stotį, norvegų vyresnieji skautų vadovai laukė svečių. Mus pastebėję su skautiška uniforma, mandagiai priėję, teiravosi mūsų kelionės tikslo. Mums atsakius, tuojau buvome nuvežti į mūsų pramatomą sustojimo vietovę.

Pailsėję po kelionės porą valandų, vykome į pačią jamborę. Čia jau plevėsavo tarptautinė skautų ir visų 14-os jamborių vėliavos.

Sulaukus jamborės atidarymo laiko, rikiavosi skautų eilės ir aikštė ir susirikiavusios sudarė aikštės viduryje penkių pirštų ženklą. Atidarymo žodį tarė Pasaulinio Skautų Biuro gen. sekretorius Lazlo Nagy. Vėliau Maroko karalius Sidi Mohammed ir Norvegijos karalius King Olav V. Per garsiakalbį jamborės atidarymo ceremonijos buvo pranešamos anglų ir prancūzų kalbomis. Su anglų himnu pakyla 109 valstybių vėliavos.

Japonijos skautų vadovai atvežė iš 13-os jamborės skautišką ugnelę 14-jai jamborėi. Užsidega lauželis, pakyla 109 maži balionai su kiekvienos valstybės skautų užrašu. Vėjo nešami, lekia į tą kryptį, iš kurios valstybės skautai suskrido į 14-ją pasaulinę jamborę. Juos lydi didelis Norvegijos skautų sąjungos balionas, simbolizudamas brolybę. Pasigirsta jamborės daina.

Jamborė suskirstyta į 10 pastovyklių. Kiekvienoje pastovyklėje skirtingų tautybių skautų grupės su vadovais sudarė tūkstantines skautiškas šeimas.

Mums žiūrint į įvairių valstybių plevėsuojančias vėliavas, slėgė širdyje liūdesys, kad nematome savo trispalvės, plevėsuojančios šalia kitų. Kur mūsų kaimyninių valstybių Latvijos ir Estijos vėliavos?..

Prasideda susipažinimas. Mums teko garbė pirmiausia sutikti penkių kontinentų skautų vadovus ir skautus tokia eile: Luxemburgo, Belgijos, Prancūzijos, Irano. Pasikeičia adre-

sais ir susipažinimo kortelių numerius. Luxemburgo skautų vadovai kviečia visus mus arbatai. Pavaišina arbata. Pasidaliname spauda. Besišnekučiuojant pirmasis aplanko jų vienetą Norvegijos karalius Olav V, lydimas Norvegijos aukštųjų karininkų ir įvairių tautybių skautų pareigūnų. Daromi filmai ir nuotraukos. Mes su LSB VS patekome į filmą ir turėjome progos susitikti Norvegijos karalių Olav V.

Toliau vyksta laisvas judėjimas ir ryšių užmezgimas. Su VS v.s. P. Moliu sutinkame įvairiausių tautybių skautų vadovus. Jie užkviečia mus į jų pastovykles. Per šešias dienas aplankėm visas pastovykles, dalinom spaudą anglų kalba apie Lietuvą ir Lietuvos istoriją.

AŽUOLAS — GINTARAS

Ažuolo mokykla

Šiais metais Ažuolo mokykla vyko netoli Plymouth, Mass. Ji buvo vienkartinė. Vietoj geltono kaklaraiščio nešiojom pilką. Skiltis — buvo pagrindas visoj stovykloj. Kiekviena skiltis turėjo savo pastovyklę. Ten mes patys gaminom sau pusryčius ir vakarienę.

Nuostabus dalykas, kalbant apie šią stovyklą, buvo tai, kad mes visi tikrai norėjome stovyklauti. Labai sunkiai dirbom. Niekada dar nebuvau matęs, kad taip visi norėtų vienas kitam padėti. Visi skautiškai bendravom.

Iškyloj mes patys, be vadovų, užsikūrėm laužą ir visi lietuviškai dainavom, kalbėjome ir labai gražiai praleidom vakarą.

Čia buvo gražiausia, maloniausia ir geriausia stovykla iš visų, kuriose esu bet kada dalyvavęs. Jeigu dar pasitaikytų proga, tai vėl mielai tokioj stovykloj dalyvačiau ir dar kitus paragindčiau į ją važiuoti.

Bostono Ažuolėlis

Gintaro mokykla

Buzzards Bay, Mass.

Liepos 4

Atvykome! Pastovyklė buvo pustūštė, nes dar tik mažas skaičius sesių buvo atvykę. Sutvarkėm palapinę ir išsikepėm pietus. Tą vakarą turėjome lauželį. Buvo malonu, nes ir mažas skaičius gerai sugyvena.

Liepos 5

Pirmoji mokyklos diena! Tuoj pat iš ryto pradėjo atvykti daugiau sesių ir brolių. Buvo oficialus atidarymas su uniformom. Jame vyko: a) visi sveikinimai,

Mus labai stebino tai, kad net tolimų kraštų skautų vadovai žinojo apie mūsų padėtį ir Lietuvą, sakyčiau, daugiau kaip vietinė visuomenė.

Sutinkame Amerikos skautų sąjungos pirmininką ir sąjungos sekretorių. Jų pirmas žvilgsnis buvo į mūsų sąjungos prie uniformos skydelį, Lithuanian Scouts. Jie puikiai žinojo apie mūsų skautišką veiklą. Sutinkame estų skautų vadovę, čekoslovakų, austrų ir kitų tautybių.

Šioje 14-je jamborėje iš lietuvių skautų dalyvavo tik penki lietuviai: VS v.s. P. Molis iš JAV, v.s. J. Maslauskas ir s. v. sl. V. Zinkus iš Anglijos, Banauskas iš Chicagos, Lukoševičius iš Brazilijos, S. v. sl. V. Zinkus anglų pastovyklėje prie vartų buvo išstatęs lietuvišką skautišką skydą, F. Ramonio padarytą. Jis simbolizavo jamborėje kiekvienam praeiviui, kad lietuviškoji skautija tebėra gyva. Estų vienetas, atvykęs su Kanados skautų vienetu, sudarė savo pastovyklę iš 30 skautų ir išskėlė savo vėliavą. Taip pat dalyvavo vienas latvių skautas.

Sekmadienį bendroje aikštėje pamaldas laikė vyskupas iš Oslo Mgr. Gran. Kiekvienos religijos būreliai po bendrų pamaldų suėję ir supynę rankas, meldėsi ir prašė Aukščiausio Kūrėjo laisvės ir brolybės skautiškoje pasaulio judėjimo veikloje.

Svečių iš įvairių valstybių apsilankė 10,500. Mums teko sutikti daug aukštųjų pareigūnų. Su jais pasikalbėta ir įteikta daug spaudos. Didelė dauguma aukš-

tųjų pareigūnų, kurie gerai žino mūsų likimą ir tremties gyvenimą, reiškė mum užuojautą ir linkėjo kuo greičiau laisvės ir nepriklausomybės.

VS aplankė Pasaulinio Biuro skautų vadovybę ir su jais pasikalbėjo apie mūsų skautiškos veiklos padėtį išeivijoje. Taip pat aplankė jamborės leidžiamą leidinį "Five fingers one hand" vyriausią redaktorių, kuriam įteikė knygų ir leidinių Lithuanian Scouting, bei Vliko ir DPLS-gos išleistos spaudos. Kartu buvo įteikta ir skautiškų ženklų. Jų buvo išdalinta visų pastovyklių skautų vadovams. Redaktorius pažadėjo leidinyje paminėti apie mūsų — lietuvių dalyvavimą jamborėje.

Atsisveikinus su jambore, mintyse liko gražūs ir brangūs prisiminimai. Nesigailime savo vargo nei lėšų, galėję skautijos labai sudaryti tiek daug vertingų ryšių ir įgyti naudingų draugų.

Ar už ketverių metų 15-je jamborėje Iranė irgi dalyvaus kas iš lietuvių skautų? Ar galės toliau platinti spaudą kitataučiams, įrodydami, kad lietuviškoji skautija gyva, veržli ir judri? O gal teks laisvai mūsų trispalvę išskelti tarp kitų valstybių skautų sąjūdžio veikloje?

S. v. sl. V. Zinkus jamborės gyvenimą ir užsiėmimus filmavo. Anglijoje-Derbyje per radijo žinias anglų kalba buvo pranešta, kad lietuvių skautai dalyvavo jamborėje Norvegijoje. Žodžiai gražūs ir padirsinantys.

J.M.

dramblis ant draugų nugarų. Dar kiek pašnekeję ir padainavę, nuėjome į bendrą laužą. Dieną užbaigėm trumpa maldele.

Liepos 7

Šiandien rytą brolis Nenortas aiškino apie skilčių sistemą ir jos reikšmę skautų veikloj. Sesės Raminta Molienė ir Laima Kiliulienė vadovavo pašnekesiui apie draugovės sueigą, kurioj ir mes pačios dalyvavom.

Po pietų brolis Dabrila išaiškino kompasio veikimą ir kaip su juo orientuotis. Vakare klausėm brolio A. Saulaitis paskaitos apie skautybės tikslą — jaunimo ugdymą.

Liepos 8

Papusrūčiavę ir apsitvarę, susėdome klausytis sesės Ramintos paskaitos — Metinis planas. Sesė Laima turėjo pašnekesį apie laužus, jų programas ir pasirodymus.

Po bendrų su broliais pietų rinkomės į amerikiečio Dick Straney paskaitą apie pirmąją pagalbą.

Popietę praleidom išmokdami kelių rūšių rankdarbių: molio lipdymo, makramės, deginimo, batikos, audimo. Baigę rankdarbius, gintarietės ir ažuoliečiai dar linksmai sudainavo savo maršus.

Šio vakaro pašnekesiui vadovavo viešnia sesė Aldona Dabrilaite. Kalbėjome apie tautiškumą ir jo reikšmę mum. Po bendro laužo kun. A. Jurgelaitis dar aukėjo mišias.

Liepos 9

Kun. A. Jurgelaitis šį rytą mum kalbėjo apie gyvenimo tikslą. Vėliau sesė Valė Čepienė kalbėjo apie vadovavimą paukštytėm. Apie 11 val. visus smarkiai išjudino bendri brolių ir sesių gamtos žaidimai. Pasi-linksminus vėl teko susikaupti ir klausyti sesės Lilės Milukienės paskaitos apie draugovės knygas ir sesės Ramutės Česnavičienės pokalbio apie medžiagos rinkimą.

Vakare brolis Antanas Saulaitis dar sykį dalinosi su mumis mintimis apie Lietuvą. Po to dar buvo pokalbis apie iškylių plano sudarymą.

Dieną baigėm linksmais šokiais. Brolis Meilus buvo mūsų "orkestras".

Liepos 10

Ketvirtą dieną rytą praleidom pasiruošdami popietinei "Rodom-darom" programai. Įdėjus daug darbo, buvo smagu ir links-

"Vėžiai" laukia svečių.

Per Rodom ir Darom mokosi topografijos.

ma mokyti ir išmokyti įvairių skautavimo dalykų.

Po vakarienos vadovai demonstravo, kaip virti ant laužo. Gerai, kad buvom po vakarienos! Prieš laužą brolis Algis Valančiūnas mum aiškino apie išskylavimą ir keliavimą. Mes buvome pavargę. Po bendro laužo visos skubėjome į palapines.

Liepos 11

Iškylai Kiekvienai skilčiai buvo duotas kelionės planas ir uždaviniai. Skiltys stovyklą paliko maždaug pusvalandžio tarpais. Kelionę pabaigę, susitikom paskytoj vietoj. Ten ir nakvojom be palapinių, nors ir pliaupė lietus!

Liepos 12

Vos švintant, ažuoliečiai mus žadino, grįždami iš savo iškylos. Mūsų didžiausias nustebimas buvo, kad pareiti į stovyklą truko vos kelias minutes! Pusryčiavom jau stovykloj. Sesė Laima pasigailėjo mūsų, sulytų ir pavargusių, ir leido sausose palapinėse porą valandų pamiegoti. Nors ir tik tiek trumpai pailsėjusios, visą popietę praleidom laikydamos egzaminus.

Kadangi viskas lauke buvo šlapia, paskutinį stovyklos laužą turėjome salę. Man teko šį "laužą" pravesti. Nors broliai ir sesės susirinko nusiminę dėl blogo oro, greitai visi tai pamiršo ir praleidom vakarą linksmoj nuotaikoj. Vadovai, žinodami, kad paskutinį vakarą visi norės ilgiau pasikalbėti, nevertė gulti įprastu laiku.

Liepos 13

Paskutinė diena. Iš pat ryto pradėjom ruošti namo: griovėm palapines, tvarkėm stovyklavietę ir pakavom savo mantą. Po oficialaus uždarymo visi pamazū ir nenoriai skirstėmės namo.

Nors Gintare mum teko daug daugiau dirbti, negu įprasta stovyklose, aš esu tikra, kad visom dalyvėm tai buvo viena iš geriausių stovyklų! Čia turėjome progos ne tik padidinti savo skautiškų žinių bagažą, bet ir praplėsti savo draugų ratelius sesėmis ir broliais iš New Yorko, Bostono, New Jersey, Los Angeles, Clevelando, Chicagos, Detroito, Worcesterio, Waterburio ir kitur.

Jolita Gudaitytė
New Yorkas

RASKIME LAIKO!

— raskime laiko galvoti — tai jėgos šaltinis,

— raskime laiko dirbti ir mokytis — tai pasisekimo paslaptis.

Vs. A. Saulaitis.

Visos šio puslapio nuotraukos
v. sl. D. Dilbienės

LIETUVIAI GILWELLIO KURSUOSE

Šiais metais amerikiečių skautų vadovybė sudarė galimybę lietuvių skautų vyresniesiems vadovams dalyvauti Gilwellio-Woodbadge kursuose. Tai buvo auksinė proga šia aukštąja mokykla praturtinti mūsų prityrusių vadovų gretas.

LSB-ja maloniai kvietimą priėmė ir kursuose gausiai dalyvavo. Kursai vyko nuo rugpjūčio 16 iki 23 Camp Wanocksett, Jaffrey, N.H.

Praktiškąją kursų dalį baigė šie lietuviai skautininkai: s. R. Jakubauskas — Worcester, s. A. Glodas — Worcester, v.s. V. Morkūnas — Toronto, ps. R. Zinas — Bethlehem, Pa., s. K. Matonis — New Jersey, s. R. Fabijonas — Chicago, s. S. Miknaitis — Chicago, s. J. Liubinskas — Chicago, s. B. Aleksandravičius — Hartford, v.s. P. Molis — Shrewsbury, s. V. Vidugiris — Los Angeles, ps. G. Leškys — Los Angeles ir v.s. A. Samušis — New York.

V. s. Antanas Saulaitis ir v.s. Česlovas Kiliulis kursuose dalyvavo kaip instruktoriai.

LSB Inf.

Gintarietėjų dalis užsiėmimų metu

ŽAVUS JAUNIMAS TAUTINIŲ ŠOKIŲ KURSUOSE

Lietuvių Tautinių Šokių Instituto pirmininkė ir tautinių šokių kursų vedėja J. Matulaitienė džiaugiasi, kad kasmet vis didėja kursantų skaičius. Antruose kursuose jų buvo du kartus daugiau, kaip pirmuosiuose, o šiuose trečiuose — dvigubai daugiau, kaip antruosiuose.

Ritmiskai judas ratas

Suvažiavo į Dainavą atstovai iš įvairių JAV ir Kanados vietovių, dvi net iš Venecuelos. Iš viso apie 90 kursantų, daugiausia jaunimo, tik kelios vyresnės vadovės. Visi, palikę namie savo garbingas pareigas, ambicijas ir amžių, padavę vieni kitiem rankas, įsijungė į vieną ritmiškai judantį ratą bendru tikslu — išmokyti 20 naujų šokių 1976 metais vykstančiai tautinių šokių šventei.

Pradedant rugpjūčio 17 ir baigiant 23, nuo 8:45 val. ryto iki 10 val. vakaro Dainavoj skambėjo R. Kaspučio akordeono garsai (labai gerai grojant), lektorių šunktelėjimai „kairėn“, „pirmyn“, „suk į ratą“... Šokėjų lengvi treptelėjimai ir pliaukšėjimai ar V. Stankienės dainavimas šokiam. Ir taip septynias dienas po 10-11 valandų kas dieną, su trumpomis pertraukom valgyti, kartais tik pusvalandžiui ežere atsigaivinti.

Griežtos taisyklės

Atidarydama kursų, J. Matulaitienė paskelbė labai griežtas taisykles: salėje nerūkoma, stovyklos rajone draudžiami svajieji gerimai, stovyklos vartai uždaromi 10:30 val., į pamokas susirenkama punktualiai ir būnama salėje, nors tuo metu ir nebūtų šokama; patalpos užlaikomos tvarkingai ir švariai. Paskelbė, kad taisyklių bus griežtai laikomasi. Kam jos esančios nepriimtinos, tie galį tuojau stovyklą palikti.

Židriu į mūsų amerikietiška išleptą jaunimą ir, prisipažinusi, abejoju... Bet niekas nekelia klausimo. Tyla. Vadinasi, priimta. Hm! Ar patikėsit? Visą savaitę jokio didesnio nesusipratimo. Taisyklių lyg nebūtų. Viskas rieda sklandžiai. Sudrausminimui užteko komendanto (J. Karasiejaus) balso ar lektorių švilpuko. Įtempto darbo savaitė, su gerokai apkarpytais laisvalaikiais, praėjo be murėjimų ir paniurusių veidų. Priešingai, vyravo maloni nuotaika su draugišku, malonių šypsnių tarpusavy ir pagarba lektoriam. Tas gražus jaunimo būrys nustebe mane.

Jaudinas momentas

Prisimintinas atsisveikinimas su V. Beliajumi, kuris supažindino susirinkusiuosius su įvairių tautų šokiais. Po visos dienos šokimo vakare V. Beliajus pasiūlė visiems atsisėsti ant žemės ir paliekti, o tuo tarpu jis pats pašoko vieną orientališką šokį ir savo

sukurtą „Tėvė mūsų“. Jis šoko su giliu įsijautimu. Šoko nebe jaunuolis, bet reikėjo matyti jaunųjų veiduose pagarbą, susižavėjimą spindinčias jų akis, susijungusias viena mintimi su šokėju. Kai Beliajus pabaigęs pasakė, kad tuo jis atsisveikina su visais, jaunimas, griausmingai plodamas, pašoko nuo žemės, apsupo jį ratu ir pradėjo dainuoti lietuviškas dainas.

Tas spontaniškas momentas, lietuviškai prabilęs, buvo toks jaudinas, kad, aišku, Beliajus negalėjo ilgai išsilaikyti, pabiro jam ašaros (ir mum), ir atsiprašydamas pasitraukė iš rato.

Dešimt tūkstančių šokėjų

Šokančioji lietuviška jaunoji karta ieško drausmingų, pasižavėjusių vadovų. Kai tokius suranda, apie juos spiečiasi būriais. Tautinių šokių šokėjai didesniuose miestuose skaičiuojami šimtais. Kiek visame laisvame pasauly šokančio lietuviško jaunimo? Dešimt tūkstančių minia!

Lietuviškas žodis

Gal tautinių šokių vadovams krinta ant pečių ir kita atsakomybė — išlaikyti lietuvišką žodį. Teko nugirsti, kad kitur jau mokoma šokių angliškai, nes yra mišrių šeimų; girdi, lietuviškai nesupranta. Turėjom pavyzdį. Šiuose kursuose buvo keli jau ketvirtos kartos jaunuoliai, nemoką lietuviškai. Jiem nebuvė atskirai aiškinta, jie išmoko šokius, kokius norėjo. Girdėjau juos tariant „pykšt pokšt, tapu tapu“ ar „kaip, kaip aguonėlė sėja“. Nors tiek lietuviškų žodžių galima įkalėti, kiek reikalingi.

DĖL NAUJŲ REZOLIUCIJŲ JAV KONGRESE

Neseniai pradėtas naujas žygis JAV kongrese pilnos laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai reikalui. Tą žygį pradėjo Rezoliucijom Remti Komitetas, praešomas JAV LB krašto valdybos.

Iki šiol jau yra įneštos į JAV kongresą kelios stiprios rezoliucijos, kuriomis reikalaujama Lietuvai, Latvijai ir Estijai pilna laisvė ir nepriklausomybė. Rezoliucijų skaičius bus didinamas ir tuo pačiu vykdoma visa reikalinga akcija už vienos iš jų pravedimą JAV kongrese. Tai milžiniško užsimojimo ir svarbos žygis, į kurį kviečiami jungtis visi geros valios lietuviai.

Malonėkit atsiliepti, duodami savo tikslų adresą. Gausit vienos iš tų jau įneštų rezoliucijų tekstą ir visą kitą reikalingą medžiagą akcijai už jų pravedimą JAV kongrese. Visais to žygio reikalingais rašykite: Rezoliucijom Remti Komitetas, Post Office Box

ga šokiui išmokyti. Reikia būtinai mokyti lietuviškai.

Lektoriai

Puikus buvo J. Matulaitienės sumanymas pakviesti didesnių šokių lektorių. Kursantams buvo naudinga su jais susipažinti ne tik kaip su pasižymėjusiais, atšventusiais jubiliejus, vadovais, bet ir su jų skirtingais šokių mokymo metodais. Jie galėjo, praktiškai išgyvendami, pasirinkti sau tinkamiausią būdą ar iš visų po truputį. Vieni sugebėjo šokį greičiau išmokyti, kitiems truko ilgiau. Vieni aiškina trumpos, tikslus, kitų — žodingesnis. Vieni skaičiuoja, kiti dainuoja. Vieni stumdo, kiti patys šokinėja. Vieni labai šaržuoja blogus šokėjus, kiti pilni tautosakinių palyginimų. Ir t.t. ir t.t. Tie dėstytojai buvo: V. Beliajus, G. Breichmanienė, G. Gobienė, J. Matulaitienė, K. Marijošienė, Neimanas ir J. Sagys.

Pašnekesiai

Be šokių mokymo, buvo ir še pašnekesiai: Lietuvių tautinio šokio raida nuo Valančiaus iki šių dienų — K. Marijošienė; Lietuvių tautinių šokių grupių organizavimas — J. Karasiejus; Šokių mokymas — J. Sagys; Tautiniai drabužiai — A. Tamoliūnaitis; Liaudies instrumentai — Z. Lapinas.

-o-

Kursai buvo gerai organizuoti, praėjo su pagarbų orumu, kultūringai baigti Čiurlonio minėjimu.

Pabiro 20 šokių į visas puses. Suvešim juos vėl 1976 metais į G. Gobienės pateiktus raštus.

K. Marijošienė

75893, Los Angeles, California 90075.

Akcija už rezoliucijas JAV kongrese Helsinkio konferencijos reikalu nepavyko. Tai nereiškia, kad turim nuleisti rankas. Priešingai, Lietuvos laisvinimo darbe turim išieiti su naujais užsimojimais, planais ir darbais. Tam žygiui neturim pagailėti nei laiko, nei pastangų, nei darbo, nei pinigų. Tik tuo atveju galim tikėtis apčiuopiamų rezultatų.

RRK

NEW BRITAIN, CONN. Prisiminta persekiojama Bažnyčia

Persekiojama Lietuvos Katalikų Bažnyčia šiame krašte prisimenama rinkliavomis arba kitais būdais. Rugpjūčio 31 ji buvo prisiminta ir New Britaine.

Po lietuviškų mišių Šv. Andriejaus lietuvių parapijos klebonas kun. Edvardo Gradecko iniciatyva buvo surengta procesija — eisena iki šalia bažnyčios stovinčio kryžiaus. Čia klebonas pasakė kalbą apie katalikų vargus bolševikų valdomoj Lietuvoje ir sukalbėjo maldas.

Dalyvavo visi žmonės, kurie buvo lietuvių pamaldose bažny-

Sao Paulo, Brazilijoje, Šv. Juozapo lietuvių bažnyčioje kunigystės sidabrinę sukaktį liepos 6 šventė kun. Stasys Šileika, SDB. Iš k.: kunigai Pr. Gavėnas, P. Daugintis, V. Pupinis, St. Šileika, J. Šeškevičius. Nuotr. A. Saulaitis

PASIKEITIMAI JAV LB TARYBOJ

JAV Lietuvių Bendruomenės taryboje įvykus pasikeitimams, prezidiumas, vadovaudamasis LB įstatais ir tarybos rinkiminiais daviniais, kviečia pirmuosius iš eilės kandidatus užimti pasitraukusių tarybos narių vietas.

Pirmas kandidatas iš Vidurio Vakarų apygardos buvo dr. Zenonas Danilevičius. Prezidiumas, vykdydamas LB garbės teismo š.m. gegužės 25 sprendimą, kuris suspendavo dr. Danilevičiaus Bendruomenės nario

teises, buvo įpareigotas aplenkti jo kandidatūrą ir kviešti antrąjį iš eilės kandidatą.

Juozas Slajus iš Chicagos įeina į JAV LB septintąją tarybą, kaip pilnateisį rinktas tarybos narys iš Vidurio Vakarų apygardos į pasitraukusio nario Teodoro Blinstrubo vietą.

Povilas Jančiauskas iš Brocktono, Mass., kaip pirmas kandidatas, pakviestas į JAV LB VII-ąją tarybą atstovauti Bostono apygardai vietoj pasitraukusio Algio Makaičio.

LB tarybos prezidiumas

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisidėdami prenumeratos mokestį, prisidėjo savo aukomis už kalendorių ar šiaip spaudą parėmę:

15 dol. — D. Jonaitis, Wood-

haven, N.Y.

10 dol. — A. Daukantienė-

Moriarty, Quincy, Mass.

8 dol. — J. Burdulis, Shirley,

N.Y.

7 dol. — J. Lukošius, Rich-

mond Hill, N.Y.

6 dol. — V. Kondratas, Rich-

mond Hill, N.Y.

Po 5 dol. — B. Užusienis,

Chicago Ridge, Ill., Z. Krasaus-

kas, Chicago, Ill., A. Yurkštas,

Brockton, Mass., V.S. Goldber-

gas, Sault Ste Marie, Ont. Cana-

da, V. Vilktaitis, E. North-

port, N.Y., A. Malinauskienė,

Arlington, Mass., P. Elvis, Mor-

ganville, N.J., J. Stelmokas,

Lansdowne, Pa., A. Bendžius,

Philadelphia, Pa., S. Vashkys,

So. Ozone Park, N.Y., V. Šaka-

lys, Providence, R.I., K. Miklas,

Plainview, N.Y., P. Povilaitis,

Waterbury, Conn., P. Witkus,

Spring Valley, N.Y., dr. A. Du-

najewski, Ozone Park, N.Y., J.

Mikonis, Richmond Hts, Ohio,

čiaio. Tai labai gražus pavyzdys,

kuriuo turėtų paskirti ir kitos

laisvojo pasaulio lietuvių katali-

kų bažnyčios. Dar būtų geriau,

kad tokiomis progomis būtų ir

rinkliavos paremti Lietuvoje

persekiojamai Bažnyčiai.

Jonas Bernotas

(nukelta į 10 psl.)

NAUJAI IŠLEISTOS KNYGOS

Rudenis ir pavasariai, A. Baranauko — 6 dol.

Mykolas Krupavičius, P. Mal-

deikio — 15 dol.

Paguoda, Br. Railos, III-čioji

dalis — 6.50 dol.

Raudonojo arklio vasara, E.

Cinzo — 6 dol.

Pagairė, J. Gliaudos, prem.

romanas — 4.50 dol.

Dienų vitražai, S. Ozetienės

5 dol.

Vienas mažas gyvenimas, H.

Lukaševičiaus linksni ir rūdni

prisiminimai — 5 dol.

Mes grįžtame, A. Pakalniškio

— 5 dol.

Tos pačios motinos sūnūs, P.

Girdžiaus — 4 dol.

Pėdos mirties zonoje, E. Ju-

ciūtės — 10 dol.

Fragmentai iš praeities migly,

A. Ryliškio, minkštai viršeliais

— 12.50 dol., kietais — 15

dol.

Persiuntimas 50 c. Darbinin-

kas, 341 Highland Blvd. Brook-

lyn, N.Y. 11207.

IŠ VISUR

— Tėvų marijonų Šv. Kazimiero Amerikos provincija išsiriško naują vadovybę: T. Juozas Dambrauskas — provincijolas, T. Stanislovas Saplis — pirmas tarėjas ir viceprovincijolas, T. Viktoras Rimšelis — antrasis tarėjas, T. Petras Činikas — trečiasis tarėjas, T. Pranas Garšva — ketvirtas tarėjas, T. Vincas Parulis — ekonomas.

— M. K. Čiurlonio gimimo šimtmečio minėjimas spalio 12 ruošiamas Margučio Chicago, Jaunimo Centre.

— Brighton Parko, Chicago, lituanistinė mokykla spalio 18 Nekalto Prasidėjimo salėje minės 25 metų sukaktį.

— Lietuvių kultūros ir civilizacijos kursas, organizuojamas Kent State universiteto prof. J. Cadzow, bus dėstomas Clevelande, Nesiliaujančios Pagalbos parapijos muzikos kambary, pirmadieniais, 6-8:30 val. vak. Pradžia — rugsėjo 29.

— Pasaulio lietuvių jaunimo trečiame kongrese dalyvaus ir JAV bei Kanados lietuvių jaunimo atstovai. New Yorko apygardai atstovauja Marytė Matulaitytė, Vytautas Radzivanas ir Birutė Radzivanienė. Connecticut apygardai — Sigita Banevičiūtė, Ramunė Bernotaitė ir Liucija Zdanaitė. Bostono apygardai — Nijolė Ivaškaitė, Eduardas Meilus, Rima Patašitė ir Dalius Vasys. Pietryčių apygardai — Marytė Dambriūnaitė. Ohio apygardai — Vida Gaizutytė, Jurgis Joga, Viktorė Lenkauskaitė, Ugnelė Stasaitė ir Algis Silėnas. Michigan apygardai — Daina Astašaitė, Rūta Ilgūnaitė, Rita Matveikytė, Viktoras Nakas, Kristina Sabalytė ir Eglė Turūtaitė. Vidurio Vakarų apygardai — Indrė Baužaitė, Rimas Baužys, Rimantas Genčius, Jonas Juozavičius, Petras Kisielius, Jolita Kisielienė, Vitas Lukas, Rūta Nainytė, Alė Pabedžinskaitė, Emilija Pakštaitė, Pranas Pranckevičius, Rasa Šoliūnaitė, Loreta Stončiūtė ir Algis Tamošiūnas. Vakarų apygardai — Irena Grakauskaitė, Linas Kojelis, Vincas Skirius ir Irena Žukaitė. Kanadoj Torontui atstovauja Algimantas Čepas, Andrius Gaputis, Gabija Juozapavičiūtė, Gediminas Kalinauskas, Jūratė Šeškutė ir Donata Zulytė. Montrealiui — Kristina Bendžiūtė ir Rasa Lukoševičiūtė. Londonui — Algis Jursys, Linas Kairys, Lydija Kėraitė ir Jurgis Valaitis. Hamiltonui — Anelė Kaminskaitė ir Rūta Šiulytė. St. Catherine — Daina Šetkaitė. Ottawai — Ladas Girūnas, Windsorui — Paulius Kuras. Kanados šiaurui — Giedrė Poderytė.

— Dr. Antano Razmos, Lietuvių Fondo valdybos pirmininko, asmeniškas laiškas, išsiųstas visiems LF nariams, susilaukė gerų rezultatų. To išdavo Lietuvių Fondo kapitalas padidėjo 10,000 dol. Dar 2,000 dol. surinkta pažadais.

— Studentų ateitininkų sąjungos suvažiavimas įvyks spalio 18 Detroito.

— Madride įvykusioje pasaulinėje įvairių kraštų pašto ženklų parodoje buvo išstatyti ir gražūs 90 lapų apimties Lietuvos pašto ženklų rinkinys, pateiktas olandų filatelisto Jan Poulie iš Šveicarijos.

— PLJ kongreso filansų komitetas praneša, kad lėšų telkiant jaunimo kongresui vykstant, perijodinė spaudoje bus skelbiamos LB apylinkių valdybų bei jų sudarytų kongreso komitetų atsiųstos sumos ir pavieniai aukotojai ar organizacijos, aukojusios po 50 dol. ir daugiau. Vajų užbaigus Pasaulio Lietuvių je bus paskelbti visi aukotojai, aukoję ne mažiau kaip 10 dol. Vienodai vertindamas kiekvieną auką ir už ją nuosirdžiai dėkodamas, komitetas apgailestauja ir mažesnes sumas aukojusių atsiprašo, kad dėl vietos ir darbo talkos stokos bei lėšų taupymo jų pavardžių paskelbti negalės.

BENDRA SESERIJS

SUVAŽIAVIMO INFORMACIJA

Ruošėjos: LSS Sesijs Vadija, talkinant Clevelando Neringos tunto sesėms.

Dalyvės: tuntininkės, vietininkės, jų pavaduotojos; draugininkės ir pagal tuntininkų nužiūrą dar po vieną sesę iš kiekvienos draugovės; skautininkės draugovių draugininkės ir jų pavaduotojos; vyr. skaučių židinių būrelių vadovės ir jų pavaduotojos; vyr. skaučių būrelių vadovės ir jų pavaduotojos bei kitos tuntininkės, vietininkės nužiūra parinktos vadovės.

Data: rugsėjo 26-28, 1975 m. Visos sesės yra prašomos suvažiuoti penktadienio vakare, nes šeštadienio rytą programa prasidės punktualiai.

Vieta: nakvynė The Charter House Motor Hotel, 24800 Euclid Ave. Euclid, Ohio 44117.

Programa vyks — Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje, 18022 Neff Rd. Cleveland, Ohio (4 mylios nuo motelio).

Mokestis: asmeniui 25 dol., įskaitant nakvynę, maistą ir registracijos mokestį.

ps. fil. Rita Penčyliene

Suvažiavimo programa

Penktadienio vakarą — atidarymas, susipažinimas.

Šeštadienį prasideda 9 val. atidarymu, toliau skaučių skyrius pristato skaučių programas. Pietūs — 12 val. 1 val. simpoziumas — Tuntininkės ir draugininkės bendradarbiavimas vienetu darbuose, 3 v. — Vyresnioji skautė sesijsioje, 5 val. vakarienė, 6 val. — tema, 8 val. — vakaro programa iki vėluos.

Sekmadienį — 8:30 Gintaro vadovių mokykla, 10 val. mišios, kavutė, bendravimas, 11:30 v. pranešimai, 12:30 uždarymas. 1 val. — pietūs ir skirstomasi namo.

v.s. Lilė Milukienė

Jiedu sumainė aukso žiedelius: R. Švarcas, veiklus skautų eilėse, ir Vida Čyvaite, veikli ateitininkė. Jau navedžiai prie perpiauto vestuvinio pyrago. Nuotr. V. Bacevičius

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

(atkelta iš 9 psl.)

kas, Woodhaven, N.Y., R.A. Zinas, Bethlehem, Pa., V. Plečkaitis, New Britain, Conn.

Po 2 dol. — V. Povilauskienė, Astoria, N.Y., V. Čyvas, Cleveland, Ohio, J. Kralikauskas, Islington, Ont. Canada, A. Liauba, Cincinnati, Ohio, V. Balsys, Douglaston, N.Y., dr. A. Gasiunas, Carmel, N.Y., S.G. Zikas, Camp Hill, Pa., kun. L. Kemėšis, Thessalon, Ont. Canada, F. Prekeris, St. Petersburg Beach, Fla., J. Rugys, Pittston, Pa., dr. A. Vileita, Starrucca, Pa., kun. dr. A. Paškus, Ottawa, Ont. Canada, J. Masilionis, J. Raudys, M. Raudys, S. Stravinskis, Chicago, Ill., V. Maimaitis, Elizabeth, N.J., M. Šiaučionienė, Sandfly, Australia, B. Jalinskas, J. Kulikauskas, J. Lipnickas, J. Navickienė, A. Povilauskas, dr. R. Saldaitis, A. Zarskus, Woodhaven, N.Y., R. Edelman, L. Gailiūšienė, P. Jakaitis, Philadelphia, Pa., A. Kesininas, J. Steiblys, Hamilton, Ont. Canada, G. Bartkus, A.J. Gudaitis, A. Krulikas, R.S. Sidlauskas, D. Vizbaras, Richmond Hill, N.Y., A. Prūselaits, Toronto, Ont., Canada, C. Valuckas, Waterbury, Conn., H.V. Wassell, Baltimore, Md.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Amerikietis Larry Christiansen (Kalifornija) antras jaunių pasaulio pirmenybėse, įvykusiose Tjentište, Jugoslavija. Šiose pirmenybėse varžėsi 48 dalyviai iš 27 šalių, 13 raly rungtynėse, šveicarų sistema. 1. Valerij Čechov, Sov. S. 10 taškų, 2. Larry Christiansen (JAV) 9.5, 3-4. Mestel (Anglija) ir Inkev (Bulg.) po 9 taškus. Christiansen pranešė korespondentam, kad Fischer sutarė su Brazilijos didmeistriū Meckingu sulošti mačą kitais metais birželio mėn., Maniloy. Anot ju, Fischer jau pradėjo ruoštis tam mačui, skirdamas šachmatam po 10 valandų į dieną.

— Vilnių įvykęs zonis turnyras davė tokias pasekmes: Balašov, Gulko, Savon, Češkoviškį po 9 taškus; Gufeld, Taimanov po 8.5; Albert, Beliauskij, Cholmov po 8; Vasiukov 7.5; Bronšteinas, Vaganian po 7; Dvoveckij, Tukmakov po 6; Romanišin 5 ir Grigorian 4.5 taško. Pirmieji keturi turės tarpusavy persirungti, kad paaiškėtų trys dalyviai į kitų metų tarptautines varžybas.

— Milano tarptautinis turnyras (tikrąjį atrankos turnyras) užbaigtas taip: Portisch (Vngr.) — 7 tš., Karpov, Petrosian (abu Sov.) ir Ljubojevič (Jgsl.) po 6.5, Smejkal (Čksl.) — 6, Brown (JAV), Tal (Sov.) po 5.5, Anderson (Šved.), Gligorič (Jgs.), Larsen (Dan.) ir Unzicker (Vok.) po 5 taškus, Mariotti (Ital.) — 2.5 tš. Pirmieji keturi patenka į tolesnes varžybas. Skaudžiai nukentėjo pasaulio eksčempionas M. Talis, paskutiniame rate pralošęs prieš jugoslavą Ljubojevičių ir leides pastarajam įkelti kovą į baigmines varžybas. Tenka pabrėžti, kad pasaulio čempionas A. Karpov pralaimėjo jaunam Švedijos didmeistriui Andersoniui, kuris taip pat dar nugalėjo šio turnyro laimėtoją vengrą Portisch. Pusfinaly buvo suporuoti: Portisch-Ljubojevič ir Karpov-Petrosian. Portisch įveikė jugoslavą 2-1, o Karpov baigė visas keturias partijas lygiomis prieš Petrosianą, bet dėl geresnio koeficiento atrankos turnyre įkeltas į šešių partijų baigminį mačą prieš Portisch. Laimėtojas paglemžia stambų prizą, skirtą vietiai.

— Ispanijos tarptautinio turnyro pasekmės: Polugajevskij (SS), Radulov (Blgr.) po 6-3, JAV didmeistris Kavalek ir V. Vokietijos-Pfleger po 5.5-3.5. Pažymėtina, kad JAV didmeistris Robert Byrne teturėjo 3 taškus iš 9.

Po 1 dol. — E. Adomaitis, M. Ilgūnas, A.R. Puras, F. Shablauskas, Richmond Hill, N.Y., R. Kudžma, Little Neck, N.Y., E. Birbal, Elmont, N.Y., prel. M.J. Urbonas, Du Bois, Pa., dr. M. Siemoneit, So. Orange, N.J.

S. Aukštikalnis, Maspeth, N.Y., A. Yankun, So. Boston, Mass., P. Tribušis, Providence, R.I., A. Miškinis, Pittston, Pa., J. Bundonis, Linden, N.J., V. Žilinskas, Pittsburgh, Pa., N. Baltulionis, Jamaica, N.Y., P. Šlapelis, Rochester, N.Y., M. Wentz, Syosset, N.Y.

Visiems aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

SPORTAS

Sporto įvykiai

Spalio 4-5 įvyks RSA lauko teniso pirmenybės Hartford, Conn., St. Joseph College aikštėse. Dalyvaus vyrų A, vyrų B, moterų, jaunių vienetai ir vyrų bei mišrūs dvejetai. Pirmenybių pradžia šeštadienį, spalio 4, 9 val. ryto jauniam ir mergaitėm, 11 val. moterim ir 1 val. p.p. vyrų. Sekmadienį finalai ir dvejetai.

Iš šių pirmenybių bus išrenkamos komandos atstovauti Rytų apygardai spalio 11-12 tarpapygartinėse pirmenybėse Somerville, New Jersey.

Dėl Hartfordo pirmenybių skubiai registruotis pas Pr. Gvildį, 93 Wheeling Ave, Staten Island, N.Y. 10309. Tel. 212-356-7871.

Spalio 11-12 lengvosios atletikos ir lauko teniso tarpapygartinės žaidynės New Yorke. Lengv. atletikos varžybos vyks šeštadienį, spalio 11, nuo 12 val. iki 5 val. p.p. Archbishop Molloy gimnazijos stadione, 83-53 Manton St., Jamaica, Queens. Molloy gimnaziją lengva pasiekti, važiuojant automobiliu arba traukiniu, prie pat Queens Blvd. ir Main St.

Vyrų grupėje (gimę 1959 ir vyresni) lengv. atletikos programą sudarys 100, 200, 400 ir 1500 m bėgimai, šuoliai ir aukštį ir į tolį, rutulys, diskas, ietis ir 4x100 m estafetė. Jaunių klasėje tos pačios rungtys, tik tai jauniai B (1960-61 gim.) ir jauniai C (1962-63 gim.) neturės ieties metimo, o jaunių D (gimę 1964 ir jaunesni) programoj bus tik 100 ir 800 m bėgimai, abu šuoliai ir rutulio stūmimas.

Moterys ir mergaitės B bėgs 100, 200 ir 800 m, šoks į tolį ir į aukštį, mes diską, ietį ir rutulį ir turės 4x100 m estafetę. Mergaitės C nemes ieties, o mergaičių D grupės ta pati programa, kaip berniukų.

Pirmenybėse dalyvaus ŠALFAS sąjungos apygardų parinktos komandos. Rytų apygardai atstovaus New Yorko, New Jersey, Bostono, Hartfordo, Washingtono, Worcesterio ir kitų rytų pakraščio vietovių sportininkai. Iš Kanados apygardos laukiama Toronto, Hamiltono ir Rochesterio pajėgų, o iš Vid. Vakarų — Chicago, Detroito ir ypač Clevelando lengvatlečių.

Tuo pačiu komandų principu vyks ir tarpapygartinės lauko teniso varžybos. Negavus aikščių New Yorke, lauko tenisas bus All-Weather Tennis Club Somerville, New Jersey, aikštėse. Teniso rungtynės prasidės šeštadienio rytą ir tęsis sekmadienį, iki popiečio. Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau. Visais klausimais kreiptis į RSA vadovą Praną Gvildį.

Sporto varžybų proga šeštadienį, spalio 11, 7 val. vakaro Kultūros židiny įvyks šokių vakaras. Į šį susipažinimo pobūvį kviečiami jauni ir seni sporto mėgėjai ir visi, kam tik rūpi mūsų jaunimo išlaikymas lietuviškos veiklos rėmuose.

Pabaltiečių ir lietuvių plaukymo pirmenybės ruošiamos Clevelande, spalio 19. Dėl informacijų kreiptis į pirmenybių vadovą A. Barzduką, 3322 Hartwell Court, Falls Church, Va. 22042.

tel. 703-560-1410, arba į Alg. Bielskų, 13813 Othello Ave., Cleveland, Ohio 44110, tel. 216-681-9143.

Treniruotės Kultūros židiny

Ateinančią savaitę prasideda Lietuvių Atletų Klubo sportininkų treniruotės Kultūros židinio patalpose. Klubu valdyba nustatė šitokią treniruotų tvarkaraštį: **pirmadieniais** — visų amžių mergaičių ir berniukų D grupės krepšinis; **antradieniais** — mergaičių ir berniukų tinklinis; **trečiadieniais** — jaunių A ir vyrų krepšinis; **ketvirtadieniais** — jaunių B krepšinis ir visiem stalo tenisas; **penktadieniais** — jaunių C krepšinis ir šachmatininkų sesijos. Šiam tvarkarašty, pagal susitarimą, gali būti pakeitimų, bet kiekvienu atveju treniruotės prasideda 7 val. ir baigiasi ne vėliau 10 val. vakaro. Šiuo metu taip pat ieškoma kitos salės, kuri būtų tinkama ir futbolu treniruotėm.

Sportininkų tėvai bus kviečiami į LA Klubą ir prisidėti prie vaikų priežiūros, treniravimo ir kitokių darbų. New Yorke visada buvo ir yra gražus būrys sportuojančio jaunimo. Pernykščiam sezone jau matėsi tėvų susidomėjimas ir parama. Tikimasi, kad šiam sezone tėvai dar daugiau įsitrauks į vaikų auklėjimą ir sportinę veiklą.

Futbolas

Pereitą sekmadienį LA Klubu futbolininkai sunkioj kovoj pralaimėjo prieš Hota-Bavarian klubo varžovus. Abi komandos krito ta pačia 0:2 pasekme. Pirmoji vienuolikė iki pertraukos išsilaikė su priešininku lygiom, bet antram puslaikių sušlubavo gynimas ir, nežiūrint gana gausios mūsų publikos drąsinimų, nebeišlaikė nuolatinio priešininkų spaudimo. Pirmos komandos eilėse matėsi sugrįžęs L. Kreicas, o kiti žaidėjai tie patys. Komandai vadovauja Evaldas Remeza.

Rezervinė komanda susideda iš mišinio jaunų žaidėjų ir kelių veteranų. Gaila, kad neprišauginta pakankamai jaunų jėgų, bet, sugrįžus dar keliem beteranam, komanda galėtų būti grynai lietuviška. Šiam sezone antrajai komandai energingai vadovauja Vytautas Galinis ir Liongis.

TROPICAL SHORES APARTMENTS MOTEL
635 Corey Ave.
St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Tel. (813) 360-9513

Savininkai Edvardas ir Regina Verbai kviečia pasisvečiuoti prie Gulf of Mexico puikioje kurortavietėje, žavingoje saloje. Butai pilnai aprūpinti. Žemos kainos. Nuomojama savaitėmis, mėnesiais arba sezonui užsakant iš anksto.

UŽEIKITE IR PAMATYKITE SCHRAGER'S Moderniausius baldus! GERIAUSIA RŪŠIS ŽEMIAUSIOS KAINOS DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS SCHRAGER'S

Salonų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai, Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniški Baldai

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.), New York City Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val. antradienį ir šeštadienį iki 6 val. Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

Kviečiame apsigyti Miramar motely, ant Meksikos įlankos kranto, privatus paplūdimys, modernūs vieno ir dviejų kambarių butai, gražiai apstatyti, su virtuvėmis, vonia, dušu, vėsintuvais, spalvota TV. Atidara visus metus. Kreiptis:

MIRAMAR MOTEL APARTMENTS
4200 Gulf Blvd.
St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Tel. (813) 363-9964
A. ir E. Bacevičiai, Sav.

nas Vaitkevičius. Sekmadienio rungtynėse visai gerai vartus laikė Vytautas Kulpa, o gynime žaidė G. Bagdžiūnas, K. Beleckis, J. Galinis ir O. Kulys. Kitose pozicijose — P. Šilbajoris, R. Budraitis, R. Bobelis ir V. Navickas. Priešininkas, po neseniai pasiektą 10:1 laimėjimo prieš ukrainiečius, tikėjosi ir mūsų kius taip pat lengvai sudoroti, bet pasiekė tik du įvarčius. Mūsų rezervinė komanda žaidė gana pavyzdinai, o jaunųjų žaidėjų vikrus puolimas keliskart priverė priešininką iš paskutiniųjų ginti savo vartus. Daugiau patyrimo ir truputis laimės tikrai atneš rezervinei komandai ne vieną laimėjimą. Aplaui, LA Klubu futbolo sekcijos judėjimas rodo gerų ženklų, jau vien tik tuo, kad turime naujų vadovų, kurie emė tinkamai rūpintis komandų organizavimu. Jeigu būtų galima sužadinti susidomėjimą jaunųjų ir jaunių komandų atkūrimu, tai lietuvių vardas dar ilgiai gyvuotų New Yorko futbolo lygų varžybose.

Šį savaitgalį futbolininkai turės rungtynes ne sekmadienį, bet šeštadienio vakarą prieš ukrainiečius, Metropolitan Oval, Maspeth. Rezervinė komanda pradės žaisti 6:45, o pirmoji 8:45 val. vakaro, apšviesto aikštėje. Abi komandos treniruojasi trečiadieniais Victory Field, Woodhavene.

Alg. S.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

FREE DELIVERY IN NEIGHBORHOOD
849-8930

J. & J. FISH MARKET, INC. CLAM BAR

85-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Geros žinios! Žemiausios siuntimo išlaidos! Jokia kita firma neturi žemesnių kainų kaip INTERTRADE EXPRESS CORP. Tai reiškia, kad jūsų giminės gaus didesnę vertę negu anksčiau. Užsakykite dabar per

INTERTRADE EXPRESS CORP.
GERIAUSIA DOVANA Į LIETUVĄ SPECIALŲS RUBLIŲ PAŽYMEJIMAI

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti ką tik nori už dalelę reguliarios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai, taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota, greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėm maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.55 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Užsakykite dabar UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd St. Fifth Floor New York, N. Y. 10010 Tel. 982-1530

LABAI SVARBU AUTOMOBILIAI ŽEMOS KAINOS
Pilnai garantuota Greitas pristatymas Pasirinkite iš šių naujų modelių

ZHIGULI VAZ 2101 \$3574.00
Naujausias, patobulintas eksporto modelis
ZHIGULI VAZ 2103 \$4096.00
ZHIGULI VAZ 2102
Station wagon \$3939.00
Eksporto modelis
MOSKVITCH 412 IE \$3624.00

MOSKVITCH 427 IE
Station wagon \$4057.00

Naujas patobulintas
ZAPOROZHETS ZAZ 968 AE 2600.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais.

Apartmentai
Naudoji drabužiai
Svečiam iš SSSR
Prašykite mūsų specialaus biuletenio. Šioj prekyboj mes turim 26 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

SPARTA—Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vencas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvių į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y., 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

TRUMPAI IR AIŠKIAI — KURLITAS GALI JUM PATARNAUTI?

Investuojant, taupant, perkant ar parduodant namus, apdraudžiant, keliaujant, visuose finansiniuose reikaluose.
KUR LITAS NEGALI JUM PADĖTI?
Dar nebuvo tokio atsitikimo, bet vienok kreipkitės, ir mes prisipažinsime, kur ne mūsų sritis.

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Str., Richmond Hill, N.Y. 11418
(212) 441-6799

LITAS TRAVEL SERVICE

87-18 Lefferts Blvd.

Richmond Hill, New York 11418

Tel. (212) 846-1650

Knygos lietuvių ir anglų kalbom išmokti:

Introduction to Modern Lithuanian, 9 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu, 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas, 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas, 8 dol.

Tai graži donava jaunimui ir suaugusiems visokiomis progomis. Knygos gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

COLASANTO AND SONS
Trucking — Local and Long Distance
24 Hour Service
Call 212 855-8119

WE WILL DO YOUR PAINT JOB INSIDE AND OUT. NO JOB TO SMALL OR LARGE. FOR ESTIMATES CALL WALTER (212) 388-7483

WHEATLY HEIGHTS SERVICE CENTER
GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE TIRES BATTERIES & ACCESSORIES
STRAIGHT PATH OLD COUNTRY ROAD WYANDANCH, N.Y. TELE: (516) 643-9610
ASK FOR JOE

GREEK ART BOUTIQUE
30-29 Steinway St Astoria
Open 6 days a Week
Bridal Dresses & Veils Custom Fit
Call 212-274-8119

M & K CLEANERS INC.
RUG AND UPHOLSTERY CLEANING
10 C A SQUARE FOOT
STEAM AND FOAM DRY CLEANING
ALL WORK GUARANTEED
CALL (201) 939-4511

VIN'S HYDRAULIC JACK REPAIR
7401 17TH AVENUE BKLYN, N.Y. 11204
449-7340
All Repairs Reasonably Priced 90 Day Guarantee on Parts Installed Free Pick up and Delivery in Brooklyn

PRINTING
WEDDING LINE INVITATIONS
AMAZING HELIOGRAVED, RAISED LETTERING, EXQUISITE PAPERS & WORKMANSHIP AT A PRICE TO FIT YOUR BUDGET
PEC ENTERPRISE
(712) YU 2-3610; Days (212) 779-1714; Eves.

RICK KESTON
45 JACKSON AVENUE HEMPSTEAD, LONG ISLAND
PROFESSIONAL COURIER SERVICE PERSONALIZED & PRIVATE DEALING EXCLUSIVELY WITH SMALL ITEMS. WILL DELIVER ANYWHERE ANYTIME. 24 HOUR SERVICE. CALL (516) 481-1801

TURNHALL RESTAURANT & CATERERS
Catering for all occasions, weddings, showers, christening, business meetings etc. Dining Daily specializing in Sauerbraten. Dancing every Sat. and Sun. Nite in Our Delightful Ratskeller Room
44-01 BROADWAY For complete info. Call 932-9274 Astoria

LB WOODHAVENO APYLINKĖS VEIKLA

Kultūros Židinyje rugsėjo 12 posėdžiavo LB Woodhaveno apylinkės valdyba. Pirmiausia visi valdybos nariai įsipareigojo paraginti lietuviškas šeimas, turinčias mokyklinio amžiaus vaikų, leisti juos į liuanistinę mokyklą.

Toliau svarstyta III PLJ kongreso lėšų telkimas. Woodhaveno apylinkės pastangomis jau surinkta netoli tūkstančio dolerių. Prašoma nespėjusiųjų nebeuždelsiti, nes kongreso darbai skubiai šaukiasi mūsų visų pagalbos. Čekius rašyti: III Lithuanian World Youth Congress ir siųsti adresu: LB Woodhaveno apylinkės valdyba, 86-34 91st St., Woodhaven, N.Y. 11421.

Kitas labai svarbus LB mėnesio uždavinys tai 1976 tautinio solidarumo įnašas rinkimas. Kas gi yra tas įnašas? Tai paprasčiausia, suprantamiausia ir visiems įmanoma priemonė pri-

sidėti prie lietuviybės išlaikymo bei kovos dėl Lietuvos išlaisvinimo stiprinimo.

LB Tarybos yra nustatyta, kad šeima kasmet aukoja bent 5 dol., pavienis — bent 3 dol., o pensininkas aukoja 1 dol. Tai yra tik gairės: aukojama laisvai, kiek kas išgali, svarbiausia, kad aukotų visi bendruomenės nariai. Kreipiamės į kiekvieno nario lietuvišką sąmoningumą, nes nario mokesčiui išrinkti turti-me vieną priemonę — prašymą, kad visi atliktų savo pareigą. Apylinkės valdyba netrukus pradės siuntinėti paraginimo lapelius, tikėdamasi, kad į juos atsilieps visi apylinkės lietuviai.

Neužmirštas ir apylinkės kartotekos suaktyvinimo reikalas. Telefoniniai adresai jau sudaryti, bet tai yra tik įžanga į aktyvią kartoteką. Darbas tęsiamas toliau.

Valdyba apsvarstė S. Barzduko knygos "Lietuviai savo tautoje, valstybėje, bendruomenėje" pristatymo visuomenei klausimą. Pristatymas bus ruošiamas spalio 12, sekmadienį.

BENDRUOMENĖS MĖNESIO

PROGA

LB Krašto valdyba kiekvienais metais rugsėjo mėnesį skelbia LB vajeaus mėnesiu. Tikslas — surinkti lėšas lietuvių jaunimo kongresui ne mažiau kaip 15 dol., tas galės per apylinkę nusipirkti Pr. Naujokaičio knygą "Lietuvių literatūros istorija" I tomą už 8:50 dol. (knygos kaina 10 dol.) Jei kas aukotų ne mažiau 25 dol., tas knygą galės įsigyti už 6.50 dol.

LB pirmosios apylinkės jaunimo kongresui aukom rinkti komisiją sudaro: J. Jankus, A. Radzivanienė ir P. Sandanavičius. Solidarumo įnašą ir jaunimo kongresui aukas prašome siųsti: J. Jankui — 103 S. 4th St., Brooklyn, N.Y. 11211; arba P. Sandanavičiui — 195 N. 6th St., Brooklyn, N.Y. 11211; arba A. Radzivanienėi — 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418.

LB NY apygardos pirmoji apylinkė kreipiasi į tojų apylinkę įregistruotus lietuvius ir prašo sumokėti savo solidarumo įnašą ir paskirti auką jaunimo kongresui.

Svečiai iš Naujosios Gvinėjos Darbininko redakcijoj. Iš k. Kathleen Dirkenė, juos palydėjusi Dana Mikulskytė ir Petras Dirkis.

1975 m. liepos 2 d. San Francisco po labai sunkios, nepagydomos ilgos mirė buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas —

KAPITONAS JURGIS MATULAITIS,

sulaukęs 83 metų amžiaus. Apie tai su dideliu liūdesiu praneša seserys:

Vincenta Lozoraitienė,
Janina Matulaitytė-uršulietė,
Grazina Matulaitytė-Rannitienė

Mielam Prieteliui

**A.A.
KAZIUI BALTAI**

netikėtai mirus, nuliūdime palikusių žmoną Danutę, dukterį Kristiną, sūnus Andrių ir Raimundą su šeima gliliai užjaučiame ir kartu liūdimė

Halina ir Jurgis,
Giedrė ir Vidas Montvilai

New Yorko liuanistinė Maironio vardo mokykla rugsėjo 6 pradėjo naujus mokslo metus. Nuotraukoj vaikų darželis su mokytoja Gražina Janušienė. Nuotr. P. Bivainio

Kas nenorėtų įsigyti šios vertingos knygos, tas solidarumo įnašą 3 dol. ir savo nuožiūra paskirtą auką jaunimo kongresui siunčia anksčiau nurodytais adresais.

Čekius ar Money Orders rašyti: Lithuanian American Community.

LB NY apyg. pirmosios apylinkės valdyba

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Brooklyno vyskupas Francis J. Mugavero yra labai palankus lietuviams ir dalyvaus Apreiškimų parapijos 60 metų sukakties minėjime spalio 5, sekmadienį. Jis bus vadovaujantių celebrantų mišiose ir pasakys ganytojišką žodį.

Bilietai į suaktyvinį banketą sėkmingai platinami. Prašome visų nedelsiant įsigyti sau stalą 10 asmenų ar sau bilietą iki rugsėjo 21. Bilietai gaunami klebonijoje, pas Marytę Shalins ar Alice's Florist.

Autobusas nuveš į banketą ir minėjimą nemokamai nuo parapijos bažnyčios 3 val. ir nuo Shalins namų 3:30. Norima, kad visi norintieji galėtų dalyvauti savo parapijos iškilnėse.

Parapijos suaktyvinis leidinys jau spaustuvėje. Jame bus apžvelgta Apreiškimų parapijos veikla, įdėta daug nuotraukų. Knyga bus duodama minėjimo dalyviams ir visiems parapiečiams.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

YAKUTIS. Tai naujausia lietuviška plokštelė, ką tik išėjusi iš gamyklos. Plokštelėje užrašytas solisto baritono Kazio R. Yakučio balsas. Vienoj pusėj, akomponuojant Mary Lynch, K. Yakutis dainuoja Jakubėno, Gruodžio, Vanagaičio, Petrausko, Šimkaus sukurtas lietuviškas dainas. Antrojo pusėj, akomponuojant Jacquelyne Silver (ji akomponavo Maralin Niska koncerte Kultūros Židiny gegužės 31), K. Yakutis dainuoja arijas iš Mozarto, Wagner, Gounod, Handel ir Verdi operų. Kaina 6 dol.

KONCERTAS IR BALIUS KULTŪROS ŽIDINY

(atkelta iš 4 psl.)

koncertuose. Tikimasi, kad šia proga geraširdžių mecenatų eilės dar padidės.

Reikia manyti, kad Kazio Yakučio koncerto klausytojų tarpe bus ir amerikiečių svečių, kurie turės progą susipažinti su lietuvių meno ir kultūros veikla Kultūros Židinio prieglobstyje.

Pažymėtina, kad koncerto pradžia bus 8 val. vakare punktualiai. Pasivėlavusieji bus įleidžiami į salę tikiai tarp programos numerių. Pavasarinio M. Niskos koncerto svečiai ir rengėjai su malonumu prisimena kultūringą

BALTAI MOKSLO PASAULY

1968 lapkričio mėnesį Marylando universitete įvyko daugumai lietuvių mažai žinomas įvykis. Baltijos kraštų mokslininkai buvo susirinkę į konferenciją, kurios metu gvildeno Lietuvą, Latviją ir Estiją liečiančias problemas. Jų tikslas buvo pasidalinti žiniomis bei mintimis apie dabartinę šių kraštų padėtį ir užmegzti tarpusavio ryšius. Jų bendras siekis: sustiprinti baltų kultūrinę veiklą ir atkreipti tarptautinio akademinio pasaulio dėmesį į Baltijos problemas.

Konferencijos pasėkoj gruodžio mėnesį įsteigta Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS). Organizacijos pirmininkų tarpe yra buvę ir lietuviai prof. Rimvydas Šilbajoris, dr. Vytautas Vardys.

Aštuonių metų laikotarpį ši organizacija yra daug ką atsiekusi akademiniam pasauly. Konferencijos yra pasidariusios tarptautinio mąsto, pritraukiančios dalyvius iš visų pasaulio kraštų. Jos susilaukė dėmesio iš Amerikos akademinio gyvenimo įgalingų sluoksnių bei žymių Europos ir Australijos istorikų ir politinių mokslų žinovų.

Konferencijos buvo ruošiamos įvairiose vietovėse kartu su universitetais. Jų tarpe: University of Chicago, University of Toronto, California State University, Stanford University ir kt. Suvažiavimų metu kreipiamas dėmesys į Baltijos tautos ir nagrinėjami klausimai, susiję su jų literatūra, istorija, tautiniu identitetu ir panašiai.

Svarstybų santraukas, atspausdinamas po kiekvienos konferencijos, prenumeruoja dauguma didžiųjų Amerikos ir Kanados bei užsienio universitetų, kolegijų, bibliotekų ir archyvų.

AABS taip pat kas metų ketvirtį išleidžia "Journal of Baltic Studies". Šis žurnalas yra vieništelis šios rūšies leidinys anglų kalba. Kiekviename 100 puslapių numeryje yra įvairiomis temomis mokslinių straipsnių, knygų įvertinimų ir pan. Prenumeratų skaičius yra 1300.

Artimi ryšiai palaikomi ir ži-

nios pasidalinamos su virš dvidešimt rytų Europos, rusų, skandinavų ir vokiečių studijų pagrindinių institutų.

AABS yra inkorporuota New Yorko valstijoje kaip mokslinė, informacinė organizacija ir yra pripažinta federalinės valdžios kaip "tax exempt". Narių sąrašas viršija 600.

Šiuo metu jau pradėta rengtis penktajai AABS konferencijai, kuri įvyks New Yorke 1976 gegužės 20-23. Ji ruošiamą kartu su Columbia University. Tam reikalui yra sudaryti įvairūs komitetai, į kuriuos įeina ir lietuviai.

Viliamės, kad lietuviškoji visuomenė priims ir parems šią organizaciją, kurios tikslai bei darbai liečia ne tik praeitį ir dabartį, bet yra svarbūs ir mūsų tautos ateičiai.

rasa

NEWARKO VYČIŲ 29 KUOPA

Maloniai kviečia visuomenę atsilankyti į vyčių 29 kuopos 60 metų sukakties ruošiamą

JUBILIEJINĮ BANKETĄ

š.m. spalio 11 dieną, gražioje Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėje, 207 Adams St. Newark, N.J. Svečiai bus vaišinami šilta ir šalta vakariene bei skaniais gėrimais.

Salė atidaryta 6 val.

Svečiai bus vaišinami kokteilium nuo 6:30 val. iki 7:30 val. apatinę salę. Vakariene 8 val. Stalas susideda iš 10 asmenų. Auka asmeniui 15 dol. Šokiama gros geras orkestras.

Bilietus būtina įsigyti iš anksto, pas Iva Sheron, 99 Main St., Newark, N.J. Telef. 344-8771, arba pas M. Stonis, telef. 763-3752, pas kuopos pirmininką K. Šipailą, telef. 923-3975. Bilietus prašom įsigyti iki spalio 6 dienos, nes prie durų jie nebus parduodami.

VYČIAI

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

išvyksta LAPKRIČIO 21 — grįžta LAPKRIČIO 29 (Leningradas/Vilnius)

Kaina tik 739.00

paskutinė šių metų grupė išvyksta GRUODŽIO 29 ir grįžta SAUSIO 3, 1976. Kaina \$984.00 (Leningradas/Vilnius/Riga/Maskva/Helsinkis)

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokesčiu.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

Norintiem atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus iškviatimo dokumentus.

DARBININKAS

NEW YORKER

Redakcija (212) 827-1352;
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

New Yorko žinių šiame numeryje daugiau yra dar 9 ir 11 puslapiuose.

Dievo diena New Yorke rengiama ir šiais metais. Ji įvyks spalio 21, šį sekmadienį. Šventė prasidės su mišiomis 10 val. Šv. Patriko katedroj. Pagrindinis celebrantas vysk. J. P. Mahoney, New Yorko vyskupas pagalbininkas. Pamokslą sakys prel. G.A. Kelly. Po mišių paradas nuo katedros iki Bryant Parko (šalia New Yorko viešosios bibliotekos, 42 St. ir 6th Ave.), kur kalbės žydų, baptistų ir katalikų dvasiškiai. Priešpiečiai Biltmore viešbuty 12:30 val. Bus keletas kalbėtojų. 10 dol, čekius įrašyti "Pro Ecclesia Foundation" ir dėl rezervacijų siųsti adresu: Mrs. Helen Kulber, 317 84th Street, Brooklyn, N.Y. 11209. Dalyvaują tik pamaldose ir parade prašomi pranešti poniai Kulber-Kulbokienei ką tik minėtu adresu.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židiny — šį sekmadienį, rugsėjo 21, 12 val. Pamaldų pravedimu rūpinasi K.Ž. komiteto jaunimo reikalų sekcija, o vaišėmis ateitininkai. Po pamaldų — bibliotekos atidarymas ir Tautos šventės minėjimas, kurį rengia Liet. Bendruomenė ir Vaižganto Kultūros klubas.

Kultūros Židinio biblioteka visuomenės naudojimui atidaro ma šį sekmadienį, rugsėjo 21, po jaunimo pamaldų.

Sol. Ginos Čapkauskienės koncertas bus lapkričio 30 Carnegie Recital Hall salėje. Akomponuoja Saulius Cibas iš Bostono.

Skautų-čių sueigų datų pakeitimas. Neringos ir Tauro tuntų sueigos įvyksta spalio 4, šeštadienį, tuoj po lietuviškos mokyklos. Iškilminga sueiga nukelta iš spalio 26 į lapkričio 2.

Kazio Škirpos knygos Sukilimas pristatymas bus lapkričio 16, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje.

LB apygardos valdyba paskyrė 175 dol. pinigine auką jaunimo atstovam, kurie vyko į jaunimo suvažiavimą Kanadoje. Tie pinigai atiteko: Marytei Matulaitytei, Vytautui Radzivai, Birutei Radzivaienei, Algiiui Norvilai ir Jonui Vainiui.

Vincė Jonuškaitė iš Santa Barbara, Calif., specialiai atvyksta į Čiurlionio minėjimą, kuris bus spalio 18 ir 19 dienomis Kultūros Židinyje. Garbės prezidiume ji atstovaus Lietuvos operai. Ji bus pats tolimiausias šio minėjimo svečias.

M. K. Čiurlionio minėjimui, kuris bus spalio 18-19 Kultūros Židinyje, jau pagamintos skaidrės. Jas fotografavo dail. Vytautas Sakalauskas. Skaidrės bus rodomos iškilmingos akademijos metu pačioje pabaigoje. Tai bus spalio 18, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje.

Dainavoj vykusią mokytojų studijų savaitę šią vasarą lankė Dr. Kudirkos šešt. mokyklos mokytoja Milda Kvedarienė ir šią mokyklą prieš kurį laiką baigusios Lina Normantaitė ir Audrė Pociūtė. Su taut. šokių grupės vadove Birute Vaičiūnaite jos taip pat dalyvavo ir taut. šokių mokytojam suruoštuose kursuose.

PLJ III kongreso atstovėmis iš New Jersey yra numatytos studentės Danutė Audėnaitė ir Audrė Pociūtė.

Taut. šokių grupė Liepsna kviečia visus lietuvių kilmės aukštesniąją mokyklą lankančius jaunuolius-es įsijungti į grupės darbą ir kartu su grupe dalyvauti ateinančiais metais įvykstančioj taut. šokių šventėj Chicago, Ill. Tuo reikalu kreiptis į grupės vadovę Birutę Vaičiūnaite, tel. 241-3491, arba į Audrę Pociūtę, tel. 352-3531.

Styginis kvartetas iš Bostono dalyvauja M.K. Čiurlionio minėjime spalio 19 dienos koncerte. Kvartetas atliks Čiurlionio kūrinių. Jį Bostone specialiai šiam kūriniui suorganizavo muzikas Izidorius Vasyliūnas. Pirmą kartą jie M.K. Čiurlioniokvartetą atliko pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte.

Čiurlionio minėjimui rengti komitetas posėdžiavo rugsėjo 10 dail. V.K. Jonyno studijoje. Sudarytas pilnas garbės prezidiumo sąstatas, peržvelgta parodos rengimas, informacija ir kiti reikalai. Susipažinta su minėjimo plakatu, kuris spausdinamas pranciškonų spaustuvėje.

Vaižganto Kultūros Klubo popietė turėjo įvykti rugsėjo 21, bet klubas užleido savo datą, taip pat ir iš Chicagos pakviestą prelegentą, teisės istoriką Joną Dainauską. Kita Vaižganto Kultūros Klubo popietė bus tik gruodžio 14. Į ją yra pakviestas muzikas Vladas Jakubėnas. Jis kalbės apie lietuvių muzikos aktualijas. Meninėje dalyje bus atliekami V. Jakubėno kūriniai.

1975 Š. Amerikos Baltų ir Lietuvių plaukymo pirmenybės įvyks spalio 19 Clevelande. Jas vykdo Vid. Vakarų sporto apygarda ir Clevelando LSK Žaibas. Registracija iki spalio 11 adresu: A. Bielskus, 13813 Othello Ave., Cleveland, Ohio 44110. Tel. 216 681-9143.

Naujai išleista plokštelė **KE-LIAUJAME SU DAINA** — 6 dol. Naujai pagamintos su trispalve sagutės "Kiss me I'm Lithuanian". Persiuntimas 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Ieškau moters, kuri sutiktų gyventi vienam bute su manim (mergina), atskiras miegamasis, su teise naudotis visais buto patogumais. Skambinti 441-2872 ar 441-9720.

Woodhavene North parduodamas 2 šeimų namas (frame house), sklypas 40x100, 8 kambariai, uždaras "porčius", dvi modernios virtuvės, 3 vonios ir kiti patogumai, dviem automobiliams garažas. Kaina \$55,750. — Skambinti tel. 441-1843.

LB NJ apygardos valdyba nutarė čia gyvenančių lietuvių bendravimui skatinti suruošti lietuviškos nuotaikos senųjų metų palydėjimą ir naujųjų su tikimą Lithuanian Liberty Hall salėje, 269 Second St., Elizabeth, N.J., gruodžio 31.

KŪRINIAI ČIURLIONIO KONKURSUI

Amerikos Lietuvių Vargonininkų ir Muzikų Sąjunga yra paskelbusi M.K. Čiurlionio gimimo 100 metų sukakčiai atžymėti konkursą. Reikia sukurti fortepijonui kūrinių. Tai gali būti sonata, siuita, preliudai, fūgos ar kas kita. Konkurso terminas — Čiurlionio gimtadienis — rugsėjo 22.

Nurodytu adresu jau atėjo du kūriniai, dvi sonatos, abi pasirašytos slapyvardžiais, viena Raganiaus, kita P. Sėlio.

Konkursui skirtus kūrinius siųsti: M.K. Čiurlionio konkursas, c/o Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Skiriamos trys premijos. Pirmoji — 750 dol., antroji — 500 dol., trečioji — 300 dol. Premijų mėcenatas yra dr. Jonas Lenkaitis.

KVIEČIAME Į TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMĄ

Rugsėjo 8 nuo 1930 metų pasidarė lietuvių švente. Tais metais buvo paminėta Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukaktis. Rugsėjo 8 jis buvo pasirinkęs savo karūnacijos dieną. Rugsėjo 8 ir buvo padaryta nauja tautos švente, kad galėtume prisiminti visą senąją Lietuvą.

Ir New Yorke jau eilė metų rengiama ši šventė. Šiemet ji bus rugsėjo 21 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. 12 val. bus jaunimo pamaldos, o po jų 2 val. minėjimas.

Minėjimą rengia LB New Yorko apygardos valdyba su visomis apylinkėmis, talkinant Vaižganto Kultūros Klubui.

Taip nutiko, kad Vaižganto Kultūros Klubas buvo suplanavęs savo veiklą pradėti rugsėjo 21. Buvo pasikviestys ir paskaitininką, teisės istoriką Joną Dainauską iš Chicagos.

Iškilus reikalui, kad būtina paminėti Tautos šventę, Vaižganto Kultūros Klubas tos šventės rengėjam — LB apygardai perleido savo datą ir net paskaitininką.

tininką. Klubas mano, kad toks bendradarbiavimas yra naudingas ir prasmingas. Klubo prelegentas būtų kalbėjęs apie senąją Lietuvą, apie lenkų ir lietuvių santykius praeityje. Dabar prelegentas sutiko prisiderinti prie šio minėjimo.

Kas tas paskaitininkas?

Jonas Dainauskas atvyksta specialiai šiai paskaitai iš Chicagos. Jis yra gimęs Kaune, baigęs technikos fakultetą, studijavo teisę ir ją baigė. Tarnavo vidaus reikalų ministerijoje, reiškėsi skautų ir šaulių organizacijose, rašė spaudoje. Karo metu pateko į Lenkiją. Pokario metais pasiekė Paryžių ir ten studijavo teisės istoriją. Jo mėgiamiausia sritis — Lietuvos-Lenkijos santykiai teisės šviesose.

Istorijos klausimais jis yra daug rašęs lietuviškoje spaudoje. Lituanistikos Instituto suvažiavime, kuris buvo šiais metais Clevelande, jis kalbėjo apie Krevos akto autentiškumą. Po paskaitos bus ir meninė dalis. Paskui vaišės, atgaiva, bendravimas.

Visi kviečiami atsilankyti į šį minėjimą, pasiklausyti paskaitos, pažinti senąją Lietuvą ir iš tų laikų surasti minčių dabarčiai.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

rengiamas rugsėjo 21, sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židinio didžiojoje salėje.

Rengia LB New Yorko apygardos valdyba su apylinkėmis, talkinant Vaižganto Kultūros Klubui.

Paskaitą skaito teisės istorikas **Jonas Dainauskas** iš Chicagos.

MENINĖ DALIS:

- Dainuoja solistas **Liudas Stukas**
- Akomponuoja **Alice Maleskevičiūtė**
- Skaitoma patriotinė poezija

Po minėjimo — vaišės ir atgaiva.

Visi kviečiami dalyvauti!

APREIŠKIMO PARAPIJOS

60 METŲ SUKAKTUVINIS BANKETAS, KONCERTAS IR BALIUS

ĮVYKS

SEKMADIENĮ 1975 M. SPALIO 5 D.

5 VAL. P.P.

PLATTDEUTSCHE BANKETO SALĖJE
1132 HEMPSTEAD AVE., FRANKLIN SQUARE, L. I.

11 VAL. IŠ RYTO — KONCELEBRACINĖS PADĖKOS MIŠIOS
5 VAL. P.P. — BANKETAS — KONCERTAS

PROGRAMA IŠPILDYS:

APREIŠKIMO PARAPIJOS CHORAS,
VADOVAUJANT MUZ. ALGIRDUI KAČANAUSKUI

NEW YORKO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIS,
VADOVAUJANT P. JADVYGAI MATULAITIENEI

7 VAL. VAK. — ŠOKIAI — GROS BANKETO SALĖS ORKESTRAS

Stalų rezervacija (10 svečių) ar pavienių asmenų prašom rezervuoti pas: p. Šaliniskienę (296-2244); Alice's Florists (846-5454); Klebonijoje (387-2111).

MALONIAI JUS KVIEČIA PARAPIJOS KUNIGAI IR RENGIMO KOMITETAS

KULTŪROS ŽIDINIO METINIS PARENGIMAS

SOLISTO KAZIO YAKUČIO KONCERTAS

š. m. rugsėjo 27 d., šeštadienį, 8 v.v., punktualliai
[Po koncerto šokiai ir vaišės]

Šokiams gros lietuvių mėgiamas AMOUR orkestras su Juozo Nako palyda

Įėjimo auka — 6 dol., studentams ir moksleiviams — 3 dol.

Bilietai gaunami pas:

Eleną Andriušienę, telf. VI 7-4477,
Ireną Alksniniene, telf. TU 6-5695,
Loretą Vainienę, telf. 296-6860,
Ireną Veblaitienę, telf. (201) 687-4943.

Visus maloniai kviečia K.Ž. Administracinis Komitetas

1975 m. rugsėjo 27 d., šeštadienį, 8 v.v.
Armėnų Kultūriniame Centre
(2nd Ave. ir 34 St. New Yorke)

ĮVYKSTA

PABALTIEČIŲ AKADEMINIS BALIUS

Jo pelnas skiriamas 5-ajai Pabaltijo studijų konferencijai paremti

PROGRAMOJE:

- Saulius Cibas skambina M.K. Čiurlionio kūrinius
- Latvių ir estų pasirodymai
- Šokiai

Įėjimo auka 10 dol. asmeniui
Šampano tostas nemokamai.

Visos vietos rezervuotos. Rezervacijų reikalais skambinti:
Dr. V. Vygantas (516) 466-3013
A. Sabalis (212) 296-2648

Visus kviečia

Baliaus Rengimo
Lietuvių Sekcija